

GRUPA BUDIMEX

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

**sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej**

Indeks do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (CD.)	5
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
1. Informacje ogólne	12
1.1 Założenie kontynuacji działalności	12
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	12
2.1 Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	12
2.2 Zasady konsolidacji	14
2.3 Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	15
2.4 Rzeczowe aktywa trwałe	16
2.5 Nieruchomości inwestycyjne	17
2.6 Wartości niematerialne	17
2.7 Aktywa trwałe (grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	17
2.8 Wartość firmy	17
2.9 Koszty finansowania zewnętrznego	18
2.10 Leasing	18
2.11 Utrata wartości aktywów niefinansowych	18
2.12 Zaliczki na poczet zakupu aktywów niefinansowych	18
2.13 Zapasy	19
2.14 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19
2.15 Instrumenty finansowe	19
2.16 Kapitały	22
2.17 Świadczenia pracownicze	22
2.18 Płatności w formie akcji	22
2.19 Rezerwy	22
2.20 Ujmowanie przychodów i kosztów	23
2.21 Kontrakty budowlane	23
2.22 Kontrakty deweloperskie	23
2.23 Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży	23
2.24 Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	24
2.25 Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)	24
2.26 Sprawozdawczość dotycząca segmentów operacyjnych	24
3. Zmiany zasad sporządzania sprawozdania finansowego	24
4. Zarządzanie ryzykiem finansowym	24
5. Zarządzanie kapitałem	28
6. Ważne oszacowania i założenia	29
6.1 Ważne oszacowania księgowe	29
6.2 Ważne osądy przy stosowaniu zasad rachunkowości	30
7. Działalność zaniechana	30
8. Nabycie udziałów	30
9. Podmioty wchodzące w skład Grupy Budimex	31
10. Informacje dotyczące segmentów operacyjnych	32
11. Rzeczowe aktywa trwałe	39
12. Nieruchomości inwestycyjne	43
13. Wartości niematerialne	45
14. Aktywa trwałe (grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	47
15. Wartość firmy jednostek podporządkowanych	47
16. Wspólne przedsięwzięcia	47
17. Inwestycje w jednostkach wycenianych metodą praw własności	51

(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych)

18. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	52
19. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	52
20. Pochodne instrumenty finansowe	53
21. Udzielone pożyczki i inne aktywa finansowe	54
22. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	54
23. Zapasy	55
24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	56
25. Kapitały	57
26. Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	58
27. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	64
28. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne	64
29. Odroczony podatek dochodowy	65
30. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	68
31. Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia	71
32. Długoterminowe kontrakty budowlane	72
33. Otrzymane zaliczki	72
34. Kaucje z tytułu umów o budowę	72
35. Przychody ze sprzedaży	74
36. Koszty według rodzaju	74
37. Koszty świadczeń pracowniczych	74
38. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	75
39. Zysk / (strata) z instrumentów pochodnych	75
40. Przychody i koszty finansowe	76
41. Udział w zyskach / (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności	76
42. Podatek dochodowy	77
43. Zysk / (strata) na akcję	77
44. Dywidenda na akcję	78
45. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	78
46. Zmiany składu Grupy	78
47. Płatności w formie akcji	79
48. Transakcje z podmiotami powiązanymi	79
48.1 Wynagrodzenie kluczowych członków kadry kierowniczej	80
48.2 Zaliczki, kredyty, pożyczki, gwarancje, poręczenia i inne umowy zawarte z osobami zarządzającymi i nadzorującymi	81
49. Poniesione i planowane nakłady inwestycyjne	81
50. Zobowiązania inwestycyjne (pozabilansowe)	82
51. Przyszłe zobowiązania z tytułu umów najmu, dzierżawy oraz leasingu operacyjnego	82
52. Instrumenty finansowe	83
51.1 Wartość bilansowa	83
51.2 Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych	85
51.3 Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej	86
53. Postępowania sądowe niezakończone na dzień 31 grudnia 2011 roku	88
54. Zdarzenia po dniu bilansowym	90
55. Zobowiązania i należności warunkowe	91
56. Zatrudnienie	92
57. Istotne zdarzenia mające wpływ na sytuację finansową Grupy	92

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Aktywa trwałe (długoterminowe)			
Rzeczowe aktywa trwałe	11	274 001	106 593
Nieruchomości inwestycyjne	12	3 278	3 383
Wartości niematerialne	13	13 117	3 434
Wartość firmy jednostek podporządkowanych	15	183 031	73 237
Pożyczki udzielone	21	-	-
Inwestycje w jednostkach wycenianych metodą praw własności	17	13 503	16 040
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	18	12 146	23 955
Kaucje z tytułu umów o budowę	34	37 883	44 327
Inne należności długoterminowe	22	24	-
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		6 498	4 539
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	29	326 308	357 343
Aktywa trwałe (długoterminowe) ogółem		869 789	632 851
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)			
Zapasy	23	1 115 558	991 387
Udzielone pożyczki i inne aktywa finansowe	21	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	22	515 513	373 013
Kaucje z tytułu umów o budowę	34	22 394	24 586
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę	32	246 187	151 998
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		5 985	273
Pochodne instrumenty finansowe	20	141	3 157
Inne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	19	-	14 017
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24	1 761 630	1 862 403
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe		13 917	7 646
		3 681 325	3 428 480
Aktywa trwałe (grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	14	-	5 908
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe) ogółem		3 681 325	3 434 388
SUMA AKTYWÓW		4 551 114	4 067 239

Warszawa, 15 marca 2012 roku

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (cd.)

PASYWA	Nota	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Kapitał własny			
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			
Kapitał podstawowy	25	145 848	145 848
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	25	234 799	234 799
Pozostałe kapitały rezerwowe	47	1 283	256
Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów i podmiotów zagranicznych		2 229	1 611
Zyski (straty) zatrzymane		326 951	297 891
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej ogółem		711 110	680 405
Kapitał własny przypisany udziałom niedającym kontroli		-	-
Kapitał własny ogółem		711 110	680 405
Zobowiązania			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	26	73 981	13 175
Kaucje z tytułu umów o budowę	34	150 122	135 545
Rezerwy na zobowiązania długoterminowe i inne obciążenia	31	124 665	102 082
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	30	11 385	4 158
Zobowiązania długoterminowe ogółem		360 153	254 960
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	26	37 753	17 544
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	27	1 698 239	1 270 662
Kaucje z tytułu umów o budowę	34	153 436	124 842
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę	32	941 261	1 034 210
Otrzymane zaliczki	33	357 956	225 828
Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe i inne obciążenia	31	105 529	110 490
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	173 074
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	30	5 044	1 651
Pochodne instrumenty finansowe	20	12 330	460
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów	28	162 231	166 560
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów		6 072	6 553
		3 479 851	3 131 874
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi (grupami do zbycia) zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	14	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem		3 479 851	3 131 874
Zobowiązania ogółem		3 840 004	3 386 834
SUMA PASYWÓW		4 551 114	4 067 239

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
		2011 roku	2010 roku
Działalność kontynuowana			
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług oraz towarów i materiałów	35	5 516 675	4 430 269
Koszty sprzedanych produktów i usług oraz towarów i materiałów	36	(5 055 141)	(3 946 002)
Zysk brutto ze sprzedaży		461 534	484 267
Koszty sprzedaży		(24 529)	(23 488)
Koszty ogólnego zarządu		(138 087)	(123 251)
Pozostałe przychody operacyjne	38	86 338	85 053
Pozostałe koszty operacyjne	38	(54 602)	(97 958)
Zysk (strata) z pochodnych instrumentów finansowych	39	(11 218)	6 743
Zysk z działalności operacyjnej		319 436	331 366
Przychody finansowe	40	54 457	39 993
Koszty finansowe	40	(44 777)	(36 471)
Udział w zyskach / (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	41	(2 537)	(3 136)
Zysk brutto		326 579	331 752
Podatek dochodowy	42	(65 705)	(64 343)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		260 874	267 409
Zysk netto za okres		260 874	267 409
z tego zysk / (strata) przypadające:			
akcjonariuszom Jednostki Dominującej		260 874	267 409
udziałom niedającym kontroli		-	-
Podstawowy i rozwodniony zysk przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej na akcję (w złotych)	43	10,22	10,47

Warszawa, 15 marca 2012 roku

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia	
	2011 roku	2010 roku
Zysk netto za okres	260 874	267 409
Inne całkowite dochody:		
Różnice kursowe z wyceny oddziałów i podmiotów zagranicznych	618	165
Podatek odroczony dotyczący składników innych całkowitych dochodów	-	-
Inne całkowite dochody netto	618	165
Całkowite dochody za okres	261 492	267 574
z tego przypadające:		
akcjonariuszom Jednostki Dominującej	261 492	267 574
udziałom niedającym kontroli	-	-

Warszawa, 15 marca 2012 roku

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej					Razem	Udziały niedające kontroli	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały rezerwowe – płatności w formie akcji	Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów i podmiotów zagranicznych	Zyski zatrzymane			
Stan na 1 stycznia 2011 roku	145 848	234 799	256	1 611	297 891	680 405	-	680 405
Zysk / (strata) za okres	-	-	-	-	260 874	260 874	-	260 874
Inne całkowite dochody	-	-	-	618	-	618	-	618
Całkowite dochody za okres	-	-	-	618	260 874	261 492	-	261 492
Dywidendy	-	-	-	-	(231 814)	(231 814)	-	(231 814)
Płatności w formie akcji	-	-	1 027	-	-	1 027	-	1 027
Stan na 31 grudnia 2011 roku	145 848	234 799	1 283	2 229	326 951	711 110	-	711 110

Warszawa, 15 marca 2012 roku

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (cd.)

	Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej					Razem	Udziały niedające kontroli	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały rezerwowe – płatności w formie akcji	Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów i podmiotów zagranicznych	Zyski zatrzymane			
Stan na 1 stycznia 2010 roku	145 848	234 799	-	1 446	204 087	586 180	-	586 180
Zysk / (strata) za okres	-	-	-	-	267 409	267 409	-	267 409
Inne całkowite dochody	-	-	-	165	-	165	-	165
Całkowite dochody za okres	-	-	-	165	267 409	267 574	-	267 574
Dywidendy	-	-	-	-	(173 605)	(173 605)	-	(173 605)
Płatności w formie akcji	-	-	256	-	-	256	-	256
Stan na 31 grudnia 2010 roku	145 848	234 799	256	1 611	297 891	680 405	-	680 405

Warszawa, 15 marca 2012 roku

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

		Rok zakończony 31 grudnia	
	Nota	2011 roku	2010 roku
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk netto przed opodatkowaniem		326 579	331 752
Korekty o:			
Amortyzację	36	30 330	21 201
Udział w (zyskach) / stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	41	2 537	3 136
Zyski / (straty) z tytułu różnic kursowych		2 998	(369)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		1 775	8 090
(Zysk) / strata ze zbycia inwestycji		651	(6 545)
Zmiana wyceny pochodnych instrumentów finansowych	39	14 886	(10 526)
Wynik operacyjny przed zmianami w kapitale obrotowym		379 756	346 739
Zmiana stanu należności i kaucji z tytułu umów o budowę		55 011	31 972
Zmiana stanu zapasów		(77 804)	137 247
Zmiana stanu rezerw oraz zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych		13 981	35 518
Zmiana stanu kaucji z tytułu umów o budowę oraz zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów		310 121	394 927
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów		(55 150)	40 515
Zmiana stanu kwot należnych z tytułu umów o budowę		(180 161)	434 640
Zmiana stanu otrzymanych zaliczek		124 565	(129 744)
Zmiana stanu środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	24	(20 286)	(788)
Inne korekty	45	(657)	1 284
Środki pieniężne z działalności operacyjnej		549 376	1 292 310
Zapłacony podatek dochodowy		(197 972)	(101 177)
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		351 404	1 191 133

Warszawa, 15 marca 2012 roku

Skonsolidowane sprawozdanie przepływów pieniężnych (cd.)

Nota	Rok zakończony 31 grudnia	
	2011 roku	2010 roku
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	4 916	5 876
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(15 600)	(22 271)
Wpływy ze sprzedaży inwestycji w nieruchomości	8 899	3 800
Inwestycje w nieruchomości	-	(58)
Sprzedaż aktywów finansowych w jednostkach powiązanych	(1)	-
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych	(224 092)	-
Sprzedaż / (nabycie) aktywów finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat	14 013	5 054
Dywidendy otrzymane	-	1 482
Odsetki otrzymane	197	933
ŚRODKI PIENIĘŻNE NETTO WYKORZYSTANE W DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ	(211 668)	(5 184)
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Kredyty i pożyczki otrzymane	42 082	1 424
Spląty kredytów i pożyczek	(56 575)	(263 688)
Dywidendy wypłacone	(231 814)	(173 605)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(12 661)	(10 714)
Odsetki zapłacone	(1 787)	(8 202)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z / WYKORZYSTANE W DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ	(260 755)	(454 785)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO RAZEM	(121 019)	731 164
Różnice kursowe netto	(40)	94
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA POCZĄTEK OKRESU	24 1 861 547	1 130 289
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY NA KONIEC OKRESU	24 1 740 488	1 861 547
Środki pieniężne grup do zbycia	-	-
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY GRUPY OGÓŁEM	1 740 488	1 861 547

Warszawa, 15 marca 2012 roku

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

Podmiotem dominującym Grupy Budimex („Grupa”) jest spółka akcyjna Budimex SA („Jednostka Dominująca”, „Spółka Dominująca”, „Spółka”), z siedzibą w Warszawie, przy ulicy Stawki 40, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XIX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, sygn. akt WA.XIX NS REJ.KRS/12100/01/253, pod nr KRS 1764.

Podstawowym przedmiotem działalności Jednostki Dominującej są szeroko rozumiane usługi budowlano-montażowe oraz świadczenie usług zarządczych i doradczych na rzecz spółek Grupy Budimex. Sektorem, w którym działa Spółka Dominująca według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie jest budownictwo.

Przedmiotem działalności Grupy są szeroko rozumiane usługi budowlano-montażowe wykonywane w systemie generalnego wykonawstwa w kraju i za granicą, działalność deweloperska i zarządzanie nieruchomościami oraz w niewielkim zakresie działalność handlowa, produkcyjna, transportowa, usługi hotelarskie i inne. Poza prowadzeniem działalności budowlanej, Budimex SA pełni w Grupie rolę centrum doradczego, zarządzającego i finansowego. Realizacja tych trzech funkcji ma na celu:

- szybki przepływ informacji w ramach struktury Grupy
- wzmocnienie efektywności gospodarki finansowo-pieniężnej poszczególnych spółek
- umacnianie pozycji rynkowej Grupy.

Czas trwania Jednostki Dominującej i jednostek z Grupy jest nieograniczony.

Grupa Budimex należy do Grupy Ferrovial, której jednostką dominującą jest Ferrovial SA.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 15 marca 2012 roku.

1.1 Założenie kontynuacji działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za rok 2011 zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Zarząd Spółki Dominującej nie stwierdza na dzień podpisania skonsolidowanego sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez istotne jednostki Grupy po dniu bilansowym, na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, o ile nie podano inaczej.

2.1 Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”), obowiązującymi na dzień bilansowy niniejszego sprawozdania finansowego.

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2011

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE weszły w życie w roku 2011:

- Zmiany do MSR 24 „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych” – Uproszczenie wymogów dotyczących ujawnień przez jednostki powiązane z państwem oraz doprecyzowanie definicji jednostek powiązanych, zatwierdzone w UE w dniu 19 lipca 2010 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych począwszy od 1 stycznia 2011 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” – Klasyfikacja emisji praw poboru, zatwierdzone w UE w dniu 23 grudnia 2009 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2010 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” – ograniczone zwolnienie jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy z ujawniania informacji porównawczych zgodnie z MSSF 7, zatwierdzone w UE w dniu 30 czerwca 2010 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów i interpretacji „Poprawki do MSSF (2010)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF opublikowane w dniu 6 maja 2010 roku (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 7, MSR 1, MSR 27, MSR 34 oraz KIMSF 13) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

słownictwa, zatwierdzone w UE w dniu 18 lutego 2011 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po ich dacie- 1 lipca 2010 roku lub 1 stycznia 2011 roku - w zależności od standardu/interpretacji).

- Zmiany do KIMSF 14 „MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności” - przedpłaty w ramach minimalnych wymogów finansowania, zatwierdzone w UE w dniu 19 lipca 2010 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2011 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 19 „Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych” zatwierdzona w UE w dniu 23 lipca 2010 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2010 roku lub po tej dacie).

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

Standardy i interpretacje jakie zostały już opublikowane, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – przeniesienia aktywów finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 22 listopada 2011 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub po tej dacie).

Grupa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych standardów, zmian do standardów i interpretacji. Według szacunków Grupy, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze nie zatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 15 marca 2012 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie),
- MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- MSSF 12 „Ujawnienia na temat zaangażowania w inne jednostki” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- MSSF 13 „Wycena wartości godziwej” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- MSR 27 (znowelizowany w roku 2011) „Jednostkowe sprawozdania finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- MSR 28 (znowelizowany w roku 2011) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” – Ciężka Hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2011 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji” – obowiązkowa data wejścia w życie i przepisy przejściowe,
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” - prezentacja składników innych całkowitych dochodów (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” - Podatek odroczony: realizacja aktywów (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2012 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

- Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja” – kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 20 „Rozliczanie kosztów usuwania odpadów na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie).

Według szacunków Grupy, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków Grupy, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

Sprawozdanie finansowe jest sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, z wyjątkiem korekty hiperinflacyjnej opisanej w notcie 25.

2.2 Zasady konsolidacji

Podmioty zależne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej oraz sprawozdania jednostek kontrolowanych przez Jednostkę Dominującą (lub jednostki zależne od Jednostki Dominującej) sporządzone na dzień bilansowy. Kontrola występuje wówczas, gdy Jednostka Dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie Jednostki Dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości.

Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę, z wyjątkiem nabycia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, rozlicza się według metody nabycia.

Nabycia jednostek nieznajdujących się pod wspólną kontrolą

Na dzień nabycia nadwyżka sumy obejmującej:

- wynagrodzenie przekazane, wyceniane na dzień przejęcia według wartości godziwej;
- wartość udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej wyceniana albo w wartości godziwej lub proporcjonalnie do udziałów w zidentyfikowanych aktywach netto;
- w przypadku połączeń jednostek przeprowadzanych etapowo, wyceniona na dzień przejęcia wartość godziwa udziałów uprzednio posiadanych przez przejmującego w jednostce przejmowanej.

nad wartością godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto na dzień nabycia, z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w MSSF 3 jest ujmowana jako wartość firmy.

Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez jednostkę przejmującą w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyłączono:

- kapitały własne jednostek zależnych powstałe przed objęciem kontroli,
- wartość udziałów posiadanych przez Jednostkę Dominującą i inne jednostki objęte konsolidacją w jednostkach zależnych,
- wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze jednostek objętych konsolidacją,
- przychody i koszty dotyczące operacji gospodarczych dokonywanych między jednostkami objętymi konsolidacją,
- niezrealizowane, z punktu widzenia Grupy, zyski powstałe na operacjach dokonywanych między jednostkami objętymi konsolidacją, a zawarte w wartości podlegających konsolidacji aktywów i pasywów, a także niezrealizowane straty, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów,
- dywidendy naliczone lub wypłacone przez jednostki zależne Jednostce Dominującej i innym jednostkom objętym konsolidacją.

Nabycia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą

Połączenia jednostek wynikające z przeniesienia udziałów w jednostkach znajdujących się bezpośrednio lub pośrednio pod kontrolą głównego udziałowca, który jednocześnie kontroluje Grupę Budimex, są ujmowane według metody łączenia udziałów, tzn. jakby nabycie miało miejsce na początku najwcześniejszego okresu porównawczego lub z datą ustanowienia wspólnej kontroli. Nabyte aktywa i zobowiązania są ujmowane według wartości bilansowej po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu odpowiednich wyłączeń. Wyłączeniu podlega wartość kapitałów nabytej spółki, a wszelkie różnice pomiędzy wartością bilansową a ceną nabycia ujmuje się bezpośrednio w kapitałach w pozycji zyski zatrzymane. Wyłączeniu podlegają również wzajemne należności i zobowiązania, przychody i koszty operacji gospodarczych dokonywanych między spółkami, zyski lub straty z operacji gospodarczych dokonanych przed nabyciem zawarte w wartościach aktywów i pasywów podlegających konsolidacji. Koszty związane z nabyciem jednostek pod wspólną kontrolą obciążają pozostałą działalność operacyjną okresu, w którym zostały poniesione.

Konsolidacja metodą pełną jednostek zależnych dokonana została z zachowaniem następujących zasad:

- wszystkie odpowiednie pozycje aktywów i zobowiązań jednostek zależnych i Jednostki Dominującej zostały zsumowane w pełnej wysokości bez względu na to, w jakiej części Jednostka Dominująca jest właścicielem jednostki zależnej,
- po dokonaniu sumowania dokonano korekt i wyłączeń konsolidacyjnych,
- wszystkie odpowiednie pozycje przychodów i kosztów jednostek zależnych i Jednostki Dominującej zostały zsumowane w pełnej wysokości bez względu na to, w jakiej części Jednostka Dominująca jest właścicielem jednostki zależnej,
- po dokonaniu sumowania dokonano korekt i wyłączeń konsolidacyjnych.

Skonsolidowany wynik netto jest przypisywany akcjonariuszom jednostki dominującej oraz udziałom nie dającym kontroli.

Transakcje z udziałami niedającymi kontroli nieskutkujące zmianami kontroli

Transakcje z udziałami niedającymi kontroli nieskutkujące zmianami kontroli są księgowane w korespondencji z kapitałem.

Podmioty stowarzyszone

Podmiotem stowarzyszonym jest jednostka, na którą Spółka Dominująca wywiera znaczący wpływ, lecz nie sprawuje kontroli poprzez uczestniczenie w ustalaniu zarówno polityki finansowej jak i operacyjnej podmiotu stowarzyszonego.

Udziały finansowe w podmiotach stowarzyszonych wyceniane są przy wykorzystaniu metody praw własności, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja jest klasyfikowana jako przeznaczona do zbycia. Inwestycje w podmiot stowarzyszony są wyceniane według ceny nabycia z uwzględnieniem zmian w udziale Spółki w aktywach netto, jakie wystąpiły do dnia bilansowego, pomniejszonych o utratę wartości poszczególnych inwestycji. Straty podmiotów stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych podmiotach stowarzyszonych nie są rozpoznawane, o ile Spółka Dominująca nie wzięła na siebie obowiązku pokrycia strat lub dokonania płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Nadwyżka ceny nabycia powyżej udziału w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów netto (z uwzględnieniem zobowiązań warunkowych) podmiotu stowarzyszonego na dzień nabycia jest ujmowana jako wartość firmy, powiększając wartość inwestycji w podmiotach stowarzyszonych. W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od udziału w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów netto (z uwzględnieniem zobowiązań warunkowych) podmiotu stowarzyszonego na dzień nabycia, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie.

Zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a podmiotem stowarzyszonym podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym zgodnie z udziałem Grupy w kapitałach podmiotu stowarzyszonego.

Wspólne przedsięwzięcia

Udział Grupy / spółki we wspólnym przedsięwzięciu jest ujmowany:

- dla udziałów we wspólnie kontrolowanej działalności (kontrakty realizowane w konsorcjach bez tworzenia odrębnych jednostek) – aktywa, zobowiązania, przychody i koszty dotyczące części przedsięwzięcia realizowanej przez współników przedsięwzięcia ujmowane są bezpośrednio w księgach współników,
- dla udziałów we wspólnie kontrolowanych podmiotach (spółki jawne, inne spółki celowe) – podmioty te konsoliduje się metodą konsolidacji proporcjonalnej, zgodnie z którą proporcjonalny udział Grupy w aktywach, pasywach, przychodach i kosztach wspólnego przedsięwzięcia jest ujmowany pozycja po pozycji, łącznie z podobnymi pozycjami w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

2.3 Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

sprawozdanie finansowe Grupy prezentowane jest w złotych polskich, która jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Jednostki Dominującej.

Transakcje i salda

Transakcje w walucie obcej początkowo ujmuje się w walucie funkcjonalnej, stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji.

Na każdy dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia,
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji,
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Różnice kursowe dotyczące aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień ich wyceny oraz przy zapłacie należności i zobowiązań w walutach obcych, jak również sprzedaży walut, spółki zaliczają odpowiednio do przychodów lub kosztów finansowych.

Oddziały spółek zależnych oraz udziały w spółkach zależnych o odmiennej walucie funkcjonalnej

Wynik finansowy oraz aktywa i pasywa oddziałów zagranicznych jednostek Grupy a także spółek zależnych wchodzących w skład Grupy o walucie funkcjonalnej innej niż waluta funkcjonalna Jednostki Dominującej (których waluta funkcjonalna nie jest walutą gospodarki hiperinflacyjnej) przelicza się na złote polskie w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania oddziałów, a także każdego prezentowanego bilansu (tj. z uwzględnieniem danych porównawczych) przelicza się według kursu zamknięcia obowiązującego na dany dzień bilansowy,
- przychody i koszty przelicza się według kursu średniego (chyba, że przeliczenie wg kursu średniego odbiegałoby istotnie od wartości otrzymanych przy zastosowaniu kursu obowiązującego na dzień zawarcia transakcji),
- wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako odrębny składnik kapitału „różnice kursowe z przeliczenia oddziałów i podmiotów zagranicznych”.

W momencie zbycia jednostki działającej za granicą zakumulowaną kwotę odroczonej różnic kursowych, ujętych w oddzielnej pozycji kapitału własnego, dotyczącą tej jednostki działającej za granicą, ujmuje się w wyniku finansowym w momencie rozpoznania zysku lub straty ze zbycia jednostki.

2.4 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe są wyceniane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz o odpisy z tytułu utraty wartości. Grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe, z wyjątkiem gruntów, są amortyzowane liniowo w celu rozłożenia ich wartości początkowej, pomniejszonej o wartość końcową, w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich użytkowania. Amortyzację rozpoczyna się, gdy dany składnik rzeczowych aktywów trwałych jest dostępny do użytkowania. Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych w Grupie kształtują się następująco:

• budynki i budowle	10 – 50 lat
• urządzenia techniczne, maszyny	2 – 25 lat
• środki transportu	3 – 10 lat
• pozostałe środki trwałe	2 – 10 lat

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub ujmuje jako odrębny składnik rzeczowych aktywów trwałych tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Pozostałe koszty poniesione po początkowym ujęciu, jak koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne, wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione, z wyjątkiem istotnych kosztów generalnych przeglądów, które są ujmowane w wartości bilansowej odpowiedniej pozycji rzeczowych aktywów trwałych.

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych dokonuje się przynajmniej raz w roku i w razie potrzeby dokonuje ich korekty.

W przypadku, gdy wartość bilansowa składnika rzeczowych aktywów trwałych przewyższa jego oszacowaną wartość odzyskiwalną, jego wartość bilansową spisuje się natychmiast do poziomu wartości odzyskiwalnej.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zyski i straty z tytułu zbycia składnika rzeczowych aktywów trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie są wyceniane w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, w tym kosztów finansowania, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie są amortyzowane do momentu zakończenia ich budowy, tj. zanim nie są dostępne do użytkowania.

2.5 Nieruchomości inwestycyjne

Początkowo nieruchomości inwestycyjne są ujmowane w księgach według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne, z wyjątkiem gruntów, podlegają liniowej amortyzacji oraz są korygowane o odpisy z tytułu utraty wartości.

Okresy użytkowania nieruchomości inwestycyjnych w Grupie kształtują się następująco:

• budynki i budowle	10 – 50 lat
• pozostałe nieruchomości inwestycyjne	2 – 10 lat

2.6 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ do spółek korzyści ekonomicznych, które mogą być bezpośrednio powiązane z tymi aktywami oraz można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Początkowe ujęcie wartości niematerialnych następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Po ujęciu początkowym wartości niematerialne są wyceniane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne są amortyzowane liniowo w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich użytkowania. Okresy użytkowania dla wartości niematerialnych Grupy kształtują się następująco:

• patenty i licencje	5 – 15 lat
• oprogramowanie	1 – 5 lat

2.7 Aktywa trwałe (grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Do grupy tej zalicza się składniki rzeczowych aktywów trwałych oraz nieruchomości inwestycyjnych, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie.

Wycena składnika aktywów trwałych następuje w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Wartością godziwą aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży jest wartość ustalona w umowie przedwstępnej pomniejszona o koszty zbycia.

2.8 Wartość firmy

Wartość firmy jest nadwyżką sumy obejmującej:

- wynagrodzenie przekazane, wyceniane na dzień przejęcia według wartości godziwej;
- wartość udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej wyceniana w wartości godziwej lub proporcjonalnie do udziałów w zidentyfikowanych aktywach netto;
- w przypadku połączeń jednostek przeprowadzanych etapowo, wyceniona na dzień przejęcia wartość godziwa udziałów uprzednio posiadanych przez przejmującego w jednostce przejmowanej.

nad wartością godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto na dzień nabycia, z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w MSSF 3.

Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez jednostkę przejmującą w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Wartość firmy jest wykazywana jako składnik aktywów, nie podlega amortyzacji, lecz przynajmniej raz w roku podlega analizie pod kątem utraty wartości. Ewentualna utrata wartości rozpoznawana jest od razu w rachunku zysków i strat i nie podlega odwróceniu w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Jeżeli działalność wchodząca w skład danego ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przyporządkowana wartość firmy, zostanie sprzedana, to wartość firmy odnosząca się do zbytej działalności uwzględniana jest przy ustalaniu zysku

lub straty z tytułu zbycia.

Wartość firmy powstała przed datą zmiany zasad na MSSF ujęta została w księgach zgodnie z wartością rozpoznaną według wcześniej stosowanych zasad rachunkowości i podlegała testowi na utratę wartości na dzień przejścia na MSSF. Ponadto wartość firmy jest testowana corocznie pod kątem utraty wartości i wykazywana w bilansie według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne jest najmniejszym, możliwym do określenia zespołem aktywów generującym wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów.

2.9 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są aktywowane jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów.

Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono.

Kwotę kosztów finansowania zewnętrznego, która może być aktywowana, ustala się zgodnie ze standardem.

Dostosowywanymi składnikami aktywów w Grupie Budimex mogą być przede wszystkim zapasy w spółkach deweloperskich a także rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne, wartości niematerialne.

2.10 Leasing

Spółki Grupy są stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjmują obce środki trwałe do odpłatnego używania lub pobierania pożytków przez uzgodniony okres.

W przypadku umów leasingu finansowego, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały lub inwestycja, według wartości godziwej przedmiotu leasingu lub w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania.

Rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres ich użytkowania lub okres leasingu, jeżeli brak jest wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Koszty finansowe ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat, z uwzględnieniem zasad opisanych w punkcie 2.9.

2.11 Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy spółki Grupy oceniają, czy istnieją obiektywne dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości składnika bądź grupy aktywów. Jeśli dowody takie istnieją, spółki ustalają szacowaną możliwą do odzyskania wartość składnika aktywów i dokonują odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym możliwym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Ośrodek wypracowujący środki pieniężne jest najmniejszym, możliwym do określenia zespołem aktywów generującym wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów.

Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

2.12 Zaliczki na poczet zakupu aktywów niefinansowych

Zaliczki na poczet zakupu rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, wartości niematerialnych oraz zapasów („Zaliczki przekazane”) ujmowane są w ramach należności krótkoterminowych.

2.13 Zapasy

Zapasy rzeczowych składników majątku obrotowego stanowią materiały, towary, produkcja w toku oraz wyroby gotowe. Grupa stosuje następujące zasady kwalifikacji zapasów do poszczególnych kategorii:

- Materiały – elementy składowane w miejscach magazynowania przeznaczone do wykorzystania w procesach produkcyjnych, zwłaszcza do zużycia w działalności budowlanej.
- Produkcja w toku – obejmuje koszty niezakończonych projektów deweloperskich oraz składowane na terenach budów składniki zapasów o ogólnym przeznaczeniu, niskim stopniu przetworzenia, które mogą w prosty sposób oraz bez ponoszenia istotnych kosztów zostać wykorzystane dla innych kontraktów lub sprzedane (w przypadku, gdy okażą się niepotrzebne do realizacji danego kontraktu).
- Towary – składniki zapasów nabyte w celu ich odsprzedaży, w tym również grunty wykorzystywane w realizacji projektów deweloperskich.
- Wyroby gotowe – wyroby własnej produkcji, których proces przerobu został całkowicie zakończony oraz mieszkania, lokale użytkowe oraz budowle gotowe do sprzedaży.

Składnikami zapasów nie są elementy składowane na terenach budów o przeznaczeniu specyficznym dla danej budowy lub przetworzone we własnym zakresie lub przez podwykonawcę, takie, co do których nie jest pewne, iż w prosty sposób mogą zostać wykorzystane dla innych kontraktów lub sprzedane. Takie pozycje odnoszone są bezpośrednio w koszty kontraktu i włączane są tym samym do wyceny kontraktu według stopnia zaawansowania.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i ceny sprzedaży netto.

Cena sprzedaży netto jest to możliwa do uzyskania na dzień bilansowy cena sprzedaży bez podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego, pomniejszona o rabaty, opusty i tym podobne oraz koszty związane z przystosowaniem składnika do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży.

Materiały wyceniane są według ceny nabycia, ustalonej jako średnia ważona cen materiałów, towary są wyceniane według ceny nabycia ustalonej metodą „pierwsze przyszło – pierwsze wyszło”, natomiast produkcja w toku oraz wyroby gotowe według kosztu bezpośrednich materiałów i robocizny oraz uzasadnionej części pośrednich kosztów produkcji, ustalonej przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

2.14 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku i w kasie wyceniane są według wartości nominalnej.

Wykazana w rachunku przepływów pieniężnych pozycja środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych składa się z gotówki w kasie oraz lokat bankowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 3 miesiące, które nie zostały potraktowane jako działalność inwestycyjna.

Do środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania Grupa zalicza przede wszystkim środki:

- stanowiące zabezpieczenie gwarancji bankowych,
- zgromadzone na rachunkach powierniczych w spółkach deweloperskich,

o ile ich termin zapadalności nie przekracza 3 miesięcy.

Grupa wykazuje środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w bilansie w ramach środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, natomiast na potrzeby rachunku przepływów pieniężnych stan środków pieniężnych na początek i koniec okresu pomniejszany jest o środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, a ich zmiana bilansowa ujmowana jest w ramach przepływów z działalności operacyjnej.

2.15 Instrumenty finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe ujmowane są w bilansie Grupy w momencie, gdy Grupa staje się stroną wiążącej umowy. Posiadane instrumenty Grupa ujmuje w bilansie w podziale na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe: aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, należności oraz pożyczki, aktywa finansowe wykazywane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (w tym pochodne instrumenty finansowe);
- Zobowiązania finansowe i instrumenty kapitałowe: zobowiązania finansowe i instrumenty kapitałowe, kredyty bankowe i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania wykazywane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (w tym pochodne instrumenty finansowe).

Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia inwestycji lub zaciągnięcia zobowiązania. Zarząd określa klasyfikację do poszczególnych kategorii inwestycji lub zobowiązań przy ich początkowym ujęciu, a następnie poddaje ją weryfikacji na każdy

dzień bilansowy. W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa nie posiadała instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wykazywane według wartości godziwej, z zyskami lub stratami rozliczanymi przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz
- aktywa finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej, z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat.

Składnik aktywów finansowych zalicza się do aktywów lub zobowiązań przeznaczonych do obrotu, jeżeli:

- został nabyty przede wszystkim w celu sprzedaży lub odkupienia w krótkim terminie,
- jest instrumentem pochodnym (poza instrumentami zabezpieczającymi).

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Inwestycje ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku.

Należności z tytułu dostaw i usług dotyczące realizowanych kontraktów budowlanych oraz z tytułu udzielonych zaliczek klasyfikowane są jako należności krótkoterminowe, gdyż oczekuje się, że zostaną uregulowane w toku normalnego cyklu operacyjnego jednostki.

Należności z tytułu kaucji gwarancyjnych oraz pożyczki, których termin wymagalności jest krótszy niż 12 miesięcy ujmowane są jako należności krótkoterminowe. Długoterminowe należności z tytułu kaucji gwarancyjnych podlegają dyskontowaniu do wartości bieżącej według efektywnych stóp procentowych.

Pożyczki i należności handlowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej, a następnie wycenia się je według kosztu zamortyzowanego, pomniejszając je przy tym o odpisy z tytułu utraty wartości. Odpis z tytułu utraty wartości należności tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Grupa nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to aktywa finansowe, niezaliczone do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu ani pożyczek i należności, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Zarząd Grupy zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

Transakcje zakupu i sprzedaży inwestycji ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Inwestycje ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne; w kolejnych okresach inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu).

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to instrumenty finansowe niezaklasyfikowane do żadnej z pozostałych kategorii instrumentów finansowych. Zalicza się je do aktywów trwałych, o ile Zarząd nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. W przypadku gdy Zarząd zamierza je zbyć w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego aktywa te klasyfikowane są do kategorii przeznaczonych do obrotu i wyceniane wg wartości godziwej.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Aktywa ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne. Dotyczy to wszystkich aktywów finansowych nie wykazywanych według wartości godziwej, z zyskami lub stratami w rachunku zysków i strat. Aktywa wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wykazuje się po początkowym ujęciu według wartości godziwej. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, a posiadają one ustalony termin wymagalności, wówczas ich wyceny dokonuje się w wysokości zamortyzowanego kosztu; jeżeli aktywa te nie mają ustalonego terminu wymagalności, wyceny dokonuje się w cenie nabycia.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej wykazuje się w okresie, w którym powstały. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, odnosi się na kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży stanowiących pozycje pieniężne wynikające z różnic kursowych ujmują się w okresie, w którym powstały w rachunku zysków i strat. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży stanowiące pozycje niepieniężne, w przypadku gdy wartość godziwa jest niemożliwa do ustalenia, wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o ewentualną utratę wartości. W razie sprzedaży papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży” lub utraty przez nie wartości, łączne dotychczasowe korekty do poziomu aktualnej wartości godziwej, ujmowane w kapitale własnym, wykazuje się w rachunku zysków i strat jako zyski i straty z aktywów finansowych.

Grupa dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły na wartości. W odniesieniu do kapitałowych papierów wartościowych zaliczonych do „dostępnych do sprzedaży”, przy ustalaniu, czy papiery wartościowe utraciły na wartości bierze się pod uwagę znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej danego papieru wartościowego poniżej jego kosztu. Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszoną o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat – wyłącza się z kapitału własnego i ujmują w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz kaucje z tytułu umów o budowę

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na dzień ich powstania są wykazywane w wartości bieżącej przewidywanej zapłaty i ujmowane w okresach późniejszych według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług dotyczące realizowanych kontraktów budowlanych oraz z tytułu otrzymanych zaliczek klasyfikowane są jako zobowiązania krótkoterminowe, gdyż oczekuje się, że zostaną uregulowane w toku normalnego cyklu operacyjnego jednostki.

Zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych, których termin rozliczenia jest krótszy niż 12 miesięcy ujmowane są jako zobowiązania krótkoterminowe. Długoterminowe zobowiązania z tytułu kaucji gwarancyjnych podlegają dyskontowaniu do wartości bieżącej według efektywnych stóp procentowych. Krótkoterminowe kaucje z tytułu umów o budowę na dzień ich powstania są wykazywane w wartości bieżącej przewidywanej zapłaty i ujmowane w okresach późniejszych według zamortyzowanego kosztu.

Kredyty bankowe i pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania

W momencie początkowego ujęcia, kredyty bankowe i pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania są ujmowane według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika zobowiązań finansowych. Na dzień bilansowy te zobowiązania finansowe wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Instrumenty pochodne

Spółki Grupy zawierają transakcje pochodne w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym. Reguły obowiązujące przy wykorzystaniu instrumentów pochodnych zawarte są w polityce zarządzania ryzykiem Grupy zatwierdzonej przez Zarząd, co zostało szczegółowo opisane w punkcie 4 „Zarządzanie ryzykiem finansowym”.

Instrumenty pochodne wyceniane są na dzień bilansowy w wiarygodnie ustalonej wartości godziwej. Wartość godziwa instrumentów pochodnych jest szacowana przy użyciu modelu bazującego między innymi na wartości kursów walutowych (średnie kursy NBP) na dzień bilansowy oraz różnicach w poziomach stóp procentowych waluty kwotowej i bazowej.

Skutki okresowej wyceny instrumentów pochodnych oraz zyski i straty ustalone na dzień rozliczenia wykazywane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Zysk (strata) z pochodnych instrumentów finansowych” w ramach działalności operacyjnej. Spółki Grupy nie stosują rachunkowości zabezpieczeń.

Spółki Grupy współpracują, zarówno w ramach transakcji na rynku pieniężnym, kapitałowym, jak i instrumentów pochodnych z bankami o wysokiej wiarygodności, nie powodując przy tym znacznej koncentracji ryzyka kredytowego.

Pomiar wartości godziwej

Grupa klasyfikuje zasady pomiaru wartości godziwej wykorzystując poniższą hierarchię odzwierciedlającą wagę danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny:

- Poziom 1: kwotowania (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2: dane źródłowe inne niż kwotowania zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (pochodne cen),
- Poziom 3: dane źródłowe dla aktywów lub zobowiązań, które nie są oparte na obserwowalnych danych rynkowych (dane źródłowe nieobserwowalne).

2.16 Kapitały

Kapitał własny

Kapitał podstawowy obejmuje akcje zwykłe i jest wykazany według wartości nominalnej (zgodnej ze statutem Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego) skorygowanej o skutki hiperinflacji za okres, w którym gospodarka polska zaliczana była do hiperinflacyjnych.

Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej – to kwota równa nadwyżce cen obejmowania akcji Jednostki Dominującej ponad ich wartość nominalną. Została ona skorygowana o skutki hiperinflacji za okres, w którym gospodarka polska zaliczana była do hiperinflacyjnych.

Kapitał własny przypisany udziałom nie dającym kontroli

Kapitał własny przypisany udziałom nie dającym kontroli stanowi część kapitałów własnych jednostek zależnych objętych konsolidacją pełną, która należy do innych udziałowców (akcjonariuszy) aniżeli jednostki wchodzące w skład Grupy.

Zysk / (strata) netto jednostek zależnych w części należącej do udziałowców (akcjonariuszy) innych niż jednostki wchodzące w skład Grupy stanowi zysk (stratę) udziałów nie dających kontroli.

2.17 Świadczenia pracownicze

Jednostki Grupy prowadzą programy wypłaty nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych, w związku z czym tworzą rezerwy na wartość bieżącą zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń. Wypłaty z tytułu powyższego programu odpisywane są w koszty rachunku zysków i strat w sposób umożliwiający rozłożenie kosztów tych świadczeń na cały okres zatrudnienia pracowników w spółkach. Wysokość rezerwy jest ustalana przez niezależnego aktuarium metodą wyceny prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Spółki Grupy przyjęły politykę ujmowania zysków i strat aktuarialnych w okresie, w którym one powstały. Wszystkie zyski i straty aktuarialne są rozpoznawane w rachunku zysków i strat.

Grupa nie tworzy odrębnego funduszu gromadzącego wpłaty na przyszłe świadczenia.

2.18 Płatności w formie akcji

Ferrovial SA prowadzi własny program płatności w formie akcji rozliczany w formie instrumentów kapitałowych, w ramach którego pracownicy Grupy świadczą usługi Spółce oraz jej podmiotom zależnym w zamian za instrumenty kapitałowe Ferrovial SA. Zgodnie z KIMSF 11 „MSSF 2 – Wydanie akcji w ramach grupy i transakcje w nabytych akcjach własnych” wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznanie instrumentów kapitałowych Ferrovial SA jest ujmowana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jako koszt oraz drugostronnie jako zwiększenie kapitału przez okres, w którym spełniane są warunki nabycia (okres nabywania uprawnień). Wartość godziwa usług świadczonych przez pracowników jest określana w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych ustalonej w dniu przyznania instrumentów. Warunki nabycia uprawnień, inne niż warunki rynkowe, są uwzględniane poprzez korektę liczby instrumentów kapitałowych wykorzystanych w wycenie całej transakcji tak, aby ostatecznie wartość kosztu świadczonych usług opierała się na liczbie instrumentów kapitałowych, co do których oczekuje się, iż zostaną do nich nabyte uprawnienia.

2.19 Rezerwy

Jednostki Grupy tworzą rezerwy na przyszłe zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne. Rezerwy tworzy się wówczas, gdy:

- na jednostce gospodarczej ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Spółki Grupy tworzą rezerwy na koszty przyszłych napraw gwarancyjnych, gdyż w przypadku usług budowlanych są one zobowiązane do udzielenia gwarancji na swoje usługi. Wysokość rezerw na koszty napraw gwarancyjnych jest związana z poszczególnymi segmentami budownictwa i wynosi od 0,15% do 1,4% przychodów z danego kontraktu. Wartość ta podlega indywidualnej analizie i może ulegać zwiększeniu lub zmniejszeniu w uzasadnionych przypadkach. Koszty przyszłych napraw gwarancyjnych naliczane są proporcjonalnie do kosztów bezpośrednich kontraktu i obciążają koszty danego kontraktu (koszty wytworzenia sprzedanych produktów).

2.20 Ujmowanie przychodów i kosztów

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, VAT i inne podatki związane ze sprzedażą.

Sprzedaż towarów ujmowana jest w momencie przeniesienia na nabywcę wszystkich istotnych ryzyk i korzyści wynikających z prawa własności.

Otrzymane wynagrodzenia za niedostarczone towary oraz niezakończone usługi są ujmowane w bilansie jako otrzymane zaliczki.

Przychody z tytułu realizacji kontraktów budowlanych rozpoznaje się zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy przedstawionymi poniżej.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Zgodnie z zasadą memoriału Grupa ujmuje w rachunku zysków i strat wszystkie koszty przypadające na dany okres sprawozdawczy niezależnie od okresu ich faktycznego rozliczenia. Koszty poniesione, a nieodnoszące się do danego okresu są ujmowane w aktywach jako rozliczenia międzyokresowe czynne, natomiast koszty nieponiesione a przypadające na dany okres stanowią rozliczenia międzyokresowe bierne.

2.21 Kontrakty budowlane

Spółki Grupy rozpoznają przychody z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania usługi, mierzonego udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania usługi.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty związane z realizacją kontraktu przekroczą łączne przychody, przewidywana strata (nadwyżka kosztów nad przychodami) obciąża koszty operacyjne.

Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować wyniku umowy o budowę, przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne.

Grupa prezentuje w aktywach kwoty należne od odbiorców (zamawiających) z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku których poniesione koszty powiększone o ujęte zyski (pomniejszone o ujęte straty) przewyższają należności wynikające z faktur częściowych. Nieuregulowane kwoty naliczone i zafakturowane za pracę wykonaną w ramach umowy prezentowane są w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”, natomiast kwoty zatrzymane przez odbiorców – w pozycji „kaucje z tytułu umów o budowę”.

Grupa prezentuje w zobowiązaniach kwoty należne odbiorcom z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku których kwoty zafakturowane za pracę wykonaną w ramach umowy przewyższają poniesione koszty powiększone o ujęte zyski (pomniejszone o ujęte straty). Nieuregulowane kwoty należne dostawcom, na które Grupa otrzymała faktury, prezentowane są w pozycji „zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania”, natomiast kwoty zatrzymane dostawcom – w pozycji „kaucje z tytułu umów o budowę”.

2.22 Kontrakty deweloperskie

Przychody ze sprzedaży produkcji deweloperskiej rozpoznawane są w momencie przekazania na finalnego odbiorcę kontroli, wszystkich znaczących ryzyk oraz korzyści wynikających z posiadania nieruchomości. Spółka uznaje, że transfer ryzyk, kontroli i korzyści następuje w chwili podpisania aktu notarialnego przeniesienia własności do nabywanej nieruchomości.

Spółki deweloperskie prowadzą ewidencję pozwalającą na ustalenie kosztów dotyczących poszczególnych elementów składowych projektu, które mogą być przedmiotem oddzielnego zbycia. W momencie rozpoznania przychodów ze sprzedaży Spółka rozpoznaje koszty wytworzenia danej powierzchni, pomniejszając produkcję w toku w proporcji udziału sprzedawanego lokalu w łącznym metrażu danego typu lokali oraz pomniejszając towary w proporcji do udziału gruntu przypadającego na dany lokal.

2.23 Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży

Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży to różnica pomiędzy:

- przychodami ze sprzedaży produkcji podstawowej i innych usług realizowanych w ramach działalności podstawowej jednostek Grupy oraz towarów i materiałów a
- kosztem wytworzenia sprzedanych produktów i usług oraz zakupu sprzedanych towarów i materiałów.

2.24 Zysk / (strata) z działalności operacyjnej

Zysk / (strata) z działalności operacyjnej obejmuje przychody i koszty z działalności operacyjnej bez uwzględnienia kosztów i przychodów finansowych, do których zaliczane są przede wszystkim odsetki, różnice kursowe oraz koszty prowizji i gwarancji bankowych.

2.25 Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)

Podatek dochodowy od dochodów uzyskanych w kraju obliczany jest zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi, natomiast dochody jednostek prowadzących działalność za granicą podlegają opodatkowaniu według lokalnych przepisów, uwzględniając umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, spółki Grupy tworzą rezerwy i ustalają aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenianie są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w ramach poszczególnych spółek Grupy.

2.26 Sprawozdawczość dotycząca segmentów operacyjnych

Organizacja i zarządzanie Grupy odbywają się w podziale na segmenty.

Grupa Budimex działa w obszarze dwóch głównych segmentów operacyjnych:

- działalność budowlana,
- działalność deweloperska i zarządzanie nieruchomościami.

Inne obszary działalności, które nie spełniają warunków, aby zostały uznane za segmenty sprawozdawcze obejmują spółki prowadzące między innymi działalność produkcyjną, usługową i handlową.

Podział działalności na poszczególne segmenty został dokonany poprzez kwalifikację poszczególnych podmiotów według ich podstawowej, statutowej działalności oraz znaczenia działalności spółek na rzecz segmentu. Taki podział odpowiada rozłożeniu zasadniczych ryzyk oraz zwrotów z poniesionych nakładów.

Grupa stosuje jednolitą politykę rachunkowości dla wszystkich segmentów. Transakcje pomiędzy poszczególnymi segmentami dokonywane są na warunkach rynkowych.

Udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności zostały zakwalifikowane do właściwego segmentu ze względu na przedmiot działalności wycenianej tą metodą jednostki.

3. Zmiany zasad sporządzania sprawozdania finansowego

Począwszy od dnia 1 stycznia 2011 roku, Grupa wycenia materiały według ceny nabycia ustalonej jako średnia ważona cen materiałów. Upřednio, jak opisano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok 2010, materiały były wyceniane według ceny nabycia ustalonej metodą „pierwsze przyszło – pierwsze wyszło”. Powyższa zmiana zasad wyceny nie wpłynęła na wartość zapasów oraz wysokość zysku netto Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku.

4. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa Budimex należą:

- kredyty bankowe, pożyczki, leasing finansowy, obligacje, których celem jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy,

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

- należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i zobowiązania, a także środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają w toku bieżącej działalności Grupy,
- instrumenty pochodne, do których należą walutowe kontrakty terminowe typu forward, których celem jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w wyniku zawierania kontraktów budowlanych w walutach obcych.

Grupa Budimex w toku prowadzonej działalności narażona jest na różne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych, ryzyko cenowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności. Zarząd weryfikuje i ustala zasady zarządzania każdym z wyżej wymienionych ryzyk.

Ryzyko walutowe

W ramach podstawowej działalności operacyjnej spółki Grupy zawierają kontrakty budowlane, w walutach obcych oraz umowy z podwykonawcami i dostawcami w walutach. Przyjęta przez Zarząd polityka zarządzania ryzykiem walutowym polega na zabezpieczaniu przyszłych przepływów pieniężnych na tych kontraktach w celu ograniczenia wpływu zmienności kursów walut na wyniki Grupy. Zgodnie z tą polityką spółki Grupy dokonują zabezpieczania ryzyka walutowego występującego w każdej umowie budowlanej, której wartość płatności (wpływów lub wydatków) w walutach obcych zostanie uznana za istotną. Zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym odbywa się poprzez wykorzystanie instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowych kontraktów terminowych (fx forward), lub też, o ile to jest możliwe, poprzez mechanizm zabezpieczenia naturalnego, polegającego na zawieraniu umów z dostawcami lub podwykonawcami w walucie kontraktu.

Zgodnie z polityką Grupy ekspozycja na ryzyko walutowe jest systematycznie mierzona zarówno dla poszczególnych kontraktów budowlanych (poprzez analizę wpływów i wydatków w walucie obcej w ramach kontraktów zawieranych z inwestorami w walucie obcej oraz poprzez analizę wydatków w walucie obcej w ramach kontraktów zawieranych z inwestorami w walucie krajowej) jak i dla wszystkich kontraktów łącznie (globalna ekspozycja walutowa). Polityką Zarządu jest zabezpieczenie ekspozycji walutowej netto na poszczególnych kontraktach. Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa zabezpieczyła około 93% ekspozycji walutowej wynikającej z kontraktów zawartych z inwestorami w walucie obcej i około 47% ekspozycji walutowej wynikającej z wydatków w walucie obcej realizowanych w ramach kontraktów zawieranych z inwestorami w walucie krajowej.

Spółki Grupy nie stosują rachunkowości zabezpieczeń.

Ryzyko walutowe – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany kursów walut, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Grupy w zakresie rynków finansowych, zmiany kursów walut, które są „realnie możliwe”, oszacowane zostały na poziomie -10% / +10% na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany kursów walutowych przy założeniu niezmiennych innych czynników (wpływ na wynik roku oraz aktywa netto jest identyczny).

	Wartość nominalna na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień 31 grudnia 2011 roku	
		Deprecjacja	Aprecjacja
	(tys.)	złotówki względem pozostałych walut	
		+10%	-10%
Kontrakty forward:			
– EUR	43 044	(12 456)	12 456
Instrumenty finansowe denominowane w walutach obcych – ekspozycja walutowa netto:			
– EUR	(3 993)	(1 764)	1 764
– USD	(23)	(8)	8
– GBP	40	21	(21)
– RUB	7 325	78	(78)
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		(14 129)	14 129
Podatek odroczony		2 684	(2 684)
Łącznie		(11 445)	11 445

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Wartość nominalna na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień 31 grudnia 2010 roku	
		Deprecjacja	Aprecjacja
		złotówki względem pozostałych walut	
	(tys.)	+10%	-10%
Kontrakty forward:			
– EUR	34 789	(54 698)	57 856
Instrumenty finansowe denominowane w walutach obcych – ekspozycja walutowa netto:			
– EUR	6 280	2 487	(2 487)
– USD	83	25	(25)
– GBP	28	13	(13)
– RUB	5 759	56	(56)
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		(52 117)	55 275
Podatek odroczony		9 902	(10 502)
Łącznie		(42 215)	44 773

Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez spółki Grupy z kredytów bankowych, pożyczek i leasingu finansowego. Powyższe instrumenty finansowe oparte są o zmienne stopy procentowe i narażają Grupę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych.

Ryzyko stóp procentowych związane z istniejącym zadłużeniem zostało uznane za niskie z punktu widzenia wpływu na wyniki Grupy, dlatego też w obecnej chwili zarządzanie tym ryzykiem ogranicza się do bieżącego monitorowania sytuacji rynkowej. W przypadku wzrostu zadłużenia Grupy z tytułu kredytów bankowych zostaną podjęte działania w celu odpowiedniego zabezpieczenia przed zmianą stóp procentowych.

Ryzyko stóp procentowych – wrażliwość na zmiany

W celu przeprowadzenia analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych, na podstawie historycznych zmian wartości oraz na podstawie wiedzy i doświadczenia Grupy w zakresie rynków finansowych, zmiany stóp procentowych, które są „racjonalnie możliwe” oszacowane zostały na dzień 31 grudnia 2011 roku na poziomie -1,0 / +1,0 punktu procentowego dla złotego oraz -0,50 / +0,50 punktu procentowego dla euro, dolara amerykańskiego oraz pozostałych walut, a na dzień 31 grudnia 2010 roku na poziomie -1,5 / +1,5 punktu procentowych dla złotego oraz -0,5 / +0,5 punktu procentowego dla euro, dolara amerykańskiego oraz pozostałych walut. Jednocześnie założono równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych na potrzeby kalkulacji wrażliwości dyskonta na zmiany stóp procentowych. Zmiany dotyczące możliwych zakresów zmian poziomów stóp procentowych, zastosowanych w analizie wrażliwości na dzień 31 grudnia 2011 roku w stosunku do zakresów zastosowanych w analizie wrażliwości sporządzanej według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku, zostały wprowadzone z uwagi na niższą zmienność poziomów stóp procentowych dla złotego w porównaniu do poprzedniego roku.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniżej podano wpływ na wynik roku i aktywa netto według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku.

	Wartość na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień 31 grudnia 2011 roku	
		+100 pb (PLN) +50 pb (EUR, USD, inne waluty)	-100 pb (PLN) -50 pb (EUR, USD, inne waluty)
Długoterminowe kaucje z tytułu umów o budowę (dyskonto):		3 342	(3 266)
– ujęte w aktywach (wartość bieżąca)	37 883		
– ujęte w zobowiązaniach (wartość bieżąca)	150 122		
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (wartość nominalna / oprocentowanie)	1 759 378	17 360	(17 360)
Kredyty bankowe i pożyczki (wartość nominalna / oprocentowanie)	(48 892)	(446)	446
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (wartość bieżąca / oprocentowanie)	(62 685)	(539)	539
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		19 717	(19 641)
Podatek odroczony		(3 746)	3 732
Łącznie		15 971	(15 909)

	Wartość na dzień bilansowy	Wrażliwość na zmiany na dzień 31 grudnia 2010 roku	
		+150 pb (PLN) +50 pb (EUR, USD, inne waluty)	-150 pb (PLN) -50 pb (EUR, USD, inne waluty)
Długoterminowe kaucje z tytułu umów o budowę (dyskonto):		3 896	(4 010)
– ujęte w aktywach (wartość bieżąca)	44 327		
– ujęte w zobowiązaniach (wartość bieżąca)	135 545		
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (wartość nominalna / oprocentowanie)	1 859 990	27 605	(27 605)
Kredyty bankowe i pożyczki (wartość nominalna / oprocentowanie)	(8 881)	(59)	59
Bony handlowe i skarbowe (wartość bieżąca / oprocentowanie)	14 017	(75)	76
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (wartość bieżąca / oprocentowanie)	(21 824)	(327)	327
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		31 040	(31 153)
Podatek odroczony		(5 898)	5 919
Łącznie		25 142	(25 234)

W kalkulacji wrażliwości na zmiany stóp procentowych pominięte zostały środki pieniężne w kasie i inne środki pieniężne.

Wycena kontraktów forward nie wykazuje wrażliwości na równoległe zmiany stóp procentowych przy niezmiennych kursach walutowych.

Ryzyko cenowe

Grupa narażona jest na ryzyko cenowe związane ze wzrostem cen najczęściej kupowanych materiałów budowlanych, takich jak: stal, kruszywa i beton, a także materiałów ropopochodnych takich jak: benzyna, olej napędowy, asfalty oraz olej opałowy. Ryzyko cenowe materiałów nabywanych na rynku krajowym ocenia się jako umiarkowane, natomiast ryzyko cenowe związane z materiałami ropopochodnymi oraz stali szacuje się jako wysokie. W wyniku zmian cen materiałów oraz kosztów pracy mogą ulec zmianie ceny usług świadczonych na rzecz Grupy przez firmy podwykonawcze. Ceny w umowach zawartych z inwestorami są stałe przez cały okres realizacji kontraktu – najczęściej od 6 – 36 miesięcy, z kolei umowy z podwykonawcami zawierane są w terminach późniejszych, w miarę postępu poszczególnych prac.

W celu ograniczenia ryzyka cenowego Grupa Budimex na bieżąco monitoruje ceny najczęściej kupowanych materiałów budowlanych, a podpisywane umowy mają odpowiednio dopasowane parametry, dotyczące między innymi czasu trwania kontraktu

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

oraz wartości umowy do sytuacji rynkowej. W ramach Grupy Budimex funkcjonuje Biuro Zakupów Centralnych, które bazując na planach robót budowlanych negocjuje ramowe umowy z dostawcami podstawowych materiałów budowlanych.

Ryzyko kredytowe

Spółki Grupy współpracują, zarówno w ramach transakcji pieniężnych, jak i kapitałowych z instytucjami finansowymi o wysokiej wiarygodności, nie powodując przy tym znacznej koncentracji ryzyka kredytowego. Jednocześnie Grupa stosuje politykę ograniczającą zaangażowanie wobec poszczególnych instytucji finansowych oraz emitentów papierów dłużnych, które są nabywane w ramach lokowania okresowych nadwyżek środków pieniężnych.

Aktywami finansowymi Grupy, które są narażone na podwyższone ryzyko kredytowe są należności z tytułu dostaw i usług. W Grupie Budimex funkcjonuje polityka oceny i weryfikacji ryzyka kredytowego związanego ze wszystkimi kontraktami, zarówno na etapie przedofertowym, jak i w trakcie realizacji.

Każdy kontrahent, przed podpisaniem umowy, jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. W przypadku negatywnej oceny zdolności płatniczych kontrahenta, przystąpienie do kontraktu jest uzależnione od ustanowienia adekwatnych zabezpieczeń finansowych lub majątkowych. Ponadto, w umowach z inwestorami zawierane są klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w uregulowaniu należności za wykonane usługi. W miarę możliwości tworzy się również zapisy umowne warunkujące dokonywanie płatności podwykonawcom od wpływu środków od inwestora.

W Grupie nie istnieje istotna koncentracja ryzyka kredytowego, uwzględniając fakt, iż główny odbiorca jest urzędem administracji rządowej.

Grupa nie jest narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta ani grupy kontrahentów o podobnych cechach. Ryzyko kredytowe dotyczące środków płynnych i pochodnych instrumentów finansowych jest ograniczone, ponieważ kontrahentami Grupy są banki o wysokim ratingu kredytowym przyznanym przez międzynarodowe agencje ratingowe.

Z wyjątkiem danych przedstawionych w nocie 55, wartość bilansowa aktywów finansowych wykazanych w sprawozdaniu finansowym przed uwzględnieniem strat, odpowiada maksymalnej ekspozycji Grupy na ryzyko kredytowe bez uwzględniania wartości otrzymanych zabezpieczeń.

Ryzyko utraty płynności

W celu ograniczania ryzyka utraty płynności, spółki Grupy utrzymują odpowiednią ilość środków pieniężnych oraz zbywalnych papierów wartościowych, a także zawierają umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Grupa wykorzystuje środki własne lub długoterminowe umowy leasingu finansowego zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz płynności przez spółki Grupy.

Struktura zapadalności zobowiązań przedstawiona została w notach 26 i 27. Obecna dobra sytuacja finansowa Grupy Budimex w zakresie płynności i dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania nie stwarza zagrożeń dla finansowania działalności Grupy.

5. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zwrócić kapitał akcjonariuszom, wyemitować nowe akcje, jak również wypłacić dywidendę. W roku 2011 oraz 2010 nie wprowadzono żadnych zmian do celów i zasad procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki oraz inne zewnętrzne źródła finansowania, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, kaucje z tytułu umów o budowę, kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę, otrzymane zaliczki oraz zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych oraz bony handlowe i skarbowe. Poszczególne pozycje zostały powiększone o odpowiednie wartości środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz zobowiązań grup do zbycia.

	31 grudnia 2011	31 grudnia 2010
Oprocentowane kredyty i pożyczki	111 734	30 719
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	3 301 014	2 964 161
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(1 761 630)	(1 862 403)
Minus bony handlowe i skarbowe	-	(14 017)
Zadłużenie netto	1 651 118	1 118 460
Kapitał własny	711 110	680 405
Kapitał i zadłużenie netto	2 362 228	1 798 865
Wskaźnik dźwigni	69,90%	62,18%

6. Ważne oszacowania i założenia

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

6.1 Ważne oszacowania księgowe

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości, które znajdują odzwierciedlenie w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Rzeczywiste wyniki mogą się różnić od tych szacunków. Szacunki Grupy dotyczą między innymi utworzonych rezerw, wyceny kontraktów budowlanych, odpisów aktualizujących wartość aktywów, rozliczeń międzyokresowych oraz przyjętych stawek amortyzacyjnych. Istotne założenia, nieopisane w niniejszym punkcie, przyjęte przy szacowaniu powyższych wartości zostały omówione w punkcie 2 „Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości”.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne

W przypadku usług budowlanych, spółki Grupy Budimex są zobowiązane do udzielenia gwarancji na swoje usługi. Wysokość rezerw na koszty napraw gwarancyjnych jest związana z poszczególnymi segmentami budownictwa i wynosi od 0,15% do 1,4% przychodów z danego kontraktu. Wartość ta podlega jednak indywidualnej analizie i może ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu w uzasadnionych przypadkach. Kwoty rezerw na naprawy gwarancyjne zaprezentowane zostały w nocie 31.

Spółki nieprowadzące działalności budowlanej na dzień bilansowy szacują ryzyko związane z udzielaniem gwarancji na swoje produkty lub usługi na podstawie danych historycznych oraz bieżących szacunków.

Niezafakturowane usługi podwykonawców

Większość kontraktów budowlanych spółki Grupy realizują jako generalny wykonawca, korzystając w szerokim zakresie z usług podwykonawców. Wykonane prace budowlane podlegają zatwierdzeniu przez zlecającego w procesie odbioru robót poprzez podpisanie odpowiedniego protokołu oraz wystawienie faktury. Na każdy dzień bilansowy istnieje znaczna część wykonanych, ale niepotwierdzonych i niezafakturowanych prac przez podwykonawców, które spółki Grupy ujmują jako koszty kontraktu zgodnie z zasadą memoriałową. Wysokość kosztów podwykonawców z tytułu wykonanych, ale niezafakturowanych prac jest określana przez służby techniczne na podstawie fizycznego obmiaru wykonanych robót i mogłaby się różnić od wartości określonej w formalnym procesie odbioru robót budowlanych.

Rozliczenia podatkowe

W Polsce obowiązują liczne regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku akcyzowego, podatku dochodowego od osób prawnych i składek na ubezpieczenia społeczne. Przepisy dotyczące tych podatków podlegają częstym zmianom, co powoduje występowanie w nich niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i podatnikami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład kontroli celnej czy dewizowej) mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat. Odpowiednie władze kontrolne uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji wraz z odsetkami karnymi. Istnieje ryzyko, że odpowiednie władze zajmą odmienne niż spółki Grupy stanowisko w zakresie interpretacji przepisów, co mogłoby mieć znaczący wpływ na zobowiązania podatkowe Grupy.

Rezerwy na sprawy sporne

Spółki Grupy są stronami postępowań sądowych. Departamenty prawne oraz zarządy spółek Grupy dokonują szczegółowej analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi sprawami i na tej podstawie podejmują decyzje o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w księgach spółek Grupy oraz wysokości rezerwy.

6.2 Ważne osądy przy stosowaniu zasad rachunkowości

Rozpoznawanie sprzedaży na kontraktach budowlanych

Przychody z wykonania kontraktów budowlanych, w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach obrotowych – ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania, mierzonego udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania usługi (budżet kontraktu). Budżety poszczególnych kontraktów podlegają formalnemu procesowi aktualizacji (rewizji) w oparciu o bieżące informacje trzykrotnie w ciągu roku i są zatwierdzane przez Zarząd. W przypadku zaistnienia zdarzeń pomiędzy oficjalnymi rewizjami budżetu, które w istotny sposób wpływają na wynik kontraktu wartość całkowitych przychodów lub kosztów kontraktu może zostać zaktualizowana wcześniej.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonych usług nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie obrotowym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest prawdopodobne.

7. Działalność zaniechana

W 2011 oraz 2010 roku, nie wystąpiła działalność zaniechana w rozumieniu MSSF 5.

8. Nabycie udziałów

W dniu 16 listopada 2011 roku ziściły się warunki polegające na uzyskaniu wymaganych prawem zgód – Ministra Infrastruktury na rozporządzenie przez PKP SA udziałami PNI Sp. z o.o., Prezesa UOKiK na koncentrację oraz wyrażenie zgody na transakcję przez Radę Nadzorczą PKP i Zgromadzenie Wspólników PNI Sp. z o.o., w konsekwencji czego dokonana została zapłata w kwocie 225 017 tysięcy złotych za 100% udziałów w spółce pod firmą Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o. (PNI). Z chwilą uznania konta bankowego PKP SA w dniu 16 listopada 2011 roku Budimex SA stał się właścicielem PNI i uzyskał kontrolę nad spółką.

Budimex SA nabył spółkę PNI w celu znaczącego wzmocnienia pozycji na rynku budownictwa kolejowego, którego istotny wzrost jest spodziewany w nadchodzących latach. W momencie nabycia portfel zamówień PNI wynosił około 1,4 mld złotych. Aktywa posiadane przez PNI w zakresie specjalistycznych maszyn wykorzystywanych do budownictwa kolejowego sytuują tę spółkę na pozycji lidera rynkowego pod względem posiadanego potencjału wykonawczego. Połączony portfel zamówień Budimeksu SA i PNI plasuje Grupę Budimex na czołowym miejscu na tym rynku.

Zdaniem Zarządu Budimex SA wprowadzenie własnej kultury korporacyjnej, know-how oraz wspierających systemów IT pozwoli znacznie poprawić rentowność spółki.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania wartość godziwa nabytych środków trwałych oraz aktywów i zobowiązań związanych z wyceną kontraktów długoterminowych została ustalona prowizorycznie zgodnie z MSF 3, par. 45.

Wartości godziwe na moment nabycia oraz prowizorycznie ustaloną wartość firmy przedstawia poniższa tabela:

Opłata za nabycie

- płatność gotówkowa na dzień nabycia	225 017
Łącznie opłata za nabycie	225 017

Aktywa netto zidentyfikowane w nabytym podmiocie

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 338
Środki trwałe	148 723
Wartości niematerialne	9 317
- w tym wartość godziwa portfela zamówień zidentyfikowanego na moment nabycia	8 846
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13 803
Zapasy	46 367
Należności i pozostałe aktywa	214 734
Zobowiązania handlowe i pozostałe zobowiązania	(319 059)

Razem aktywa netto w wartościach godziwych	115 223
---	----------------

Wartość firmy	109 794
----------------------	----------------

Opłata za zakup w postaci środków pieniężnych	(225 017)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w nabytej jednostce na moment nabycia	1 338
Wpływ środków pieniężnych związanych z nabyciem	(223 679)
Koszty związane z nabyciem spółki ujęte w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za rok 2011	4 544
- w tym podatek od czynności cywilnoprawnych	2 250
Przychody ze sprzedaży za okres od momentu nabycia do 31 grudnia 2011	63 135
Zysk netto za okres od momentu nabycia do 31 grudnia 2011	1 252

Wartość należności brutto na moment nabycia spółki wynosiła 185 000 tysięcy złotych, wartość należności uznanych za nieściągalne i objętych odpisem wyniosła 478 tysięcy złotych.

Powyższa wartość firmy, ustalona prowizorycznie, dotyczy głównie różnego rodzaju synergii oraz ekonomii skali, jakie Budimex SA spodziewa się osiągnąć w wyniku włączenia PNI do Grupy Budimex, jak również spodziewanej poprawy w zakresie zarządzania spółką (wprowadzenie kultury korporacyjnej, know-how, wspierających systemów IT), co razem powinno zostać odzwierciedlone w poprawie rentowności spółki.

9. Podmioty wchodzące w skład Grupy Budimex

Wykaz podmiotów zależnych i współzależnych wchodzących w skład Grupy Budimex:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udział w kapitale zakładowym oraz liczbie głosów (%)	
		31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Mostostal Kraków SA	Kraków / Polska	100,00%	100,00%
Budimex Danwood Sp. z o.o.	Bielsk Podlaski / Polska	100,00%	100,00%
Budimex Bau GmbH	Kolonia / Niemcy	100,00%	100,00%
MK Logistic Sp. z o.o. (w likwidacji)	Zabrze / Polska	100,00%	100,00%
Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%
Budimex Budownictwo Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%
Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o. ¹	Warszawa / Polska	100,00%	-
SPV-BN 1 Sp. z o.o. ²	Warszawa / Polska	100,00%	-
SPV-BN 2 Sp. z o.o. ³	Warszawa / Polska	100,00%	-
Budimex Serwis SA ⁴	Warszawa / Polska	100,00%	-
Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o. ⁵	Warszawa / Polska	100,00%	-
Budimex Autostrada SA ⁶	Warszawa / Polska	100,00%	-
Budimex Most Wschodni SA ⁷	Warszawa / Polska	100,00%	-
Budimex Autostrada A-1 SA ⁸	Warszawa / Polska	100,00%	-
Budimex SA Ferrovial Agroman SA s.c.	Warszawa / Polska	99,98%	99,98%
Dromex Oil Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa / Polska	97,93%	97,93%
Budimex SA Sygnity SA Sp. j.	Warszawa / Polska	67,00%	67,00%
Budimex SA Ferrovial Agroman SA Sp. j.	Warszawa / Polska	50,00%	50,00%
Tecpresa – Techniki Sprężania i Usługi Dodatkowe Sp. z o.o. ⁹	Warszawa / Polska	30,00%	-
Centrum Konferencyjne „Budimex” Sp. z o.o. ¹⁰	Licheń / Polska	-	100,00%

¹⁾ Spółka została nabyta w dniu 16 listopada 2011 roku.

²⁾ Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 27 lipca 2011 roku.

³⁾ Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 28 lipca 2011 roku.

⁴⁾ Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 10 maja 2011 roku.

⁵⁾ Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 10 lutego 2011 roku.

⁶⁾ Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 25 sierpnia 2011 roku.

⁷⁾ Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 2 września 2011 roku.

⁸⁾ Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 30 września 2011 roku.

⁹⁾ Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 17 marca 2011 roku.

¹⁰⁾ Spółka została sprzedana w dniu 31 maja 2011 roku.

10. Informacje dotyczące segmentów operacyjnych

Segmenty operacyjne

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na segmenty w oparciu o oferowane produkty i usługi. Grupa prowadzi działalność w ramach następujących segmentów operacyjnych:

- działalność budowlana
- działalność deweloperska i zarządzanie nieruchomościami.

Działalność budowlana obejmuje świadczenie szeroko rozumianych usług budowlano-montażowych wykonywanych w kraju i za granicą i jest prowadzona przez następujące spółki Grupy:

- Budimex SA
- Sprzęt Transport Sp. z o.o. w likwidacji (zlikwidowany w dniu 31 maja 2010 roku)
- Mostostal Kraków SA
- Budimex Bau GmbH
- Budimex Budownictwo Sp. z o.o.
- Tecpresa – Techniki Sprężania i Usługi Dodatkowe Sp. z o.o. (spółka wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 17 marca 2011 roku).
- Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o. (spółka nabyta przez Budimex SA w dniu 16 listopada 2011 roku)

Segment działalności deweloperskiej i zarządzania nieruchomościami obejmuje przygotowywanie gruntów pod inwestycje, prowadzenie projektów inwestycyjnych w zakresie budownictwa mieszkaniowego, sprzedaż mieszkań oraz wynajem i obsługę nieruchomości na własny rachunek. Do tego segmentu zakwalifikowano poniższe podmioty:

- Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.
- SPV-BN 1 Sp. z o.o. (spółka wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 27 lipca 2011 roku)
- SPV-BN 2 Sp. z o.o. (spółka wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 28 lipca 2011 roku)
- Centrum Konferencyjne „Budimex” Sp. z o.o. (spółka sprzedana w dniu 31 maja 2011 roku)
- Budimex SA w części dotyczącej działalności deweloperskiej, w wyniku połączenia z Budimeksem Inwestycje Sp. z o.o. dnia 13 sierpnia 2009 roku
- Budimex Auto- Park Sp. z o.o. (spółka włączona do Budimex SA dnia 23 czerwca 2010 roku).

Ocena wyników segmentów dokonywana jest na podstawie przychodów ze sprzedaży, zysku (straty) brutto ze sprzedaży, zysku (straty) z działalności operacyjnej oraz zysku (straty) netto.

Inne obszary działalności nie spełniają warunków, aby zostały uznane za segmenty sprawozdawcze. W ramach pozostałej działalności ujęto pozostałe podmioty wchodzące w skład Grupy, które prowadzą między innymi działalność produkcyjną, usługową i handlową.

Wyniki segmentów za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku przedstawiają się następująco:

	Działalność budowlana	Zarządzanie nieruchomościami i działalność deweloperska	Pozostała działalność	Wylączenia	Wartość skonsolidowana
Przychody ze sprzedaży na zewnątrz	5 007 741	247 797	261 137	-	5 516 675
Przychody ze sprzedaży innym segmentom	185 235	425	-	(185 660)	-
Przychody ze sprzedaży ogółem	5 192 976	248 222	261 137	(185 660)	5 516 675
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów na zewnątrz	(4 637 709)	(182 012)	(235 420)	-	(5 055 141)
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów innym segmentom	(153 848)	(23 965)	-	177 813	-
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów ogółem	(4 791 557)	(205 977)	(235 420)	177 813	(5 055 141)
Wynik brutto ze sprzedaży	401 419	42 245	25 717	(7 847)	461 534
Koszty sprzedaży	(12 535)	(8 526)	(3 508)	40	(24 529)
Koszty ogólnego zarządu	(127 663)	(11 739)	(9 654)	10 969	(138 087)
Pozostałe przychody / (koszty) operacyjne netto	25 875	6 506	(645)	-	31 736
Zysk z instrumentów pochodnych	(2 981)	-	(8 237)	-	(11 218)
Zysk z działalności operacyjnej	284 115	28 486	3 673	3 162	319 436
Przychody / (koszty) finansowe netto, w tym:	6 929	4 040	(1 289)	-	9 680
- przychody z tytułu odsetek	48 927	4 506	715	-	54 148
- koszty z tytułu odsetek	(4 502)	(755)	(37)	-	(5 294)
Udział w stratach jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	(2 537)	-	(2 537)
Podatek dochodowy	(56 190)	(5 994)	(2 919)	(602)	(65 705)
Zysk / (strata) netto	234 854	26 532	(3 072)	2 560	260 874

W 2011 roku przychody netto ze sprzedaży dla jednego odbiorcy wyniosły 2 895 580 tysięcy złotych i w całości dotyczyły segmentu budowlanego.

Wyniki segmentów za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku przedstawiają się następująco:

	Działalność budowlana	Zarządzanie nieruchomościami i działalność deweloperska	Pozostała działalność	Wyłączenia	Wartość skonsolidowana
Przychody ze sprzedaży na zewnątrz	3 774 627	495 680	159 962	-	4 430 269
Przychody ze sprzedaży innym segmentom	39 502	487	-	(39 989)	-
Przychody ze sprzedaży ogółem	3 814 129	496 167	159 962	(39 989)	4 430 269
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów na zewnątrz	(3 432 556)	(365 963)	(147 483)	-	(3 946 002)
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów innym segmentom	(24 069)	(39 894)	-	63 963	-
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów ogółem	(3 456 625)	(405 857)	(147 483)	63 963	(3 946 002)
Wynik brutto ze sprzedaży	357 504	90 310	12 479	23 974	484 267
Koszty sprzedaży	(11 108)	(8 796)	(3 614)	30	(23 488)
Koszty ogólnego zarządu	(113 007)	(15 996)	(6 957)	12 709	(123 251)
Pozostałe przychody / (koszty) operacyjne netto	(19 709)	4 903	695	1 206	(12 905)
Zysk z instrumentów pochodnych	2 052	-	4 691	-	6 743
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	215 732	70 421	7 294	37 919	331 366
Przychody / (koszty) finansowe netto, w tym:	11 287	(8 816)	(245)	1 296	3 522
- przychody z tytułu odsetek	36 799	3 172	45	(285)	39 731
- koszty z tytułu odsetek	(2 214)	(9 898)	(168)	282	(11 998)
Udział w stratach jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	(3 136)	-	(3 136)
Podatek dochodowy	(42 929)	(12 010)	(1 932)	(7 472)	(64 343)
Zysk netto	184 090	49 595	1 981	31 743	267 409

W 2010 roku przychody netto ze sprzedaży dla jednego odbiorcy wyniosły 2 369 094 tysiące złotych i w całości dotyczyły segmentu budowlanego.

Pozostałe pozycje dotyczące segmentów ujęte w rachunku zysków i strat **za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku** to:

	Działalność budowlana	Zarządzanie nieruchomościami i działalność deweloperska	Pozostała działalność	Wartość skonsolidowana
Amortyzacja	(27 681)	(532)	(2 117)	(30 330)
(Utworzenie) / odwrócenie odpisów aktualizujących należności	452	(8)	(486)	(42)
(Utworzenie) / odwrócenie odpisów aktualizujących zapasy	-	(404)	-	(404)
(Utworzenie) / odwrócenie odpisów aktualizujących aktywa finansowe	(7 489)	-	-	(7 489)
Inne przychody / (koszty) niepieniężne*	85 986	(1 456)	(4 496)	80 034

Pozostałe pozycje dotyczące segmentów ujęte w rachunku zysków i strat **za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku** to:

	Działalność budowlana	Zarządzanie nieruchomościami i działalność deweloperska	Pozostała działalność	Wartość skonsolidowana
Amortyzacja	(18 586)	(604)	(2 011)	(21 201)
(Utworzenie) / odwrócenie odpisów aktualizujących należności	(30 819)	(4)	(57)	(30 880)
(Utworzenie) / odwrócenie odpisów aktualizujących zapasy	30	(4 852)	163	(4 659)
(Utworzenie) / odwrócenie pozostałych odpisów aktualizujących	-	-	-	-
Inne przychody / (koszty) niepieniężne*	(257 123)	(1 841)	(898)	(259 862)

*) Inne przychody / (koszty) niepieniężne obejmują rozwiązanie / (zawiązanie) rezerw na straty na kontraktach oraz na naprawy gwarancyjne.

Aktywa i zobowiązania oraz nakłady inwestycyjne segmentów **na dzień 31 grudnia 2011 roku** oraz przedstawiają się w sposób następujący:

	Działalność budowlana	Zarządzanie nieruchomościami i działalność deweloperska	Pozostała działalność	Wyłączenia	Wartość skonsolidowana
Aktywa segmentu	3 158 154	971 752	100 376	(24 964)	4 205 318
Inwestycje w jednostkach wycenianych metodą praw własności	-	-	13 503	-	13 503
Nieprzypisane aktywa segmentu					332 293
Skonsolidowane aktywa ogółem					4 551 114
Zobowiązania segmentu	3 454 376	265 015	93 071	(84 192)	3 728 270
Nieprzypisane zobowiązania segmentu					111 734
Skonsolidowane zobowiązania ogółem					3 840 004
Nakłady inwestycyjne	275 207	261	2 573	(612)	277 429

Aktywa segmentów obejmują głównie rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne, zapasy, instrumenty pochodne, należności i środki pieniężne z działalności operacyjnej. Nie obejmują natomiast pożyczek udzielonych, aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz należności z tytułu podatku dochodowego.

Zobowiązania segmentów obejmują zobowiązania operacyjne (w tym instrumenty pochodne), nie obejmują zobowiązań z tytułu podatku dochodowego, z tytułu kredytów, pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania.

Nakłady inwestycyjne obejmują zwiększenia rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, wartości niematerialnych oraz finansowych aktywów trwałych.

Aktywa i zobowiązania oraz nakłady inwestycyjne segmentów **na dzień 31 grudnia 2010 roku** oraz przedstawiają się w sposób następujący:

	Działalność budowlana	Zarządzanie nieruchomościami i działalność deweloperska	Pozostała działalność	Wyłączenia	Wartość skonsolidowana
Aktywa segmentu	2 737 883	915 792	62 660	(22 752)	3 693 583
Inwestycje w jednostkach wycenianych metodą praw własności	-	-	16 040	-	16 040
Nieprzypisane aktywa segmentu					357 616
Skonsolidowane aktywa ogółem					4 067 239
Zobowiązania segmentu	2 965 385	218 659	53 632	(54 635)	3 183 041
Nieprzypisane zobowiązania segmentu					203 793
Skonsolidowane zobowiązania ogółem					3 386 834
Nakłady inwestycyjne	31 841	140	1 891	(282)	33 590

Aktywa segmentów obejmują głównie rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne, zapasy, instrumenty pochodne, należności i środki pieniężne z działalności operacyjnej. Nie obejmują natomiast pożyczek udzielonych, aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz należności z tytułu podatku dochodowego.

Zobowiązania segmentów obejmują zobowiązania operacyjne (w tym instrumenty pochodne), nie obejmują zobowiązań z tytułu podatku dochodowego, z tytułu kredytów, pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Nakłady inwestycyjne obejmują zwiększenia rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, wartości niematerialnych oraz finansowych aktywów trwałych.

Informacje geograficzne

Grupa Budimex prowadzi działalność na rynku krajowym, jak również na rynkach zagranicznych.
Do pozostałych rynków zaliczane są Wielka Brytania oraz Austria.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

	2011	2010
Rynek krajowy	5 120 514	4 165 163
Rynek niemiecki	372 910	254 221
Rynek rosyjski	-	-
Pozostałe rynki	23 251	10 885
Ogółem	5 516 675	4 430 269

Aktywa trwałe

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Rynek krajowy	476 938	188 424
Rynek niemiecki	2 985	2 326
Rynek rosyjski	-	433
Pozostałe rynki	2	3
Ogółem	479 925	191 186

Nakłady inwestycyjne

	2011	2010
Rynek krajowy	277 053	33 166
Rynek niemiecki	373	424
Rynek rosyjski	-	-
Pozostałe rynki	3	-
Ogółem	277 429	33 590

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży odpowiada lokalizacji klientów i jest zgodny z wewnętrzną strukturą organizacyjną Grupy oraz systemem wewnętrznej sprawozdawczości finansowej.

Aktywa trwałe obejmują rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne, wartości niematerialne, wartość firmy jednostek podporządkowanych oraz długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Podział łącznej kwoty aktywów trwałych oraz wydatków inwestycyjnych odpowiada lokalizacji oddziałów oraz podmiotów zagranicznych wchodzących w skład Grupy.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

11. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty, prawo wieczystego użytkowania gruntu	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na 1 stycznia 2011 roku	6 229	25 623	176 840	23 835	17 730	602	250 859
Zwiększenia:	23 582	67 235	121 409	60 284	7 251	1 455	281 216
– zakup (w tym: przyjęcie w leasing)	-	218	41 917	2 597	4 111	1 041	49 884
– zmiana składu Grupy	23 582	66 122	79 156	57 606	3 050	1 158	230 674
– przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	895	249	-	-	(1 144)	-
– zwiększenie środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	400	400
– różnice kursowe	-	-	75	81	90	-	246
– inne zwiększenia	-	-	12	-	-	-	12
Zmniejszenia:	-	(724)	(13 855)	(4 475)	(2 574)	-	(21 628)
– sprzedaż	-	(723)	(11 237)	(4 348)	(815)	-	(17 123)
– likwidacja, złomowanie	-	-	(2 466)	(115)	(1 288)	-	(3 869)
– zmiana składu Grupy	-	-	(152)	(12)	(471)	-	(635)
– inne zmniejszenia	-	(1)	-	-	-	-	(1)
Wartość brutto na 31 grudnia 2011 roku	29 811	92 134	284 394	79 644	22 407	2 057	510 447
Umorzenie na 1 stycznia 2011 roku	-	(7 603)	(109 628)	(12 661)	(12 507)	-	(142 399)
Zmiany za okres:	-	(10 130)	(57 416)	(22 908)	(1 726)	-	(92 180)
– amortyzacja bieżąca (nota 36)	-	(1 268)	(22 131)	(3 127)	(2 144)	-	(28 670)
– sprzedaż	-	279	11 079	2 200	810	-	14 368
– likwidacja, złomowanie	-	-	2 368	113	1 267	-	3 748
– zmiana składu Grupy	-	(9 141)	(48 661)	(22 035)	(1 607)	-	(81 444)
– różnice kursowe	-	-	(70)	(59)	(52)	-	(181)
– inne	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Umorzenie na 31 grudnia 2011 roku	-	(17 733)	(167 044)	(35 569)	(14 233)	-	(234 579)
Odpisy z tytułu utraty wartości na 1 stycznia 2011 roku	-	(1 565)	-	-	(302)	-	(1 867)
– zwiększenia/(zmniejszenia)	-	-	-	-	-	-	-

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Grunty, prawo wieczystego użytkowania gruntu	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Odpisy z tytułu utraty wartości na 31 grudnia 2011 roku	-	(1 565)	-	-	(302)	-	(1 867)
Wartość netto na 1 stycznia 2011 roku	6 229	16 455	67 212	11 174	4 921	602	106 593
Wartość netto na 31 grudnia 2011 roku	29 811	72 836	117 350	44 075	7 872	2 057	274 001

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Grunty, prawo wieczystego użytkowania gruntu	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na 1 stycznia 2010 roku	6 319	35 743	158 056	23 685	16 476	2 099	242 378
Zwiększenia:	120	2 724	25 979	3 578	2 656	(1 497)	33 560
– zakup (w tym: przyjęcie w leasing)	-	647	24 769	3 578	2 631	803	32 428
– przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	2 055	796	-	-	(2 851)	-
– zwiększenie środków trwałych w budowie	-	-	-	-	-	551	551
– różnice kursowe	-	15	-	-	-	-	15
– inne zwiększenia	120	7	414	-	25	-	566
Zmniejszenia:	(210)	(12 844)	(7 195)	(3 428)	(1 402)	-	(25 079)
– sprzedaż	(35)	-	(3 985)	(3 207)	(23)	-	(7 250)
– likwidacja, złomowanie	-	(117)	(1 447)	(203)	(655)	-	(2 422)
– przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(90)	(12 727)	(1 748)	-	(289)	-	(14 854)
– różnice kursowe	-	-	(15)	(18)	(434)	-	(467)
– inne zmniejszenia (w tym przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych)	(85)	-	-	-	(1)	-	(86)
Wartość brutto na 31 grudnia 2010 roku	6 229	25 623	176 840	23 835	17 730	602	250 859
Umorzenie na 1 stycznia 2010 roku	-	(9 598)	(101 188)	(13 794)	(12 036)	-	(136 616)
Zmiany za okres:	-	1 995	(8 440)	1 133	(471)	-	(5 783)
– amortyzacja bieżąca (nota 36)	-	(1 081)	(14 871)	(2 245)	(1 765)	-	(19 962)
– sprzedaż	-	-	3 891	3 162	18	-	7 071
– likwidacja, złomowanie	-	26	1 394	199	626	-	2 245
– przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	3 076	1 498	-	267	-	4 841
– różnice kursowe	-	(5)	16	17	15	-	43
– inne (w tym przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych)	-	(21)	(368)	-	368	-	(21)
Umorzenie na 31 grudnia 2010 roku	-	(7 603)	(109 628)	(12 661)	(12 507)	-	(142 399)

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Grunty, prawo wieczystego użytkowania gruntu	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Odpisy z tytułu utraty wartości na 1 stycznia 2010 roku	-	(5 670)	-	-	(302)	-	(5 972)
– przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	4 105	-	-	-	-	4 105
Odpisy z tytułu utraty wartości na 31 grudnia 2010 roku	-	(1 565)	-	-	(302)	-	(1 867)
Wartość netto na 1 stycznia 2010 roku	6 319	20 475	56 868	9 891	4 138	2 099	99 790
Wartość netto na 31 grudnia 2010 roku	6 229	16 455	67 212	11 174	4 921	602	106 593

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w następujących pozycjach rachunku zysków i strat:

	2011	2010
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	26 905	18 123
Koszty ogólnego zarządu	1 569	1 646
Inne koszty	196	193
Ogółem	28 670	19 962

Grupa jako leasingobiorca używa na podstawie umów leasingu finansowego następujące rzeczowe aktywa trwałe:

	31 grudnia 2011 roku		31 grudnia 2010 roku	
	Wartość początkowa – aktywowany leasing finansowy	Wartość bilansowa netto	Wartość początkowa – aktywowany leasing finansowy	Wartość bilansowa netto
Urządzenia techniczne i maszyny	81 605	67 533	42 400	29 544
Środki transportu	13 145	11 030	2 604	1 398
Inne środki trwałe	208	187	-	-
Ogółem	94 958	78 750	45 004	30 942

Na dzień 31 grudnia 2011 roku na rzeczowych aktywach trwałych jednostek wchodzących w skład Grupy ustanowione były zabezpieczenia w kwocie 51 000 tysięcy złotych, natomiast na dzień 31 grudnia 2010 roku w wysokości 7 897 tysięcy złotych. Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych, na których zostały ustanowione zabezpieczenia, na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 42 531 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosi 6 272 tysiące złotych.

Łączna kwota otrzymanych bądź należnych odszkodowań w odniesieniu do tych środków trwałych, które straciły na wartości lub zostały utracone w 2011 roku wynosi 1 840 tysięcy złotych (w 2010 roku: 38 tysięcy złotych).

12. Nieruchomości inwestycyjne

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Grunty	-	1
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	-
Budynki i budowle	3 224	3 343
Inne nieruchomości	54	39
Nieruchomości inwestycyjne ogółem	3 278	3 383
<i>Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych</i>	<i>12 809</i>	<i>18 788</i>

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zmiany nieruchomości inwestycyjnych w 2011 oraz 2010 roku przedstawiały się następująco:

	2011	2010
Stan na początek okresu		
Wartość brutto	5 792	6 089
Umorzenie (w tym skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości)	(2 409)	(2 416)
Wartość netto na początek okresu	3 383	3 673
Zmiany w ciągu roku		
Nabycie	26	23
Zbycie	(1)	(273)
Odwrocenie odpisów z tyt. utraty wartości w wyniku zbycia ujęte w rachunku zysków i strat	-	104
Amortyzacja (nota 36)	(163)	(144)
Inne zmiany	33	-
Stan na koniec okresu		
Wartość brutto	5 816	5 792
Umorzenie (w tym skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości)	(2 538)	(2 409)
Wartość netto	3 278	3 383

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku jednostki Grupy nie posiadały istotnych obciążeń o charakterze prawnorzeczowym i obligacyjnym ustanowionych na nieruchomościach inwestycyjnych.

Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych za rok 2011 i 2010 została ujęta w rachunku zysków i strat w koszcie wytworzenia sprzedanych produktów i usług.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku zostały dokonane wyceny części nieruchomości inwestycyjnych przez niezależnych specjalistów na kwotę 7 320 tysięcy złotych. Wyceny te potwierdziły, iż nie nastąpiła utrata wartości nieruchomości inwestycyjnych posiadanych przez Grupę.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku zostały dokonane wyceny części nieruchomości inwestycyjnych przez niezależnych specjalistów na kwotę 18 788 tysięcy złotych. Wyceny te potwierdziły, iż nie nastąpiła utrata wartości nieruchomości inwestycyjnych posiadanych przez Grupę.

Spółki Grupy ujęły w rachunku zysków i strat następujące kwoty przychodów i kosztów związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	2011	2010
Przychody z opłat czynszowych	3 156	3 604
Bezpośrednie koszty operacyjne (w tym koszty napraw i konserwacji) powstałe z nieruchomości inwestycyjnych, które przyniosły przychody z opłat czynszowych	3 360	4 605
Bezpośrednie koszty operacyjne (w tym koszty napraw i konserwacji) powstałe z nieruchomości inwestycyjnych, które nie przyniosły przychodów z opłat czynszowych	-	-

13. Wartości niematerialne

	Oprogramowanie komputerowe	Nabyte koncesje, patenty, licencje	Pozostałe	Ogółem
Wartość brutto na 1 stycznia 2011 roku	19 611	4 551	160	24 322
Zwiększenia:	3 069	524	8 848	12 441
– zmiana składu Grupy	1 422	-	8 846*	10 268
– zakup	787	60	-	847
– przekazanie zaliczek	843	-	-	843
– różnice kursowe	17	464	2	483
Zmniejszenia:	(101)	-	-	(101)
– zmiana składu Grupy	(61)	-	-	(61)
– likwidacja	(40)	-	-	(40)
Wartość brutto na 31 grudnia 2011 roku	22 579	5 075	9 008	36 662
Umorzenie na 1 stycznia 2011 roku	(18 150)	(2 597)	(141)	(20 888)
Zmiany za okres:	(2 010)	(634)	(13)	(2 657)
– amortyzacja bieżąca (nota 36)	(1 138)	(348)	(11)	(1 497)
– zmiana składu Grupy	(895)	-	-	(895)
– likwidacja	40	-	-	40
– różnice kursowe	(15)	(286)	(2)	(303)
– inne	(2)	-	-	(2)
Umorzenie na 31 grudnia 2011 roku	(20 160)	(3 231)	(154)	(23 545)
Wartość netto na 1 stycznia 2011 roku	1 461	1 954	19	3 434
Wartość netto na 31 grudnia 2011 roku	2 419	1 844	8 854	13 117

*) wartość godziwa portfela zamówień zidentyfikowanego na moment nabycia spółki o przewidywanym okresie amortyzacji wynoszącym 3 lata (patrz nota 8)

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Oprogramowanie komputerowe	Nabyte koncesje, patenty, licencje	Pozostałe	Ogółem
Wartość brutto na 1 stycznia 2010 roku	18 733	4 712	139	23 584
Zwiększenia:	1 023	-	22	1 045
– zakup	566	-	22	588
– rozliczenie zaliczek	457	-	-	457
Zmniejszenia:	(145)	(161)	(1)	(307)
– likwidacja	(137)	(11)	-	(148)
– różnice kursowe	(6)	(150)	(1)	(157)
– inne zmniejszenia	(2)	-	-	(2)
Wartość brutto na 31 grudnia 2010 roku	19 611	4 551	160	24 322
Umorzenie na 1 stycznia 2010 roku	(17 546)	(2 372)	(136)	(20 054)
Zmiany za okres:	(604)	(225)	(5)	(834)
– amortyzacja bieżąca (nota 36)	(771)	(317)	(7)	(1 095)
– likwidacja	137	11	-	148
– różnice kursowe	5	80	2	87
– inne	25	1	-	26
Umorzenie na 31 grudnia 2010 roku	(18 150)	(2 597)	(141)	(20 888)
Wartość netto na 1 stycznia 2010 roku	1 187	2 340	3	3 530
Wartość netto na 31 grudnia 2010 roku	1 461	1 954	19	3 434

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w następujących pozycjach rachunku zysków i strat:

	2011	2010
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	644	432
Koszty ogólnego zarządu	848	646
Inne koszty	5	17
Ogółem	1 497	1 095

Grupa nie posiada istotnych wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku jednostki wchodzące w skład Grupy nie posiadały istotnych obciążeń wartości niematerialnych o charakterze prawnorzeczowym i obligacyjnym.

W 2011 oraz 2010 roku nie dokonywano odpisów aktualizujących wartości niematerialne.

14. Aktywa trwałe (grupy do zbycia) zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, w tym	-	5 908
— rzeczowe aktywa trwałe	-	5 908
Grupy do zbycia	-	-
Ogółem	-	5 908

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa Budimex nie posiadała aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2010 roku Grupa Budimex wykazała w ramach aktywów obrotowych budynki, grunty oraz urządzenia, które ujmowane były w ramach rzeczowych aktywów trwałych.

W wyniku zakwalifikowania tych aktywów do grupy przeznaczonych do sprzedaży nie zostały rozpoznane odpisy aktualizujące ich wartości, gdyż ceny umowne tych aktywów minus koszty sprzedaży będą wyższe od ich wartości bilansowych. Od momentu przekwalifikowania tych aktywów Grupa zaprzestała ich amortyzacji.

Wszystkie aktywa trwałe zakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2010 roku ujmowane były w ramach segmentu „Zarządzanie nieruchomościami i działalność deweloperska”.

15. Wartość firmy jednostek podporządkowanych

Wartość firmy wykazana w bilansie na dzień 31 grudnia 2011 roku w kwocie 183 031 tysięcy złotych składa się z wartości firmy w wysokości 73 237 tysięcy złotych, dotyczącej spółki Budimex Dromex SA, która została połączona z Budimeksem SA w dniu 16 listopada 2009 roku oraz z wartości firmy, ustalonej prowizorycznie w wysokości 109 794 tysiące złotych, dotyczącej nabytej w dniu 16 listopada 2011 roku spółki Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o (patrz nota 8).

Wartość firmy na dzień 31 grudnia 2010 roku w wysokości 73 237 tysięcy złotych w całości dotyczy spółki Budimex Dromex SA.

Test na utratę wartości przez wartość firmy

Wartość firmy przyporządkowuje się do ośrodków Grupy wypracowujących środki pieniężne. Dla wartości firmy powstałej przy nabyciu akcji Budimeksu Dromeksu SA przez Budimex SA przyjmuje się, że ośrodkiem wypracowującym środki pieniężne jest część segmentu budowlanego dotycząca krajowego budownictwa ogólnego i infrastruktury.

Wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne ustala się na podstawie wyliczeń wartości użytkowej. Wyliczenia te wykorzystują projekcje przepływów pieniężnych przyjętych w trzyletnich budżetach zatwierdzonych przez Zarząd. Przepływy pieniężne wykraczające poza okres trzyletni oszacowano na stałym poziomie. Stopa wzrostu nie przewyższa długoterminowej przeciętnej stopy wzrostu dla branży budowlanej, w której funkcjonuje ośrodek wypracowujący środki pieniężne. W wyliczeniach przyjęto marżę brutto na poziomie pomiędzy 6,6% a 7,6%, natomiast wykorzystana stopa dyskontowa wyniosła 10% (po ubruttowaniu). Zarząd ustalił budżetowaną marżę brutto na podstawie wyników historycznych oraz swoich przewidywań co do rozwoju rynku. Średnie ważone przeciętne stopy wzrostu zgodne są z prognozami przedstawionymi w raportach branżowych. Zastosowana stopa dyskonta to stopa przed opodatkowaniem, odzwierciedlająca konkretne zagrożenia dotyczące poszczególnych segmentów.

Na podstawie testu na utratę wartości przez wartość firmy, który został przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2011 roku, Zarząd stwierdził, że nie ma potrzeby dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

16. Wspólne przedsięwzięcia**Współkontrolowane podmioty**

Grupa Budimex posiada trzydziestoprocentowy udział w spółce Tecpresa – Techniki Sprężania i Usługi Dodatkowe Sp. z o.o., która została wpisana do rejestru przedsiębiorców w dniu 17 marca 2011 roku.

Grupa Budimex współkontroluje spółkę Budimex SA Sygnity SA Sp. j., w której posiada 67% udziału. Spółka ta powołana została do realizacji kontraktu „Budowa siedziby Operatora Systemu Przesyłowego wraz z infrastrukturą zewnętrzną Bielawa k/Warszawy”. Grupa Budimex posiada również pięćdziesięcioprocentowy udział w spółce Budimex SA Ferrovia Agroman SA Sp. j. Spółka ta została powołana do realizacji kontraktu na zaprojektowanie i wybudowanie autostrady A1 na odcinku Stryków – Pyrzowice. W dniu 21 lipca 2010 roku powstała spółka Budimex SA Ferrovia Agroman SA s.c., w której Grupa Budimex posiada 99,98% udziału. Spółka ta została powołana do realizacji kontraktu „Przebudowa/Modernizacja drogi startowej DS-1, dróg kołowania, drogi patrolowej i drogi p.poż w Porcie Lotniczym im. F. Chopina w Warszawie”.

Następujące kwoty odpowiadają udziałowi Grupy w aktywach, zobowiązaniach oraz przychodach ze sprzedaży, kosztach i w wyniku finansowym współkontrolowanych podmiotów.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Aktywa trwałe	41	74
Aktywa obrotowe	21 299	25 977
Aktywa ogółem	21 340	26 051
Zobowiązania długoterminowe	13 736	4 294
Zobowiązania krótkoterminowe	15 695	27 082
Zobowiązania ogółem	29 431	31 376
Aktywa netto	(8 091)	(5 325)
	2011	2010
Przychody ogółem	32 382	74 262
Koszty ogółem	(37 147)	(90 458)
Podatek dochodowy od osób prawnych	-	-
Zysk / (strata) netto	(4 765)	(16 196)
	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Proporcjonalny udział w przyszłych zobowiązaniach wspólnego przedsięwzięcia	-	-
Proporcjonalny udział w zobowiązaniach warunkowych wspólnego przedsięwzięcia	865	3 057

Wspólnie kontrolowana działalność

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku spółki Grupy były stroną umów konsorcjalnych zawartych w celu realizacji kontraktów budowlanych. Przychody i koszty oraz aktywa i zobowiązania związane z realizacją tych kontraktów w części przypadającej spółkom Grupy zostały odpowiednio uwzględnione w księgach rachunkowych tych spółek. Zobowiązania warunkowe związane z opisanymi przedsięwzięciami na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku obejmują gwarancje dobrego wykonania oraz gwarancje zwrotu otrzymanych zaliczek kontraktowych i zostały ujęte w ogólnej kwocie zobowiązań warunkowych przedstawionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Nie występują przyszłe zobowiązania inwestycyjne dotyczące tych kontraktów.

Udziały spółek Grupy we wspólnie realizowanych kontraktach przedstawia poniższa tabela:

Nazwa kontraktu	Udział Grupy w konsorcjum	
	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Konsorcja ze spółkami z Grupy Ferrovial:		
Projekt i wykonanie suszarni i spalarni osadów w Olsztynie	65%	65%
Budowa oczyszczalni ścieków w Szczecinku	51%	51%
Modernizacja oczyszczalni ścieków Klimzowiec	50%	50%
Oczyszczalnia ścieków we Wrocławiu	50%	50%
Zagospodarowanie biogazu i termiczne suszenie osadów w Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Poznaniu	40%	40%
Rozbudowa i modernizacja (wraz z pełną infrastrukturą techniczną) Międzynarodowego Portu Lotniczego Warszawa Okęcie – Terminal II*	37%	37%
Konsorcja z podmiotami pozostałymi:		
Modernizacja szpitala w Koszalinie	96%	96%
Budowa łódzkiego śmigłowców - szpital w Bydgoszczy	80%	-
Budowa Wojewódzkiego Szpitala Dziecięcego w Bydgoszczy	51%	-
Budowa drugiego terminala pasażerskiego portu lotniczego w Gdańsku	51%	51%
Zaprojektowanie i wykonanie modernizacji linii kolejowej Warszawa-Łódź etap II odcinek Warszawa Zachodnia – Skierniewice*	64%	-
Roboty budowlane podstawowe liniowe na odcinku Wrocław – Grabiszyn - Skokowa i Żmigród - granica województwa dolnośląskiego*	42%	-
Modernizacja linii kolejowej nr 357 Sulechów – Luboń*	72%	-
Kompleksowe wykonanie robót budowlano-montażowych w ramach Gdańskiego projektu komunikacji miejskiej - Etap III A*	78%	-
Modernizacja regionalnej linii kolejowej 402 Goleniów - Kołobrzeg wraz z budową łącznicy do Portu Lotniczego Szczecin Goleniów*	69%	-
Modernizacja linii kolejowej E30, etap II, odcinek: Krzeszowice - Kraków Główny Towarowy*	63%	-
Budowa Autostrady A-1 Pyrzowice - Piekary Śląskie**	-	90%
Budowa kompleksu turystyczno-rekreacyjnego w Żaganiu**	-	85%
Przebudowa stadionu Arki Gdynia**	-	81%
Budowa drogi ekspresowej S-8 – Trasa Armii Krajowej od węzła Konotopa do węzła Prymasa Tysiąclecia**	-	27%

* kontrakty realizowane przez spółkę Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o., nabytą 16 listopada 2011 roku

** kontrakty zakończone

Poniżej zaprezentowane zostały wybrane dane finansowe ujęte w księgach spółek Grupy Budimex dotyczące kontraktów realizowanych w ramach ujętych powyżej konsorcjów.

Dane bilansowe	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Aktywa trwałe	249	1 504
Aktywa obrotowe	375 054	693 752
Zobowiązania długoterminowe	6 374	12 630
Zobowiązania krótkoterminowe	176 065	519 709
Zobowiązania warunkowe	-	106 259

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Rachunek zysków i strat	2011	2010
Przychody ogółem	206 005	808 192
Koszty ogółem	(179 746)	(598 924)

Budimex SA posiada 37% udziałów w konsorcjum tworzonemu ze spółkami Ferrovial Agroman SA i Estudio Lamela S.L. („Konsorcjum”) na rzecz realizacji kontraktu związanego z rozbudową i modernizacją (wraz z pełną infrastrukturą techniczną) Międzynarodowego Portu Lotniczego Warszawa Okęcie - Terminal II o pierwotnej wartości 198 850 tysięcy dolarów i terminie realizacji 14 listopada 2005 roku. Zamawiający w pierwszym kwartale 2005 roku przesunął termin zakończenia prac na 15 kwietnia 2006 roku ze względu na pięciomiesięczne opóźnienie w uzyskaniu przez Konsorcjum pozwolenia na budowę (z przyczyn niezależnych od Konsorcjum). W dniu 15 września 2006 roku Konsorcjum podpisało z Przedsiębiorstwem Państwowym Porty Lotnicze aneks do powyższego kontraktu. W wyniku zmian i zwiększenia zakresu robót oraz uwzględnienia rekompensat za poniesione przez Konsorcjum dodatkowe koszty ogólne budowy w wydłużonym terminie realizacji wartość kontraktu została zwiększona do kwoty 247 687 tysięcy dolarów amerykańskich. Strony ustaliły nowy termin zakończenia prac na 30 listopada 2007 roku. Jednocześnie inwestor - Przedsiębiorstwo Państwowe Porty Lotnicze nałożył na konsorcjum kary umowne zgodnie z kontraktem podstawowym w wysokości 6 378 tysięcy dolarów za zaistniałe opóźnienia po upływie terminu 15 kwietnia 2006 roku.

W dniu 12 października 2007 roku Budimex SA otrzymał oświadczenie Przedsiębiorstwa Państwowego Porty Lotnicze o odstąpieniu od kontraktu na realizację rozbudowy warszawskiego lotniska im. Fryderyka Chopina. W dniu 29 października 2007 roku Zarząd Budimeksu SA powziął informację od banków obsługujących spółkę o skierowaniu przez Przedsiębiorstwo Państwowe Porty Lotnicze żądań wypłaty z gwarancji bankowych kwoty 8 665 tysięcy dolarów amerykańskich przypadającej na Budimex SA jako członka Konsorcjum realizującego rozbudowę międzynarodowego portu lotniczego na warszawskim Okęciu. W dniach 2 - 9 listopada 2007 roku banki dokonały wypłat z gwarancji udzielonych Budimex SA w wysokości 21 612 tysięcy złotych. Według Konsorcjum żądania wypłaty z gwarancji bankowych zostały zgłoszone niezgodnie z postanowieniami Kontraktu i Kodeksu Cywilnego, co stało się przedmiotem postępowania sądowego, szerzej opisanego w notce 53.

Przychody i koszty oraz aktywa i zobowiązania związane z realizacją tego kontraktu w części przypadającej na Budimex SA zostały odpowiednio uwzględnione w księgach rachunkowych Spółki. Na dzień 31 grudnia 2011 roku nie występowały zobowiązania inwestycyjne dotyczące tego kontraktu. Zobowiązania warunkowe, wynikające ze złożonych pozwów wzajemnych zostały opisane w notce 53).

Według najlepszych szacunków Zarządu na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego całkowita strata Budimeksu na kontrakcie (proporcjonalna do udziału Budimeksu w konsorcjum) z uwzględnieniem pozostałych kosztów/przychodów operacyjnych oraz kosztów/przychodów finansowych (w tym wyniku na transakcjach terminowych zawartych w celu zminimalizowania ryzyka kursowego) wynosiła 98 258 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2011 roku (na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 101 136 tysięcy złotych). Strata Budimeksu SA na wykonaniu całości kontraktu liczona bez uwzględnienia wyniku na pozostałej działalności operacyjnej i finansowej wynosiła 140 483 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2011 roku (143 362 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2010 roku). Ze względu na toczące się postępowania sądowe oraz fakt, iż Konsorcjum nie zakończyło rozliczeń finansowych z Przedsiębiorstwem Państwowe Porty Lotnicze oraz swoimi podwykonawcami ostateczny wynik z realizacji kontraktu może ulec zmianie.

17. Inwestycje w jednostkach wycenianych metodą praw własności

	2011	2010
Stan na początek okresu	16 040	20 653
– w tym wartość firmy	-	-
Udział w zyskach / (stratach)* (nota 41)	(2 537)	(3 136)
Wyплаты dywidendy przez jednostki stowarzyszone	-	(1 477)
Stan na koniec okresu	13 503	16 040
– w tym wartość firmy	-	-

*) Udział w zyskach za okres obejmuje również część wyniku za rok poprzedni, która nie została skonsolidowana w roku, którego dotyczy. Skonsolidowane sprawozdania Grupy Budimex oparte były na wstępnych danych finansowych spółek stowarzyszonych za dany okres sprawozdawczy, a sprawozdania finansowe tych spółek uległy zmianie po opublikowaniu sprawozdania skonsolidowanego przez Grupę. W 2011 roku udział w wyniku jednostek wycenianych metodą praw własności został skorygowany o kwotę 140 tysięcy złotych, natomiast w 2010 o kwotę 577 tysięcy złotych.

Wykaz podmiotów stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2011 oraz 31 grudnia 2010 roku:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udział w kapitale zakładowym oraz liczbie głosów (%)	
		31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Elektromontaż Poznań SA	Poznań / Polska	30,78%	30,78%
PPHU Promos Sp. z o.o.	Kraków / Polska	25,53%	25,53%

Wybrane dane finansowe jednostek wycenianych metodą praw własności przedstawiały się w sposób następujący:

Nazwa jednostki	Aktywa	Zobowiązania i rezerwy	Przychody ogółem	Zysk / (strata) netto
31 grudnia 2011 roku				
Elektromontaż Poznań SA	93 850	41 859	122 805	(8 907)
PPHU Promos Sp. z o.o.	10 756	4 359	15 644	250
	104 606	46 218	138 449	(8 657)
Nazwa jednostki	Aktywa	Zobowiązania i rezerwy	Przychody ogółem	Zysk / (strata) netto
31 grudnia 2010 roku				
Elektromontaż Poznań SA	99 201	48 337	139 532	(12 436)
PPHU Promos Sp. z o.o.	10 775	5 017	15 734	450
	109 976	53 354	155 266	(11 986)

Udział Grupy Budimex w zobowiązaniach warunkowych spółek stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosił 25 698 tysięcy złotych, natomiast na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosił 7 163 tysięcy złotych. Udział Grupy Budimex w należnościach warunkowych spółek stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosił 1 181 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosił 711 tysięcy złotych.

18. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	2011	2010
Stan na początek okresu	23 955	23 955
Zwiększenia:	412	-
– nabycie	412	-
Zmniejszenia	(12 221)	-
– odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (nota 40)*	(7 489)	-
– likwidacja	(56)	-
– inne **	(4 676)	-
Stan na koniec okresu	12 146	23 955
w tym:		
– długoterminowe	12 146	23 955
– krótkoterminowe	-	-

*) dotyczy spółki Inversora de Autopistas del Levante S.L.

**) dotyczy obniżenia kapitału w spółce Autostrada Południe SA w wyniku wykupu akcji własnych w celu ich umorzenia

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują wyłącznie akcje i udziały w spółkach.

Wartość bilansowa krótkoterminowych i długoterminowych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku była równa cenie nabycia tych aktywów. Wartość godziwa tych aktywów nie jest możliwa do ustalenia z uwagi na fakt, iż nie istnieje dla nich aktywny rynek.

W ciągu najbliższych 12 miesięcy Grupa nie zamierza zbyć aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku nie zostały ustanowione żadne zabezpieczenia na tych aktywach.

19. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Pochodne instrumenty finansowe (nota 20)	141	3 157
Inne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – aktywa przeznaczone do obrotu	-	14 017
– w tym bony skarbowe	-	14 017
Ogółem	141	17 174

Inne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	2011	2010
Stan na początek okresu	14 017	19 850
Nabycie	-	14 013
Sprzedaż	(14 013)	(19 067)
Korekta naliczonych odsetek	(4)	(779)
Stan na koniec okresu	-	14 017
– w tym w jednostkach powiązanych	-	-

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa nie posiadała dłużnych papierów wartościowych.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku rentowność dłużnych papierów wartościowych nabytych przez Grupę wynosiła 3,62% p.a. Termin realizacji dłużnych papierów wartościowych wykazanych na dzień 31 grudnia 2010 roku przypadał na 11 maja 2011 roku.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku nie zostały ustanowione żadne zabezpieczenia na tych aktywach.

20. Pochodne instrumenty finansowe

Reguły obowiązujące przy wykorzystywaniu instrumentów pochodnych zawarte są w polityce zarządzania ryzykiem Grupy zatwierdzonej przez Zarząd.

Instrumenty pochodne wyceniane są na dzień bilansowy w wiarygodnie ustalonej wartości godziwej. Wartość godziwa instrumentów pochodnych jest szacowana przy użyciu modelu bazującego na wartości kursów walutowych (średnie kursy NBP) na dzień bilansowy oraz różnicach w poziomach stóp procentowych waluty kwotowej i bazowej.

Skutki okresowej wyceny instrumentów pochodnych, ujmowane są odpowiednio w ramach działalności operacyjnej okresu sprawozdawczego, w którym nastąpiło przeszacowanie w pozycji przychody lub koszty z tytułu aktualizacji wartości inwestycji. Zyski i straty ustalone na dzień rozliczenia wykazywane są w rachunku zysków i strat odpowiednio jako zysk lub strata ze zbycia inwestycji.

Wartość godziwa transakcji zawartych przez spółki Grupy, otwartych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku przedstawia tabela zamieszczona poniżej:

	Aktywa finansowe z tytułu wyceny instrumentów pochodnych		Zobowiązania finansowe z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	
	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Walutowe kontrakty terminowe typu FX Forward	141	3 157	12 330	460

Łączna nominalna wartość walutowych kontraktów terminowych typu FX Forward na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła 43 044 tysięcy EUR, na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 34 789 tysięcy euro. Na dzień 31 grudnia 2011 roku i na dzień 31 grudnia 2010 roku Grupa nie posiadała opcji walutowych.

Kursy forward sprzedaży/kupna dla transakcji otwartych na dzień 31 grudnia 2011 roku, zawartych w euro, zawierały się w przedziale: 4,0379 - 4,5790 euro/złoty (na dzień 31 grudnia 2010 roku zawierały się w przedziale: 3,9453 - 4,4455 euro/złoty). Termin pozostały do rozliczenia transakcji terminowych otwartych na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosił od 26 do 423 dni (na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosił od 13 do 577 dni).

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Struktura wiekowa		
– poniżej 1 roku	141	3 157
– od 1 do 2 lat	-	-
– od 2 do 5 lat	-	-
– powyżej 5 lat	-	-
Ogółem	141	3 157

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Struktura wiekowa		
– poniżej 1 roku	12 330	460
– od 1 do 2 lat	-	-
– od 2 do 5 lat	-	-
– powyżej 5 lat	-	-
Ogółem	12 330	460

21. Udzielone pożyczki i inne aktywa finansowe

Na dzień 31 grudnia 2011 oraz na 31 grudnia 2010 roku Grupa nie posiadała pożyczek udzielonych ani innych aktywów finansowych.

22. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Należności długoterminowe		
Inne należności niefinansowe	24	-
Należności długoterminowe netto	24	-
Odpis aktualizujący wartość należności długoterminowych	96	95
Należności długoterminowe brutto	120	95
 Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Należności z tytułu dostaw i usług	449 963	339 806
Zaliczki przekazane	34 139	24 621
Należności z tytułu podatków, dotacji, cel, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	15 052	3 972
Inne należności	16 359	4 614
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	515 513	373 013
Odpis aktualizujący wartość należności	98 839	102 081
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto	614 352	475 094
 Razem należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe netto	515 537	373 013

Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, uwzględniając fakt, iż głównym klientem Grupy jest urząd administracji rządowej.

Wartość godziwa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności odpowiada w przybliżeniu ich wartości bilansowej.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku ani na dzień 31 grudnia 2010 roku nie zostały ustanowione żadne zabezpieczenia na tych aktywach.

Odpisy aktualizujące wartość należności długoterminowych oraz należności z tytułu dostaw i usług i pozostałych należności krótkoterminowych

	2011	2010
Odpisy aktualizujące wartość należności na początek okresu	102 176	80 019
Utworzone w pozostałe koszty operacyjne (nota 38)	14 105	43 540
Odwrócone w pozostałe przychody operacyjne (nota 38)	(14 063)	(12 660)
Wykorzystane	(5 016)	(8 267)
Różnice kursowe	1 424	(600)
Zmiana składu Grupy	311	-
Inne	(2)	144
Odpisy aktualizujące wartość należności na koniec okresu	98 935	102 176

Struktura wiekowa przeterminowanych należności z tytułu dostaw i usług

Poniższa tabela prezentuje analizę wiekową należności z tytułu dostaw i usług, które są przeterminowane na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości. Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku nie wystąpiły przeterminowane pozostałe należności, dla których nie dokonano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, niespłacone w okresie:		
– do 1 miesiąca	49 656	14 051
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	33 080	23 337
– powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	2 038	9 502
– powyżej 6 miesięcy do 1 roku	156	18 653
– powyżej 1 roku	1 728	5 533
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem	86 658	71 076

23. Zapasy

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Materiały	283 794	205 725
Półprodukty i produkty w toku	243 459	70 818
Produkty gotowe	40 014	194 339
Towary	548 291	520 505
Wartość netto zapasów na koniec okresu	1 115 558	991 387
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	12 489	12 792
Wartość brutto zapasów na koniec okresu	1 128 047	1 004 179

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	2011	2010
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na początek okresu	12 792	9 997
Utworzone w pozostałe koszty operacyjne (nota 38)	4 965	4 861
Odwrócone w pozostałe przychody operacyjne (nota 38)	(4 561)	(202)
Zmiana stanu Grupy	392	(56)
Wykorzystane	(1 099)	(1 808)
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na koniec okresu	12 489	12 792

Przyczyny odwrócenia odpisów aktualizujących zapasy zostały zaprezentowane poniżej:

	2011	2010
Sprzedaż zapasów	20	202
Wzrost wartości odzyskiwalnej	4 541	-
Ogółem	4 561	202

Na dzień 31 grudnia 2011 roku na zapasach jednostek wchodzących w skład Grupy ustanowione były zabezpieczenia w kwocie 365 273 tysiące złotych, natomiast na dzień 31 grudnia 2010 roku - w kwocie 23 770 tysięcy złotych. Wartość bilansowa zapasów, na których zostały ustanowione zabezpieczenia, na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 366 619 tysięcy złotych, natomiast na dzień 31 grudnia 2010 roku - 24 519 tysięcy złotych.

Łączna wartość odsetek skapitalizowanych w zapasach Grupy (w spółkach deweloperskich) na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła 1 677 tysięcy złotych, natomiast na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 4 461 tysięcy złotych. W 2011 roku spółki

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

skapitalizowały w zapasach odsetki w wysokości 925 tysięcy złotych, natomiast w 2010 roku spółki nie zostały skapitalizowane odsetki w zapasach. Średnie oprocentowanie kredytów zaciągniętych w celu finansowania zapasów w 2011 roku kształtowało się na poziomie 6,56% (w 2010 roku: 5,96%).

Wartość zapasów, których wykorzystania / sprzedania oczekuje się w okresie przekraczającym 12 miesięcy na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 626 633 tysiące złotych, a na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosi 586 252 tysiące złotych.

Zapasy o wartości 777 577 tysięcy złotych dotyczą nakładów inwestycyjnych poniesionych w związku z realizowanymi projektami budowy mieszkań w celu ich późniejszej sprzedaży. W związku z sytuacją na rynku mieszkaniowym Grupa jest narażona na ryzyko spadku cen sprzedaży lokali mieszkalnych i usługowych. W stosunku do mieszkań, które zostały sprzedane na podstawie przedwstępnych umów sprzedaży, ryzyko spadku ceny sprzedaży zostało ograniczone. W przypadku projektów inwestycyjnych, dla których budowa nie została jeszcze rozpoczęta, Grupa nie podpisała wiążących umów o wykonanie robót budowlanych.

W celu weryfikacji wartości rynkowej posiadanych aktywów Zarząd zlecił wycenę zapasów firmie zewnętrznej – Ernst & Young Real Estate Sp. z o.o. Wartość rynkowa zapasów na 31 grudnia 2011 roku ustalona na podstawie wycen dokonanych przez rzeczoznawcę przekracza wartość bilansową wycenianych zapasów. Na podstawie wyceny przeprowadzonej przez niezależnego rzeczoznawcę Zarząd stwierdził, iż nie są konieczne korekty z tytułu utraty wartości zapasów inne niż zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym. Jednakże biorąc pod uwagę niestabilność rynku nieruchomości, nie można wykluczyć, że przyszłe ceny sprzedaży mogą się różnić od cen przyjętych przez Grupę i niezależnego rzeczoznawcę do testu na utratę wartości.

Do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne zdarzenia, które należałoby uwzględnić w formie korekty lub ujawnienia w sprawozdaniu finansowym.

24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Środki pieniężne w kasie	73	48
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	1 759 378	1 859 990
– rachunki bieżące	14 108	2 296
– depozyty overnight (jednodniowe)	246 004	367 237
– inne depozyty	1 498 953	1 490 395
– lokaty w spółkach deweloperskich na rachunkach powierniczych	313	51
– depozyty stanowiące zabezpieczenie gwarancji bankowych	-	11
Inne środki pieniężne	2 179	2 365
Środki pieniężne, razem	1 761 630	1 862 403
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty o ograniczonej możliwości dysponowania	(21 142)	(856)
Środki pieniężne dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych	1 740 488	1 861 547

Saldo środków pieniężnych obejmuje środki pieniężne konsorcjów w części przypadającej na współkonsorcjantów w wysokości 71 469 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 98 388 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Krótkoterminowe lokaty bankowe oraz inwestycje o wysokim stopniu płynności zaliczane do środków pieniężnych i ich ekwiwalentów to przede wszystkim: lokaty typu „overnight” oraz krótkoterminowe depozyty o okresie zapadalności od 3 do 62 dni, o średniej efektywnej stopie procentowej wynoszącej na dzień 31 grudnia 2011 roku 4,62% p.a. dla depozytów w PLN, 0,30% p.a. dla depozytów w EUR (31 grudnia 2010 roku: 3,64% p.a. dla depozytów w PLN, 0,52% p.a. dla depozytów w EUR). Przeciętny termin zapadalności tych depozytów wynosi 29 dni (31 grudnia 2010 rok: 52 dni).

Do środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o ograniczonej możliwości dysponowania Grupa zaliczyła:

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Środki stanowiące zabezpieczenie gwarancji bankowych	-	11
Lokaty w spółkach deweloperskich	313	51
Inne	20 829	794
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania ogółem	21 142	856

W 2011 roku Grupa przejęła środki pieniężne w wysokości 10 879 tysięcy złotych w wyniku realizacji gwarancji (w 2010: 200 tysięcy złotych).

25. Kapitały

Na dzień przejścia na MSSF Grupa skorygowała wartość kapitału własnego oraz nadwyżki ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej za okres, w którym gospodarka polska należała do hiperinflacyjnych. Skutki przeliczenia oraz uzgodnienie wartości wykazanych w księgach oraz dokumentach korporacyjnych Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2011 roku do wartości wykazanych w sprawozdaniu finansowym ujęte zostały w poniższej tabeli. Wartości te były identyczne na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku.

	Akcje zwykłe	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej
Kapitał zarejestrowany	127 650	232 719
Przeliczenie kapitałów w związku z hiperinflacją	18 198	2 080
Wartość wykazana w sprawozdaniu finansowym	145 848	234 799

Wartość, o jaką kapitał podstawowy oraz nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej zostały skorygowane w związku z hiperinflacją ujęta została w pozycji „zysk (strata) z lat ubiegłych” w kapitale własnym.

Kapitał akcyjny Jednostki Dominującej składa się z 25 530 098 akcji o łącznej wartości 127 650 tysięcy złotych. Struktura kapitału zakładowego Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawia się następująco:

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejo- wania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe/ imienne	Brak	Brak	2 470	14	1)	1994-08-05	1994-01-01
A	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	2 997 530	14 986	1)	1994-08-05	1994-01-01
B	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	2 000 000	10 000	gotówka	1994-11-13	1995-01-01
C	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	1 900 285	9 501	gotówka	1995-03-07	1995-01-01
D	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	1 725 072	8 625	gotówka	1996-04-25	1996-01-01
E	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	2 000 000	10 001	2)	1997-08-05	1997-01-01
F	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	5 312 678	26 563	gotówka	1998-05-05	1998-01-01
G	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	2 217 549	11 088	3)	1999-11-02	1999-01-01
H	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	1 448 554	7 243	3)	1999-11-02	1999-01-01
I	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	186 250	931	3)	1999-11-02	1999-01-01
K	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	1 484 693	7 423	4)	2000-07-13	2000-01-01
L	zwykłe/na okaziciela	Brak	Brak	4 255 017	21 275	gotówka	2000-12-18	2000-01-01
Ogółem				25 530 098	127 650			

1) majątek przekształconej spółki Budimex Engineering and Construction Sp. z o.o.

2) majątek przejętej spółki Budimex Trading SA

3) majątek przejętych spółek Budimex Poznań SA, Unibud SA i Budimex Warszawa SA

4) majątek przejętej spółki Mostostal Kraków SA

Liczba akcji składających się na zatwierdzony kapitał jest równa liczbie akcji wyemitowanych. Wartość nominalna jednej akcji wynosi 5 złotych.

Jednostka Dominująca nie posiada akcji własnych. Jednostki zależne lub stowarzyszone nie posiadają akcji Jednostki Dominującej. Żadne akcje nie zostały zarezerwowane dla potrzeb emisji z tytułu realizacji opcji i umów sprzedaży.

Kwota zysku przeznaczonego do dystrybucji wynika ze sprawozdania finansowego Jednostki Dominującej.

26. Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
	Wartość bilansowa	Wartość bilansowa
Długoterminowe		
Kredyty bankowe i pożyczki	25 075	1 420
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	48 906	11 755
	73 981	13 175
Krótkoterminowe		
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-
Kredyty bankowe i pożyczki	23 817	7 461
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	13 779	10 069
Naliczone odsetki od kredytów i pożyczek długoterminowych	137	
Naliczone odsetki od kredytów i pożyczek krótkoterminowych	20	14
Zobowiązania wobec banku z tytułu prowizji	-	-
	37 753	17 544
Razem	111 734	30 719

Struktura umownych terminów wymagalności niezdyktowanych przepływów pieniężnych z tytułu kredytów i pożyczek przedstawia się w sposób następujący:

	31 grudnia 2011 roku		31 grudnia 2010 roku	
	Wartość bilansowa	Niezdyktowane umowne przepływy pieniężne*	Wartość bilansowa	Niezdyktowane umowne przepływy pieniężne*
– do 1 roku	23 974	27 021	7 475	7 708
– powyżej 1 roku do 3 lat	25 075	27 494	1 420	1 468
– powyżej 3 do 5 lat	-	-	-	-
– powyżej 5 lat	-	-	-	-
	49 049	54 515	8 895	9 176

*) obejmują zarówno płatności kapitału jak i odsetek; na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku kwoty w walucie zostały przeliczone na złote wg kursu NBP na koniec okresu, a płatności odsetek zostały skalkulowane w oparciu o stopę procentową obowiązującą w ostatnim okresie odsetkowym przed 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku

Spółki Grupy mają możliwość dokonania wcześniejszej spłaty zaciągniętych pożyczek i kredytów. W umowach kredytowych, których stroną są spółki Grupy, nie zostały zawarte klauzule przewidujące kary za wcześniejszą spłatę kredytów.

W okresie objętym sprawozdaniem nie wystąpiło niewywiązanie się ze spłaty kapitału, odsetek, postanowień powierniczego rachunku rozliczenia zobowiązania lub warunków wykupu tych zobowiązań z tytułu pożyczek.

Spółki Grupy nie naruszyły warunków umów ani nie renegecowały warunków dotyczących zobowiązań z tytułu pożyczek przed dniem zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wartość bilansowa długoterminowych kredytów i pożyczek zbliżona jest do ich wartości godziwej, ponieważ warunki oprocentowania kredytów w umowach oparte są o zmienną stopę procentową.

Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2011 roku

Bank / jednostka	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
		tys. zł	waluta (tys.)	tys. zł	waluta (tys.)			
Bank Millennium SA	Warszawa	31 000	PLN	2 542	PLN	WIBOR 1M + marża	30.11.2013	1. hipoteka 170% do kwoty 52 700 tysięcy złotych 2. przelew praw z polisy ubezpieczeniowej, umów sprzedaży i umowy o generalne wykonawstwo 3. pełnomocnictwo do rachunku rozliczeniowego w wysokości 150% kwoty kredytu
Pekao SA	Warszawa	87 870	PLN	10 079	PLN	WIBOR 1M + marża	31.01.2014	1. hipoteka 150% do kwoty 131 806 tysięcy złotych 2. pełnomocnictwo do rachunków i zastaw rejestrowy na prawach z umowy rachunków bankowych 3. przelew praw z polisy ubezpieczeniowej, umów sprzedaży, umowy o generalne wykonawstwo, umowy o wykonanie projektu oraz gwarancji korporacyjnej
Getin Noble Bank SA	Warszawa	39 500	PLN	12 454	PLN	WIBOR 1M + marża	31.12.2014	1. hipoteka 150% do kwoty 59 250 tysięcy złotych 2. przelew praw z polisy ubezpieczeniowej, umów sprzedaży i umowy o generalne wykonawstwo 3. pełnomocnictwo do rachunków bankowych dotyczących projektu
Caja de Ahorros y Pensiones de Barcelona "la Caixa"	Warszawa	23 100	PLN	-	PLN	WIBOR 1m + marża	31.12.2014	1. hipoteka na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości do kwoty 90 000 tysięcy złotych 2. zastaw rejestrowy na rachunkach bankowych 3. przelew praw z polisy ubezpieczeniowej, umów sprzedaży i umowy o generalne wykonawstwo
Caja de Ahorros y Pensiones de Barcelona "la Caixa"	Warszawa	15 000	PLN	-	PLN	WIBOR 1m + marża	30.04.2016	1. hipoteka na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości do kwoty 90 000 tysięcy złotych 2. zastaw rejestrowy na rachunkach bankowych 3. przelew praw z polisy ubezpieczeniowej, umów sprzedaży i umowy o generalne wykonawstwo
				25 075				

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku
sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2010 roku

Bank / jednostka	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
		tys. zł	waluta (tys.)	tys. zł	waluta (tys.)			
Caja de Ahorros y Pensiones de Barcelona "la Caixa"	Warszawa	60 000	PLN	1 420	PLN	WIBOR 1m + marża	30.09.2012 -30.04.2016	1. hipoteka na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości do kwoty 90 000 tysięcy złotych 2. zastaw rejestrowy na rachunkach bankowych 3. przelew praw z polisy ubezpieczeniowej, umów sprzedaży i umowy o generalne wykonawstwo
				1 420				

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek na 31 grudnia 2011 roku

Bank / jednostka	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
		tys. zł	waluta (tys.)	tys. zł	waluta (tys.)			
kredyty w rachunku bieżącym								
Bank Handlowy SA	Warszawa	40 000	PLN	-	PLN	WIBOR 1m + marża	07.02.2012	brak
Pekao SA	Warszawa	60 000	PLN	-	PLN	WIBOR 1m + marża	31.05.2012	1. cesja wierzytelności na kontraktach do wysokości 65 000 tysięcy złotych 2. hipoteka łączna na nieruchomościach do wysokości 30 000 tysięcy złotych 3. oświadczenie o poddaniu się egzekucji 4. weksel własny in blanco do wysokości 30 000 tysięcy złotych 5. cesja praw z polisy na majątku stanowiącym zabezpieczenie kredytu 6. pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi w Pekao SA
pozostałe kredyty i pożyczki								
Bank Millennium SA	Warszawa	31 000	PLN	1 779	PLN	WIBOR 1M + marża	w ratach do 30.11.2013	1. hipoteka 170% do kwoty 52 700 tysięcy złotych 2. przelew praw z polisy ubezpieczeniowej, umów sprzedaży i umowy o generalne wykonawstwo 3. pełnomocnictwo do rachunku rozliczeniowego w wysokości 150% kwoty kredytu

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku
sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Bank / jednostka	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
		tys. zł	waluta (tys.)	tys. zł	waluta (tys.)			
Pekao SA	Warszawa	87 870	PLN	1 057 (w tym odsetki: 62)	PLN	WIBOR 1M + marża	w ratach do 31.01.2014	1. hipoteka 150% do kwoty 131 806 tysięcy złotych 2. pełnomocnictwo do rachunków i zastaw rejestrowy na prawach z umowy rachunków bankowych 3. przelew praw z polisy ubezpieczeniowej, umów sprzedaży, umowy o generalne wykonawstwo, umowy o wykonanie projektu oraz gwarancji korporacyjnej
Getin Noble Bank SA	Warszawa	39 500	PLN	5 (odsetki)	PLN	WIBOR 1M + marża	w ratach do 31.12.2014	1. hipoteka 150% do kwoty 59 250 tysięcy złotych 2. przelew praw z polisy ubezpieczeniowej, umów sprzedaży i umowy o generalne wykonawstwo 3. pełnomocnictwo do rachunków bankowych dotyczących projektu
PKO BP SA	Warszawa	77 500	PLN	12 602 (w tym odsetki: 70)	PLN	WIBOR 1m + marża	w ratach do 31.12.2014	1. hipoteka 170% do kwoty 131 750 tysięcy złotych 2. przelew praw z polisy ubezpieczeniowej, umów sprzedaży i umowy o generalne wykonawstwo 3. pełnomocnictwo do rachunków bankowych dotyczących projektu
HSBC Bank Polska SA	Warszawa	11 000	PLN	-	PLN	WIBOR 1m + marża	25.09.2012	1. cesja wierzytelności na kontraktach do wysokości 21 000 tysięcy złotych 2. hipoteka łączna do wysokości 21 000 tysięcy złotych 3. cesja praw z polisy na majątku stanowiącym zabezpieczenie kredytu 4. oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Cintra Infraestructuras SA	Madryt	8 511	1 927€	8 531 (w tym odsetki: 20)	1 931€ (w tym odsetki: 4€)	EURIBOR 12m + marża	01.12.2012	brak zabezpieczeń
				23 974				

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku
sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek na 31 grudnia 2010 roku

Bank / jednostka	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
		tys. zł	waluta (tys.)	tys. zł	waluta (tys.)			
kredyty w rachunku bieżącym								
Bank Handlowy SA	Warszawa	40 000	PLN	-	-	WIBOR 1m + marża	19.01.2011	brak
Pekao SA	Białystok	6 000	PLN	-	-	WIBOR 1m + marża	31.05.2011	1. zastaw rejestrowy na zapasach materiałowych w kwocie 3 000 tysięcy złotych 2. zastaw rejestrowy na środkach trwałych w kwocie 2 280 tysięcy złotych 3. zastaw rejestrowy na samochodzie Mercedes w kwocie 117 tysięcy złotych 4. hipoteka na nieruchomości zabudowanej ul. Brańska 132 w kwocie 5 500 tysięcy złotych 5. pełnomocnictwo do rachunku w Banku Handlowym
pozostałe kredyty i pożyczki								
Cintra Infraestructuras SA	Madryt	7 461	1 884€	7 475 (w tym odsetki: 14)	1 888€ (w tym odsetki: 4€)	EURIBOR 12m + marża	01.12.2011	brak zabezpieczeń
				7 475				

Ryzyko zmiany stopy procentowej

Efektywne stopy procentowe na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku były następujące:

	31 grudnia 2011 roku		31 grudnia 2010 roku	
	PLN	EUR	PLN	EUR
Kredyty bankowe i pożyczki	6,32%	2,79%	5,06%	1,93%
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5,86%	4,55%	4,72%	-

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Spółki Grupy zawarły z Millenium Leasing Sp. z o.o., Fortis Lease Polska Sp. z o.o., Raiffeisen Leasing Polska SA, BRE Leasing Sp. z o.o., a także z SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o. („Finansujący”) umowy leasingu finansowego dotyczące finansowania głównie maszyn i urządzeń technicznych, a także środków transportu. Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość netto maszyn i urządzeń technicznych użytkowanych w leasingu finansowym wynosiła 67 533 tysiące złotych, natomiast środków transportu 11 030 tysięcy złotych oraz innych środków trwałych 187 tysięcy złotych (patrz nota 11). Przedmioty leasingu zostały udostępnione na okresy 36 - 84 miesiące. Po upływie tych terminów oraz wywiązaniu się ze zobowiązań wobec Finansujących spółki Grupy mają prawo nabyć przedmioty leasingu za cenę równą wartości końcowej przedmiotu leasingu. Zabezpieczeniem wykonania części zobowiązań wynikających z umowy jest weksel in blanco wystawiony przez Korzystającego wraz z pisemnym upoważnieniem do jego wypełnienia. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu powyższych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto na dzień 31 grudnia 2011 roku wynoszą:

	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
– poniżej 1 roku	16 692	13 779
– od 1 do 5 lat	49 398	44 183
– powyżej 5 lat	5 106	4 723
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, razem	71 196	62 685
w tym przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	(8 511)	-
Wartość bieżąca	62 685	62 685

Spółki Grupy mają możliwość dokonania wcześniejszej spłaty pozostałych zobowiązań z tytułu leasingu finansowego. W umowach leasingowych nie zostały zawarte klauzule przewidujące kary za wcześniejszą spłatę tych zobowiązań.

27. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-
Inne zobowiązania niefinansowe	-	-
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania ogółem	-	-
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	880 162	509 992
Koszty niezafakturowane	523 994	451 681
Zobowiązania z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych	204 027	194 063
Zobowiązania z tytułu rozliczenia konsorcjów	62 791	103 280
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	15 398	8 060
Inne zobowiązania	11 867	3 586
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania ogółem	1 698 239	1 270 662
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania ogółem	1 698 239	1 270 662

28. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Z tytułu niewykorzystanych urlopów	28 486	19 051
Z tytułu premii pracowniczych	127 005	132 910
Z tytułu kosztów zakończenia kontraktów	6 711	14 234
Inne	29	365
Ogółem	162 231	166 560

29. Odroczone podatek dochodowy

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
– przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	233 240	237 302
– przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	172 974	177 430
Ogółem	406 214	414 732
Kompensata	(79 906)	(57 389)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	326 308	357 343
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
– przypadająca do uregulowania po upływie 12 miesięcy	45 619	36 856
– przypadająca do uregulowania w ciągu 12 miesięcy	34 287	20 533
Ogółem	79 906	57 389
Kompensata	(79 906)	(57 389)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	-	-

Zmiany stanu netto odroczonego podatku dochodowego przedstawiają się w sposób następujący:

	2011	2010
Stan na początek roku	357 343	241 507
Uznanie / (obciążenie) wyniku finansowego (nota 42)	(44 661)	115 489
Inne (w tym zmiana składu Grupy)	13 626	347
Stan na koniec roku	326 308	357 343

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w oparciu o stawkę 19% dla dodatnich i ujemnych różnic przejściowych dotyczących krajowych składników aktywów i zobowiązań, natomiast dla różnic przejściowych w przypadku pozycji bilansowych dotyczących jednostek działających za granicą – w oparciu o stawki podatkowe kraju będącego podstawowym środowiskiem gospodarczym, w którym działa jednostka oraz reguluje zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku ujemne różnice przejściowe oraz nierozliczone straty podatkowe, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynoszą 2 735 tysięcy złotych (31 grudnia 2010 roku: wynoszą 4 266 tysięcy złotych) i wygasają: 619 tysięcy złotych w 2012 roku, 1 195 tysięcy złotych w 2013 roku oraz 921 tysięcy złotych w 2016 roku. Przyczyną nieujęcia składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest małe prawdopodobieństwo wypracowania przez niektóre podmioty w Grupie takiego dochodu do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego według tytułów (przed uwzględnieniem ich kompensaty), przedstawia się w sposób następujący:

	Stan aktywów na 1 stycznia 2010 roku	Utworzenie / (wykorzystanie) aktywa	Stan aktywów na 31 grudnia 2010 roku	Utworzenie / (wykorzystanie) aktywa	Stan aktywów na 31 grudnia 2011 roku
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę	120 362	82 468	202 830	(16 997)	185 833
Koszty kontraktów związane z rozliczeniami międzyokresowymi przychodów	18 005	30 425	48 430	(13 862)	34 568
Zobowiązania – koszty niezafakturowane	40 539	8 288	48 827	4 110	52 937
Strata podatkowa	5 256	(626)	4 630	4 466	9 096
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	16 263	2 346	18 609	7 546	26 155
Pozostałe rezerwy na zobowiązania	21 046	10 463	31 509	444	31 953
Należności – odpisy aktualizujące	7 291	7 081	14 372	(479)	13 893
Rozliczenia z tytułu premii pracowniczych	17 964	7 012	24 976	(1 223)	23 753
Zobowiązania – niewykorzystane urlopy	2 902	665	3 567	1 630	5 197
Dyskonto kaucji z tytułu umów o budowę	1 629	(475)	1 154	(318)	836
Należności / zobowiązania – ujemne niezrealizowane różnice kursowe	283	103	386	517	903
Wycena transakcji terminowych	3 063	(2 976)	87	2 256	2 343
Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy dla pracowników	1 053	51	1 104	2 036	3 140
Aktywa z tytułu podatku dochodowego na rynku niemieckim	7 364	(3 725)	3 639	-	3 639
Długoterminowe aktywa finansowe	1 560	54	1 614	(148)	1 466
Odsetki od zobowiązań	260	2	262	140	402
Pozostałe	17 557	(8 821)	8 736	1 364	10 100
Ogółem	282 397	132 335	414 732	(8 518)	406 214
Kompensata	(40 890)		(57 389)		(79 906)
Po kompensacie (wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej)	241 507		357 343		326 308

Zmiana rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego według tytułów (przed uwzględnieniem ich kompensaty), przedstawia się w sposób następujący:

	Stan rezerw na 1 stycznia 2010 roku	Utworzenie / (wykorzystanie) rezerwy	Stan rezerw na 31 grudnia 2010 roku	Utworzenie / (wykorzystanie) rezerwy	Stan rezerw na 31 grudnia 2011 roku
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę	21 879	19 300	41 179	9 092	50 271
Wycena transakcji terminowych	1 679	(1 079)	600	(573)	27
Dyskonto kaucji z tytułu umów o budowę	3 556	777	4 333	9	4 342
Należności / zobowiązania – dodatnie niezrealizowane różnice kursowe	170	(7)	163	119	282
Należności – naliczone odsetki	397	52	449	147	596
Wycena aportu	706	-	706	-	706
Rezerwa na podatek na rynku niemieckim	1 265	1 024	2 289	3 460	5 749
Różnice w amortyzacji księgowej i podatkowej	109	-	109	1 306	1 415
Leasing	7 014	222	7 236	6 428	13 664
Inne	4 115	(3 790)	325	2 529	2 854
Ogółem	40 890	16 499	57 389	22 517	79 906
Kompensata	(40 890)		(57 389)		(79 906)
Po kompensacie (wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej)	-		-		-

30. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych

Pracownicy spółek Grupy Budimex korzystają z trzech typów świadczeń pracowniczych:

- nagrody jubileuszowe
- odprawy emerytalno – rentowe
- odprawy pośmiertne (dotyczy tylko pracowników spółki Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o.).

Nagrody jubileuszowe wypłacane są pracownikom w niektórych spółkach za długoletnią pracę co 5 lat. Należna kwota nagrody jubileuszowej jest iloczynem podstawy wymiaru odprawy z dnia nabycia uprawnienia do wypłaty i odpowiedniego, rosnącego wraz ze stażem pracy danego pracownika, współczynnika.

Odprawy emerytalno – rentowe wypłacane są pracownikom w przypadku odejścia na rentę lub emeryturę. Należna kwota odprawy jest iloczynem podstawy wymiaru nagrody z dnia nabycia uprawnienia do wypłaty i odpowiedniego, rosnącego wraz ze stażem pracy danego pracownika, współczynnika.

Odprawy pośmiertne – w przypadku śmierci pracownika wypłacane są członkom rodziny. Należna kwota świadczenia jest iloczynem podstawy wymiaru odprawy z dnia nabycia uprawnienia do wypłaty i odpowiedniego, rosnącego wraz ze stażem pracy danego pracownika, współczynnika.

Ujęte w bilansie zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych:

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Odprawy emerytalno – rentowe, w tym:	8 221	3 981
– wartość bieżąca zobowiązania na dzień bilansowy	8 221	3 981
– zyski / (straty) aktuarialne nieujęte na dzień bilansowy	-	-
– koszty przeszłego zatrudnienia nieujęte na dzień bilansowy	-	-
Nagrody jubileuszowe, w tym:	7 534	1 828
– wartość bieżąca zobowiązania na dzień bilansowy	7 534	1 828
– zyski / (straty) aktuarialne nieujęte na dzień bilansowy	-	-
– koszty przeszłego zatrudnienia nieujęte na dzień bilansowy	-	-
Odprawy pośmiertne, w tym:	674	
– wartość bieżąca zobowiązania na dzień bilansowy	674	-
– zyski / (straty) aktuarialne nieujęte na dzień bilansowy	-	-
– koszty przeszłego zatrudnienia nieujęte na dzień bilansowy	-	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych ogółem	16 429	5 809
w tym:		
– część długoterminowa	11 385	4 158
– część krótkoterminowa	5 044	1 651

Główne przyjęte założenia aktuarialne (w tabeli poniżej podano zakresy stóp przyjętych przez aktuarium; założenia różnią się pomiędzy spółkami Grupy oraz dla poszczególnych lat):

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Stopa dyskonta	4,8% - 4,9%	4,4% - 5,5%
Przewidywana inflacja	3,0%	3,0%
Przewidywany przyszły wzrost wynagrodzeń	2,8% - 7,0%	2,5% - 5,0%

Ostatnia wycena została wykonana przez niezależnego aktuarium na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Odprawy emerytalno – rentowe

Zmiany stanu zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno–rentowych ujęte zostały w poniższej tabeli.

	2011	2010
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	3 981	3 933
Koszty odsetek	159	152
Koszty bieżącego zatrudnienia	484	436
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-
Wypłacone świadczenia	(423)	(218)
(Zyski) / straty aktuarialne	530	(322)
Zmiana składu Grupy	3 490	-
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	8 221	3 981

Obciążenia rachunku wyników z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych przedstawiają się następująco:

	2011	2010
Koszty bieżącego zatrudnienia	484	436
Koszty odsetek	159	152
(Zyski) / straty aktuarialne do ujęcia w okresie	530	(322)
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat	1 173	266
w tym koszty świadczeń pracowniczych ujęte w rachunku zysków i strat w ramach:		
– kosztów sprzedanych produktów, towarów i materiałów	404	49
– kosztów ogólnego zarządu	769	217

Nagrody jubileuszowe

Zmiany stanu zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych ujęte zostały w poniższej tabeli.

	2011	2010
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	1 828	1 599
Koszty odsetek	80	66
Koszty bieżącego zatrudnienia	159	126
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-
Wypłacone świadczenia	(203)	(180)
(Zyski) / straty aktuarialne	-	217
Zmiana składu Grupy	7 461	-
Ograniczenia i rozliczenia programów świadczeń	(1 791)	-
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	7 534	1 828

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Obciążenia rachunku wyników z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych przedstawiają się następująco:

	2011	2010
Koszty bieżącego zatrudnienia	159	126
Koszty odsetek	80	66
(Zyski) / straty aktuarialne do ujęcia w okresie	-	217
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-
Ograniczenia i rozliczenia programów świadczeń	(1 791)	-
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat	(1 552)	409
w tym koszty świadczeń pracowniczych ujęte w rachunku zysków i strat w ramach:		
– kosztów sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(1 552)	409
– kosztów ogólnego zarządu	-	-

Odprawy pośmiertne

Zmiany stanu zobowiązania z tytułu odpraw pośmiertnych ujęte zostały w poniższej tabeli.

	2011	2010
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	-	-
Koszty odsetek	-	-
Koszty bieżącego zatrudnienia	-	-
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-
Wypłacone świadczenia	-	-
(Zyski) / straty aktuarialne	-	-
Zmiana składu Grupy	674	-
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu	674	-

Analiza wrażliwości na zmiany stóp procentowych

Wzrost założonej stopy dyskonta o 1 punkt procentowy spowodowałaby wzrost wyniku finansowego oraz aktywów netto Grupy o 504 tysięcy złotych, natomiast spadek założonej stopy dyskonta o 1 punkt procentowy spowodowałaby zmniejszenie wyniku finansowego oraz aktywów netto Grupy o 573 tysięcy złotych.

31. Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia

	Sprawy sądowe	Kary i inne sankcje	Naprawy gwarancyjne	Restrukту- ryzacja	Pozostałe rezerwy	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2010 roku	38 326	34 364	92 714	1 519	10 408	177 331
Utworzenie dodatkowych rezerw (nota 38)	4 936 ¹	40 251 ²	42 477	33	-	87 697
Zmiana klasyfikacji	3 521	6 925	(25)	-	(10 111)	310
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw (nota 38)	(1 200)	(12 493)	(17 837)	(191)	(168)	(31 889)
Wykorzystanie rezerw	(242)	(6 848)	(12 966)	(692)	(129)	(20 877)
Stan na 31 grudnia 2010 roku	45 341	62 199	104 363	669	-	212 572
Stan na 1 stycznia 2011 roku	45 341	62 199	104 363	669	-	212 572
Utworzenie dodatkowych rezerw (nota 38)	2 728 ³	24 944 ⁴	59 729	-	-	87 401
Zmiana klasyfikacji	-	-	845	-	-	845
Zmiana składu Grupy	370	12	2 168	-	-	2 550
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw (nota 38)	(7 309)	(28 439) ⁵	(6 886)	(27)	-	(42 661)
Wykorzystanie rezerw	(6 221)	(14 236)	(9 823)	(233)	-	(30 513)
Stan na 31 grudnia 2011 roku	34 909	44 480	150 396	409	-	230 194

¹⁾ w tym 267 tysięcy złotych ujęte w koszcie wytworzenia sprzedanych produktów i usług oraz 418 tysięcy złotych w kosztach finansowych

²⁾ w tym 2 032 tysiące złotych ujęte w kosztach finansowych

³⁾ w tym 224 tysiące złotych ujęte w koszcie wytworzenia oraz 379 tysięcy złotych ujęte w kosztach finansowych

⁴⁾ w tym 1 485 tysięcy złotych ujęte w kosztach finansowych

⁵⁾ w tym 1 138 tysiące złotych ujęte jako pomniejszenie kosztów finansowych

Grupa w roku 2008 zakomunikowała wdrożenie planu restrukturyzacyjnego. Skutkiem wdrożenia tegoż planu będzie zwolnienie pracowników, a także przeprowadzenie innych działań restrukturyzacyjnych. Restrukturyzacja ma zostać zakończona do 2012 roku.

Utworzenie / (odwrócenie) rezerw na sprawy sądowe i odszkodowania oraz pozostałych rezerw na zobowiązania zostało ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych (nota 38), natomiast utworzenie / (odwrócenie) rezerw na naprawy gwarancyjne – w kosztach operacyjnych.

Struktura łącznej kwoty rezerw:

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Długoterminowe	124 665	102 082
Krótkoterminowe	105 529	110 490
	230 194	212 572

32. Długoterminowe kontrakty budowlane

Poniższe dane dotyczą kontraktów wycenianych przez spółki Grupy zgodnie z metodą zaawansowania realizacji umowy o usługę budowlaną.

Wybrane skonsolidowane dane bilansowe

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Aktywa		
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę, w tym:	246 187	151 998
– wycena kontraktów	246 187	151 998
Zobowiązania		
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę, w tym:	941 261	1 034 210
– wycena kontraktów	548 522	557 891
– rezerwa na straty na kontraktach	392 739	476 319
Otrzymane zaliczki na realizowane kontrakty (nota 33)	135 092	59 842

Wybrane skonsolidowane dane – rachunek zysków i strat

	2011	2010
Przychody z tytułu umów o budowę	4 821 317	3 619 397
Koszty z tytułu umów o budowę	4 459 691	(3 302 928)
Zysk / (strata) brutto	361 626	316 469

33. Otrzymane zaliczki

Zaliczki otrzymane przez spółki Grupy obejmują:

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Zaliczki na realizowane kontrakty (nota 32)	135 092	59 842
Wpłaty na lokale w spółkach deweloperskich	172 300	139 605
Wpłaty na domy prefabrykowane w Budimeksie Danwood Sp. z o.o.	50 564	26 381
Ogółem	357 956	225 828

Wszystkie zaliczki otrzymane na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku ujęte zostały w ramach zobowiązań krótkoterminowych, gdyż termin ich rozliczenia nie przekracza 12 miesięcy.

34. Kaucje z tytułu umów o budowę

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Zatrzymane przez odbiorców – do zwrotu po upływie 12 miesięcy	37 883	44 327
Zatrzymane przez odbiorców – do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	22 394	24 586
Ogółem kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane przez odbiorców	60 277	68 913
Zatrzymane dostawcom – do zwrotu po upływie 12 miesięcy	150 122	135 545
Zatrzymane dostawcom – do zwrotu w ciągu 12 miesięcy	153 436	124 842
Ogółem kaucje z tytułu umów o budowę zatrzymane dostawcom	303 558	260 387

Kaucje z tytułu umów o budowę o okresie zapłaty powyżej jednego roku podlegają dyskontowaniu i są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości bieżącej. Poniższe zestawienie wskazuje skutki dyskontowania ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunkach zysków i strat Grupy za poszczególne okresy. Podane kwoty dyskonta obniżają odpowiednio wartość nominalną należności i zobowiązań z tytułu kaucji. Ponadto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rozpoznany jest podatek odroczonego od podanych kwot wyliczony według obowiązującej w Polsce stawki podatkowej 19% oraz od efektu zmiany wartości dyskonta w rachunku zysków i strat.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Dyskonto kaucji długoterminowych z tytułu umów o budowę zatrzymanych przez odbiorców	4 402	6 076
Dyskonto kaucji długoterminowych z tytułu umów o budowę zatrzymanych dostawcom	22 852	22 803
Dyskonto ujęte w rachunku zysków i strat:		
	2011	2010
Pomniejszenie przychodów ze sprzedaży	(2 004)	(1 301)
Pomniejszenie kosztu sprzedanych usług	15 997	15 132
Ogółem korekta marży brutto	13 993	13 831
Korekta przychodów / (kosztów) finansowych (nota 40)	(12 270)	(7 243)
Podatek odroczone rozpoznany od powyższych korekt	(327)	(1 252)
Wpływ netto na rachunek zysków i strat	1 396	5 336

Struktura wiekowa przeterminowanych kaucji z tytułu umów o budowę (wartości nominalne przed dyskontowaniem)

Poniższa tabela prezentuje analizę wiekową kaucji z tytułu umów o budowę, które są przeterminowane na dzień sprawozdawczy, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości:

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane, niespłacone w okresie:		
– do 1 miesiąca	345	1 719
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	787	70
– powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	266	-
– powyżej 6 miesięcy do 1 roku	264	771
– powyżej 1 roku	323	657
Ogółem kaucje z tytułu umów o budowę przeterminowane	1 985	3 217

Ryzyko zmiany stopy procentowej

Efektywne stopy procentowe na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku zastosowane do dyskontowania kaucji gwarancyjnych są następujące:

	31 grudnia 2011 roku			31 grudnia 2010 roku		
	PLN	USD	EUR	PLN	USD	EUR
Należności	4,76%	1,25%	1,75%	5,25%	2,12%	2,40%
Zobowiązania	4,96%	1,45%	1,95%	5,45%	2,32%	2,60%

35. Przychody ze sprzedaży

	2011	2010
Przychody ze sprzedaży robót budowlano – montażowych	5 237 102	3 865 804
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	27 644	75 881
Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych	218 974	485 442
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	32 955	3 142
	5 516 675	4 430 269

36. Koszty według rodzaju

	2011	2010
Amortyzacja, w tym:	30 330	21 201
– rzeczowych aktywów trwałych (nota 11)	28 670	19 962
– nieruchomości inwestycyjnych (nota 12)	163	144
– wartości niematerialnych (nota 13)	1 497	1 095
Koszty świadczeń pracowniczych (nota 37)	625 281	542 272
Zużycie materiałów i energii	2 155 602	1 012 280
Usługi obce	2 424 376	1 830 901
Podatki i opłaty	11 064	8 965
Koszty reklamy i wydatki reprezentacyjne	10 539	12 174
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	9 558	5 753
Zmiana stanu rezerwy na straty na kontraktach budowlanych (nota 32)*	(132 877)	235 222
Inne koszty rodzajowe	89 914	67 342
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(24 529)	(23 488)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(138 087)	(123 251)
Zmiana stanu produktów i produkcji w toku	(27 902)	352 687
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna)	(21)	-
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	5 033 248	3 942 058
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	21 893	3 944
Koszty sprzedanych produktów i usług oraz towarów i materiałów	5 055 141	3 946 002

*) bilansowa zmiana stanu zawiera 49 297 tysięcy złotych dotyczących zmiany składu Grupy

37. Koszty świadczeń pracowniczych

	2011	2010
Koszty wynagrodzeń, w tym:	528 253	464 626
– koszty świadczeń emerytalno – rentowych oraz nagród jubileuszowych (nota 30)	(379)	675
– świadczenia po okresie zatrudnienia	13	723
– koszty świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy	2 016	3 353
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń, w tym:	97 028	77 646
– koszty ubezpieczeń społecznych	57 161	53 749
– pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia	-	65
– koszty świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy	340	346
Razem koszty świadczeń pracowniczych ujęte w kosztach rodzajowych (nota 36)	625 281	542 272

38. Pozostałe przychody i koszty operacyjne**Pozostałe przychody operacyjne**

	2011	2010
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	5 206	6 550
Odwrocenie odpisów aktualizujących, w tym:	18 624	12 862
– należności (w wyniku spłaty należności przez dłużników) (nota 22)	14 063	12 660
– zapasy (w wyniku sprzedaży zapasów oraz wzrostu wartości odzyskiwanej) (nota 23)	4 561	202
Rozwiązanie rezerw, w tym:	34 637	14 052
– na sprawy sądowe i odszkodowania (nota 31)	7 309	1 200
– na kary i sankcje (nota 31)	27 301	12 493
– na restrukturyzację (nota 31)	27	191
– pozostałe (nota 31)	-	168
Otrzymane kary / odszkodowania	25 012	47 650
Odpis przedawnionych zobowiązań	1 819	800
Pozostałe	1 040	3 139
Ogółem	86 338	85 053

Pozostałe koszty operacyjne

	2011	2010
Utworzenie odpisów aktualizujących, w tym:	19 070	48 401
– należności (nota 22)	14 105	43 540
– zapasy (nota 23)	4 965	4 861
– rzeczowe aktywa trwałe i nieruchomości inwestycyjne (nota 11 i 12)	-	-
Utworzenie rezerw, w tym:	25 584	42 503
– na sprawy sądowe (nota 31)	2 125	4 251
– na kary i odszkodowania (nota 31)	23 459	38 219
– na restrukturyzację (nota 31)	-	33
– inne (nota 31)	-	-
Wyplacone odszkodowania i kary umowne	5 521	3 670
Opłaty sądowe i egzekucje, koszty postępowania sądowego	1 148	1 077
Podatek od czynności cywilnoprawnych związany z nabyciem udziałów w spółce Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o.	2 250	-
Pozostałe	1 029	2 307
Ogółem	54 602	97 958

39. Zysk / (strata) z instrumentów pochodnych

	2011	2010
Zysk / (strata) z wyceny instrumentów pochodnych	(14 886)	10 526
Zysk / (strata) z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	3 668	(3 783)
Ogółem	(11 218)	6 743

40. Przychody i koszty finansowe**Przychody finansowe**

	2011	2010
Przychody odsetkowe od instrumentów finansowych, w tym:	41 308	27 032
– od lokat bankowych oraz środków na rachunkach bankowych	41 115	26 878
– od zakupionych papierów wartościowych	193	154
Pozostałe przychody odsetkowe, w tym:	12 840	12 699
– przychody odsetkowe z tytułu otrzymanych skont i za zwłokę	12 017	12 491
– odsetki z pozostałych tytułów	823	208
Zysk ze zbycia udziałów	307	-
Dywidendy	-	5
Pozostałe	2	257
Ogółem	54 457	39 993

Zysk ze zbycia udziałów rozpoznany w roku 2011 dotyczył zbycia posiadanych 100% udziałów w spółce Centrum Konferencyjne „Budimex” Sp. z o.o. za cenę 102 tysiące złotych. Skonsolidowana wartość aktywów netto spółki przypadająca na Grupę Budimex wynosiła na dzień transakcji -205 tysięcy złotych.

Koszty finansowe

	2011	2010
Koszty odsetkowe od instrumentów finansowych, w tym:	2 010	8 297
– z tytułu otrzymanych pożyczek, kredytów i innych zewnętrznych źródeł finansowania	455	7 508
– z tytułu umów leasingowych	1 555	789
Pozostałe koszty odsetkowe, w tym:	3 284	3 701
– odsetki zapłacone dostawcom za zwłokę oraz z tytułu skont	2 158	1 171
– inne odsetki	1 126	2 530
Aktualizacja aktywów finansowych, w tym:	7 489	-
– aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (nota 18)	7 489	-
Ujemne różnice kursowe	5 945	803
Dyskonto kaucji z tytułu umów o budowę (nota 34)	12 270	7 243
Koszty prowizji i gwarancji bankowych	13 719	15 877
Pozostałe	60	550
Ogółem	44 777	36 471

41. Udział w zyskach / (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności

	2011	2010
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	106	132
Udział w stratach jednostek stowarzyszonych	(2 643)	(3 268)
Ogółem (nota 17)	(2 537)	(3 136)

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

42. Podatek dochodowy

	2011	2010
Podatek bieżący	21 691	179 835
Podatek odroczony (nota 29)	44 661	(115 489)
Korekty bieżącego podatku dochodowego za poprzednie okresy	(647)	(3)
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego	65 705	64 343

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem brutto Grupy różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując średnią ważoną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek:

	2011	2010
Zysk / (strata) brutto	326 579	331 752
Udział w (zyskach) / stratach jednostek wycenianych metodą praw własności	2 537	3 136
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	329 116	334 888
Podatek wyliczony według stawek krajowych	62 532	63 629
Różnice w opodatkowaniu dochodów zagranicznych	612	361
Korekty bieżącego podatku dochodowego za poprzednie okresy	(647)	(3)
Podatkowe skutki trwałych różnic pomiędzy zyskiem brutto a dochodem do opodatkowania	1 718	1 651
Wykorzystanie uprzednio nierozpoznanych strat podatkowych	(1 362)	(5 778)
Ujemne różnice przejściowe, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe, w związku z którymi nie rozpoznano w bilansie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 940	5 170
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego z tytułu podatku odroczonego dotyczącego zmian stawek podatkowych lub nałożenia nowych podatków	(224)	222
Spisanie aktywów / (rozwiązanie rezerwy) z tytułu odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	136	(86)
Rozpoznanie aktywa od strat, od których wcześniej nie rozpoznano aktywa	-	(823)
Obciążenie / (uznanie) wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	65 705	64 343
<i>Efektywna stawka podatkowa</i>	<i>19,96%</i>	<i>19,21%</i>

43. Zysk / (strata) na akcję**Podstawowy**

Podstawowy zysk / (strata) na akcję wyliczany jest jako iloraz zysku / (straty) przypadającego na akcjonariuszy Jednostki Dominującej oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku (nota 25).

	2011	2010
Zysk / (strata) przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	260 874	267 409
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	25 530 098	25 530 098
Podstawowy zysk / (strata) na akcję (w zł na jedną akcję)	10,22	10,47

Rozwodniony

Rozwodniony zysk / (strata) na akcję za oba okresy był równy podstawowemu zyskowi na akcję.

44. Dywidenda na akcję

W dniu 20 czerwca 2011 roku Budimex SA dokonał wypłaty dywidendy w kwocie 231 814 tysiące złotych, na którą przeznaczono jednostkowy zysk netto za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku w kwocie 226 283 tysiące złotych oraz kwotę kapitału zapasowego w tej jego części, która została utworzona z zysków lat ubiegłych w wysokości 5 531 tysięcy złotych, tj. 9,08 złotych brutto na jedną akcję.

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2011 roku Zarząd Budimex SA nie podjął uchwały w sprawie podziału zysku za 2011 rok.

45. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Pozostałe korekty w działalności operacyjnej w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych obejmują następujące pozycje:

	2011	2010
Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów zagranicznych	618	165
Płatności w formie akcji	1 027	256
Pozostałe	(2 302)	863
Ogółem	(657)	1 284

Transakcje niepieniężne

W 2011 roku transakcje niepieniężne dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych obejmowały wyłącznie nabycie rzeczowych aktywów trwałych o wartości 35 390 tysięcy złotych w formie leasingu finansowego.

W 2010 roku transakcje niepieniężne dotyczące działalności inwestycyjnej i finansowej, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych obejmowały wyłącznie nabycie rzeczowych aktywów trwałych o wartości 8 281 tysięcy złotych w formie leasingu finansowego.

46. Zmiany składu Grupy

W 2011 roku wystąpiły następujące zmiany struktury Grupy Budimex:

W dniu 10 lutego 2011 roku spółka Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o. została wpisana do rejestru przedsiębiorców. Budimex SA posiada 100% udziałów w tej spółce.

W dniu 17 marca 2011 roku spółka Tecpresa – Techniki Sprężania i Usługi Dodatkowe Sp. z o.o. została wpisana do rejestru przedsiębiorców. Budimex SA posiada 30% udziałów w spółce.

W dniu 10 maja 2011 roku spółka Budimex Serwis SA została wpisana do rejestru przedsiębiorców. Budimex SA posiada 100% udziałów w tej spółce.

W dniu 31 maja 2011 roku doszło do transakcji sprzedaży przez Budimex SA 1 015 udziałów (100%) w spółce Centrum Konferencyjne „Budimex” Sp. z o.o. za cenę 102 tysiące złotych. Nabywcą udziałów była NORTHCAN Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Skonsolidowana wartość aktywów netto spółki przypadająca na Grupę Budimex wynosiła na dzień transakcji -205 tysięcy złotych. Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy za 12 miesięcy 2011 roku uwzględniła przychody netto ze sprzedaży spółki w wysokości 1 484 tysiące złotych oraz stratę netto w wysokości 428 tysięcy złotych.

W dniu 27 lipca 2011 roku spółka SPV-BN 1 Sp. z o.o. została wpisana do rejestru przedsiębiorców. Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. posiada 100% udziałów w spółce.

W dniu 28 lipca 2011 roku spółka SPV-BN 2 Sp. z o.o. została wpisana do rejestru przedsiębiorców. Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. posiada 100% udziałów w spółce.

W dniu 25 sierpnia 2011 roku spółka Budimex Autostrada SA została wpisana do rejestru przedsiębiorców. Budimex SA posiada 100% udziałów w tej spółce.

W dniu 2 września 2011 roku spółka Budimex Most Wschodni SA została wpisana do rejestru przedsiębiorców. Budimex SA posiada 100% udziałów w tej spółce.

W dniu 30 września 2011 roku spółka Budimex Autostrada A-1 SA została wpisana do rejestru przedsiębiorców. Budimex SA posiada 100% udziałów w tej spółce.

W dniu 16 listopada 2011 roku Budimex SA nabył 100% udziałów w spółce Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o. (patrz nota 8).

W okresie objętym raportem nie zaniechano istotnej działalności, ani nie istnieją formalne plany zaniechania istotnej działalności.

47. Płatności w formie akcji

W 2010 roku Ferrovial SA ustanowił program przyznania bezpłatnych akcji, który jest klasyfikowany jako transakcja płatności w formie akcji rozliczana w instrumentach kapitałowych.

W ramach programu członkom zarządu i wyższej kadrze kierowniczej Grupy przyznano 41 800 akcji. Dzień przyznania, tj. dzień w którym terminy i warunki programu zostały zakomunikowane pracownikom, ustalono na 31 marca 2010 roku. Wartość godziwa akcji na dzień przyznania wyniosła 24,47 złotych. W dniu 28 lutego 2011 (dzień przyznania) roku w ramach programu zostało przyznane kolejne 50 900 akcji. Wartość godziwa akcji na dzień przyznania wyniosła 33,98 złotych.

Program przyznania akcji obowiązuje przez okres 3 lat, a w jego ramach corocznie przyznawane są akcje. Przyznanie akcji odbywa się na następujących warunkach:

- pozostanie w spółce przez okres trzech lat począwszy od daty sformalizowania programu, za wyjątkiem określonych sytuacji nadzwyczajnych,
- osiągnięcie we wspomnianym okresie określonych wskaźników dotyczących przepływów z działalności oraz relacji między wynikiem operacyjnym brutto i aktywami produkcyjnymi netto,
- poziom wskaźników wymagany do otrzymania całkowitej lub proporcjonalnej liczby akcji ustalany jest corocznie.

Główne założenia przyjęte w obliczeniach wartości godziwej instrumentów kapitałowych przyznanych przez Ferrovial SA pracownikom Grupy w 2010 roku były następujące:

- cena akcji w dniu przyznania: 28,51 złotych
- osiągnięcie określonych wyników finansowych: 100%
- stopa przyjęta do dyskonta: 5%,

natomiast dla transzy akcji przyznanej w 2011 roku były następujące:

- cena akcji w dniu przyznania: 34,67 złotych
- osiągnięcie określonych wyników finansowych: 100%
- stopa przyjęta do dyskonta: 5%,

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2011 roku wartość godziwa otrzymanych usług rozpoznanych zgodnie z MSSF2 została ujęta w kosztach wynagrodzeń w kwocie 1 027 tysięcy złotych.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2010 roku wartość godziwa otrzymanych usług rozpoznanych zgodnie z MSSF2 została ujęta w kosztach wynagrodzeń w kwocie 256 tysięcy złotych.

48. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje z podmiotami powiązanymi zawarte w 2011 i 2010 roku oraz wysokość nierozliczonych sald należności i zobowiązań z tymi podmiotami na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku zostały zaprezentowane poniżej.

	Należności		Zobowiązania	
	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
Podmiot dominujący oraz spółki z nim powiązane (Grupa Ferrovial)	54 103	53 354	133 056	92 524
Spółki współzależne	1 298	233	1 918	132
Spółki stowarzyszone	19	12	7 410	3 779
Inne spółki powiązane*	4 926	203	1 361	1 059
Ogółem rozrachunki z podmiotami powiązanymi	60 346	53 802	143 745	97 494
	Przychody ze sprzedaży produktów i usług oraz pozostałe przychody operacyjne		Zakup produktów i usług	
	2011	2010	2011	2010
Podmiot dominujący oraz spółki z nim powiązane (Grupa Ferrovial)	86 758	88 895	94 278	105 417
Spółki współzależne	520	2 243	1 926	-
Spółki stowarzyszone	78	70	15 501	11 845
Inne spółki powiązane*	111	29 206	2 699	2 552
Ogółem rozrachunki z podmiotami powiązanymi	87 467	120 414	114 404	119 814

	Pożyczki udzielone / (otrzymane); nabyte / (wyemitowane) dłużne papiery wartościowe		Przychody / (koszty) finansowe	
	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku	2011	2010
Podmiot dominujący oraz spółki z nim powiązane (Grupa Ferrovial)	(8 531)	(7 475)	(620)	(408)
Spółki współzależne	-	-	-	-
Spółki stowarzyszone	-	-	-	-
Inne spółki powiązane*	-	-	-	-
Ogółem rozrachunki z podmiotami powiązanymi	(8 531)	(7 475)	(620)	(408)

*) Inne spółki powiązane to podmioty kontrolowane, współkontrolowane lub podmioty, na które znacząco wpływa lub posiada w nich znaczącą ilość głosów członek kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej lub spółki zależnej Grupy Budimex albo jego bliski członek rodziny.

W powyższej tabeli w pozycji „Podmiot dominujący oraz spółki z nim powiązane (Grupa Ferrovial)” zostały zaprezentowane dane liczbowe dotyczące transakcji z Ferrovial Agroman SA (spółką, będącą 100% właścicielem Jednostki Dominującej wobec Budimex SA – Valivala Holdings BV), w tym również z Ferrovial Agroman SA Oddział w Polsce oraz spółkami z Grupy Ferrovial: Cintra Infraestructuras SA, Cadagua SA i Grimaldi Investments BV.

Przychody ze sprzedaży / zakup produktów i usług

Przychody ze sprzedaży oraz koszty były związane głównie z realizacją kontraktów opisanych w nocie 16 „Wspólne przedsięwzięcia”.

W roku 2010 Budimex SA zawarł z Ferrovial Agroman SA dwie umowy, na mocy których Ferrovial świadczy usługi na rzecz Spółki w zakresie utrzymania i rozwoju systemów informatycznych oraz oddelegowania personelu. W związku z realizacją tych umów Budimex SA poniósł koszty w wysokości odpowiednio 2 678 tysięcy złotych oraz 5 903 tysiące złotych.

Pożyczki / dłużne papiery wartościowe

Na podstawie umowy zawartej w dniu 1 grudnia 2004 roku Budimex SA otrzymał od spółki Ferrovial Infraestructuras SA (obecnie Cintra Infraestructuras SA) pożyczkę w wysokości 1 500 tysięcy euro, która została udzielona na opłacenie podwyższenia kapitału w spółce Inversora de Autopistas del Levante S.L.. Spółka Inversora de Autopistas del Levante S.L. została utworzona w dniu 23 czerwca 2004 roku jako 100% udziałowiec Autopista Madrid Levante Concesionaria Española SA., której przedmiotem działalności jest budowanie, konserwacja i eksploatawanie płatnej autostrady Ocaña – La Roda oraz bezpłatnej drogi szybkiego ruchu A-42, odcinek N301, Atalaya del Cañavate. Zgodnie z warunkami umowy, pożyczka została udzielona na okres 12 miesięcy od dnia ich zawarcia z możliwością przedłużenia tego terminu. W przypadku sprzedaży udziałów w spółce Inversora de Autopistas del Levante S.L. pożyczka stanie się natychmiast wymagalna. Po upływie terminu wymagalności, pożyczka zostanie zwrócona wraz z odsetkami, ustalonymi w oparciu o roczną stopę EURIBOR+0,75%. W dniu 1 grudnia 2011 roku termin spłaty pożyczki został przedłużony o kolejny rok, a wartość pożyczki została zwiększona o kwotę naliczonych na ten dzień odsetek.

Transakcje z podmiotami powiązanymi dokonywane są na warunkach rynkowych.

48.1 Wynagrodzenie kluczowych członków kadry kierowniczej

Łączna wartość wynagrodzeń, premii i nagród członków Zarządu Budimeksu SA w 2011 roku wyniosła 6 076 tysięcy złotych (w tym 2 171 tysiące złotych stanowiły premie za zrealizowane zadania z roku 2010). Pozostała kwota wynagrodzeń obciążała koszty spółek zależnych. W 2010 roku łączna wartość wynagrodzeń wyniosła 5 800 tysięcy złotych, z czego 2 046 tysięcy złotych stanowiły premie za realizację zadań w roku 2009.

Wynagrodzenia Członków Zarządu w roku 2011 kształtowały się następująco:

Dariusz Blocher	1 701 tysięcy złotych
Henryk Urbański	1 148 tysięcy złotych
Marcin Węglowski	1 031 tysięcy złotych
Jacek Daniewski	1 023 tysiące złotych
Joanna Makowiecka	729 tysięcy złotych
Ignacio Botella Rodriguez	444 tysiące złotych

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Dodatkowo, oprócz kwot zaprezentowanych powyżej, w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2011 roku oszacowane koszty płatności w formie akcji w związku z programami motywacyjnymi Ferrovia SA dotyczące Zarządu Spółki wynosiły 655 tysięcy złotych i kształtowały się następująco:

Dariusz Blocher	265 tysięcy złotych
Henryk Urbański	132 tysiące złotych
Marcin Węglowski	87 tysięcy złotych
Joanna Makowiecka	87 tysięcy złotych
Jacek Daniewski	84 tysiące złotych

Łączna wartość wynagrodzeń wypłaconych prokurentom Budimeksu SA w 2011 roku wyniosła 505 tysięcy euro oraz 1 883 tysiące złotych, natomiast w 2010 roku 298 tysięcy euro oraz 1 853 tysiące złotych.

Indywidualne wynagrodzenia prokurentów w roku 2011 kształtują się następująco:

Marek Kemnitz	152 tysiące euro	(za okres od 01.01.2011 do 07.09.2011)
Tadeusz Zmyślony	176 tysięcy euro	(za okres od 02.02.2011 do 21.12.2011)
Lucyna Wojnicz	177 tysięcy euro	(za okres od 01.01.2011 do 21.12.2011)
Jaime Rontome Perez	985 tysiące złotych	
Jose Emilio Pont Perez	898 tysięcy złotych	

Łączna wartość wynagrodzeń wypłaconych w 2011 roku członkom Rady Nadzorczej wyniosła 891 tysięcy złotych (823 tysiące złotych w 2010 roku).

Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Budimeksu SA w roku 2011 wynosiły:

Marek Michałowski	146 tysięcy złotych	
Carmelo Rodrigo Lopez	25 tysiące złotych	(za okres od 01.01.2011 do 22.03.2011)
Igor Chalupec	86 tysięcy złotych	
Tomasz Sielicki	94 tysiące złotych	
Javier Galindo Hernandez	86 tysięcy złotych	
Jose Carlos Garrido-Lestache Rodriguez	86 tysięcy złotych	
Marzenna Anna Weresa	120 tysięcy złotych	
Piotr Kamiński	86 tysięcy złotych	
Maciej Stańczuk	86 tysięcy złotych	
Alejandro de la Joya Ruiz de Velasco	76 tysięcy złotych	(za okres od 23.03.2011 do 31.12.2011)

48.2 Zaliczki, kredyty, pożyczki, gwarancje, poręczenia i inne umowy zawarte z osobami zarządzającymi i nadzorującymi

Członkowie Zarządu oraz członkowie Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej oraz ich współmałżonkowie, krewni i powinowaci do drugiego stopnia, przysposobieni lub przysposabiający oraz inne osoby, z którymi są one powiązane osobiście, zarówno na dzień 31 grudnia 2011, jak i na dzień 31 grudnia 2010 roku nie posiadali niespłaconych pożyczek, kredytów ani gwarancji udzielonych przez Budimex SA oraz jednostki od niego zależne, współzależne i z nim stowarzyszone.

Członkowie zarządów spółek zależnych Grupy oraz członkowie rad nadzorczych na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku nie posiadali niespłaconych pożyczek, kredytów, gwarancji udzielonych przez te spółki, ani nie byli stroną innych umów zobowiązujących do świadczeń na rzecz spółek Grupy.

49. Poniesione i planowane nakłady inwestycyjne

Nakłady inwestycyjne poniesione w 2011 roku wyniosły 277 429 tysiące złotych, z czego 225 429 tysięcy złotych zostało przeznaczone na finansowe aktywa trwałe, a pozostała część na niefinansowe aktywa trwałe. W 2010 roku nakłady inwestycyjne wyniosły 33 590 tysięcy złotych i zostały w całości przeznaczone na niefinansowe aktywa trwałe.

W 2012 roku Grupa przewiduje poniesienie nakładów inwestycyjnych na niefinansowe aktywa trwałe w wysokości 28 756 tysięcy złotych.

Spółki Grupy nie poniosły nakładów inwestycyjnych na ochronę środowiska naturalnego w 2011 roku i w 2010 roku, ani nie przewidują poniesienia nakładów inwestycyjnych na ochronę środowiska w kolejnych 12 miesiącach po dniu bilansowym.

50. Zobowiązania inwestycyjne (pozabilansowe)

Na dzień 31 grudnia 2010 roku umowne zobowiązania inwestycyjne wynosiły 12 087 tysięcy złotych i dotyczyły umów leasingu finansowego, w przypadku których przedmiot leasingu nie został jeszcze przekazany korzystającemu. Na dzień 31 grudnia 2011 roku nie wystąpiły umowne zobowiązania inwestycyjne.

51. Przyszłe zobowiązania z tytułu umów najmu, dzierżawy oraz leasingu operacyjnego

Zobowiązania z tytułu umów najmu, dzierżawy oraz leasingu operacyjnego dotyczą głównie umów, których przedmiotem jest dzierżawa samochodów oraz wynajem pomieszczeń biurowych.

Spółki Grupy użytkują samochody osobowe na podstawie długoterminowych umów dzierżawy. Okres dzierżawy poszczególnych samochodów trwa od 3 do 5 lat. Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku wartość dzierżawionych samochodów została ujęta jako środki trwałe wykazywane pozabilansowo i wynosiła odpowiednio 46 177 tysięcy złotych oraz 39 502 tysięcy złotych.

Poza wyżej wymienioną umową, spółki Grupy ujmują jako środki trwałe wykazywane pozabilansowo dzierżawione samochody ciężarowe. Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość tych samochodów wynosiła 3 651 tysięcy złotych, natomiast na 31 grudnia 2010 roku: 2 759 tysięcy złotych.

Budimex SA oraz Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. użytkują pomieszczenia biurowe o powierzchni użytkowej 5 156 m² przy ulicy Stawki 40 w Warszawie na podstawie umowy najmu z dnia 29 października 2002 roku zawartej ze spółką Silesian Properties Sp. z o.o. Umowa została zawarta do dnia 31 sierpnia 2015 roku. Szacunkowa wartość wynajmowanej powierzchni, określona na podstawie łącznej minimalnej kwoty przyszłych opłat z tytułu najmu, została ujęta jako środki trwałe wykazywane pozabilansowo i wyniosła na dzień 31 grudnia 2011 roku, 31 grudnia 2010 roku odpowiednio: 4 700 tysięcy euro (20 757 tysiące złotych) oraz : 5 558 tysięcy euro (22 584 tysiące złotych).

Szacunkowa wartość wynajmowanych powierzchni przez pozostałe spółki Grupy wynosiła 1 660 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 1 267 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu niepodlegających rozwiązaniu (nieodwołalnych) umów leasingu operacyjnego wynoszą:

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
– do 1 roku	30 311	22 052
– od 1 do 5 lat	53 832	43 156
– powyżej 5 lat	11 331	-
Ogółem	95 474	65 208
	2011	2010
Kwoty ujęte w kosztach z tytułu opłat leasingowych	30 355	23 571

Ponadto Grupa wykorzystuje grunty, które otrzymała na podstawie decyzji administracyjnej do wieczystego użytkowania. Szacowane przyszłe opłaty z tytułu wieczystego użytkowania gruntów będą wynosiły:

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
– do 1 roku	441	493
– od 1 do 5 lat	1 815	1 325
– powyżej 5 lat	13 860	25 610
Ogółem	16 116	27 428
	2011	2010
Kwoty ujęte w kosztach z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie	2 449	2 039

52. Instrumenty finansowe**52.1 Wartość bilansowa**

Poniższe tabele przedstawiają wartości bilansowe wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

Stan na 31 grudnia 2011 roku

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Ogółem
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	12 146	-	-	-	-	12 146
Kaucje z tytułu umów o budowę	-	-	60 277	-	(303 558)	(243 281)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności*	-	-	481 398	-	-	481 398
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę	-	-	246 187	-	-	246 187
Pochodne instrumenty finansowe	-	141	-	(12 330)	-	(12 189)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	1 761 630	-	-	-	1 761 630
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	-	-	-	-	(111 734)	(111 734)
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę	-	-	-	-	(941 261)	(941 261)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	(1 698 239)	(1 698 239)
Ogółem	12 146	1 761 771	787 862	(12 330)	(3 054 792)	(505 343)

*) z wyłączeniem należności z tytułu zaliczek

Stan na 31 grudnia 2010 roku

Klasy instrumentów finansowych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Ogółem
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	23 955	-	-	-	-	23 955
Kaucje z tytułu umów o budowę	-	-	68 913	-	(260 387)	(191 474)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności*	-	-	348 392	-	-	348 392
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę	-	-	151 998	-	-	151 998
Pochodne instrumenty finansowe	-	3 157	-	(460)	-	2 697
Inne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	14 017	-	-	-	14 017
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	1 862 403	-	-	-	1 862 403
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	-	-	-	-	(30 719)	(30 719)
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę	-	-	-	-	(1 034 210)	(1 034 210)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	(1 270 662)	(1 270 662)
Ogółem	23 955	1 879 577	569 303	(460)	(2 595 978)	(123 603)

*) z wyłączeniem należności z tytułu zaliczek

52.2 Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Za okres od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2011 roku

	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Ogółem
Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	-	41 308	2 485	-	5 364	49 157
Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	-	388	9 212	-	(15 545)	(5 945)
Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	(7 489)	-	(42)	-	1 819	(5 712)
Zyski /(straty) z tytułu wyceny	-	(9 764)	-	(5 122)	(12 270)	(27 156)
Zyski /(straty) ze zbycia /realizacji instrumentów finansowych	-	2 813	-	855	-	3 668
Ogółem	(7 489)	34 745	11 655	(4 267)	(20 632)	14 012

Za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku

	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Ogółem
Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	-	27 032	5 565	-	(2 542)	30 055
Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	-	(355)	(1 650)	-	1 202	(803)
Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	-	-	(30 880)	-	800	(30 080)
Dywidendy otrzymane	5	-	-	-	-	5
Zyski /(straty) z tytułu wyceny	-	9 171	-	1 355	(7 243)	3 283
Zyski /(straty) ze zbycia /realizacji instrumentów finansowych	-	1 223	-	(5 006)	-	(3 783)
Ogółem	5	37 071	(26 965)	(3 651)	(7 783)	(1 323)

52.3 Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej

Poniższe tabele przedstawiają analizę aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy, które po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, pogrupowanych w Poziomy 1-3 w zależności od stopnia obserwowalności danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny wartości godziwej (patrz nota 2.15)

31 grudnia 2011 roku				
Pomiar wartości godziwej				
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Pochodne instrumenty finansowe	-	141	-	141
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	1 761 630		1 761 630
Razem	-	1 761 771	-	1 761 771

31 grudnia 2011 roku				
Pomiar wartości godziwej				
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Pochodne instrumenty finansowe	-	12 330	-	12 330
Razem	-	12 330	-	12 330

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2011 roku nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy Poziomem 1 i Poziomem 2 hierarchii pomiaru wartości godziwej oraz nie nastąpiły przesunięcia z/do Poziomu 3.

31 grudnia 2010 roku				
Pomiar wartości godziwej				
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Pochodne instrumenty finansowe	-	3 157	-	3 157
Inne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	14 017	-	-	14 017
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	1 862 403		1 862 403
Razem	14 017	1 865 560	-	1 879 577
31 grudnia 2010 roku				
Pomiar wartości godziwej				
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Pochodne instrumenty finansowe	-	460	-	460
Razem	-	460	-	460

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2010 roku nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy Poziomem 1 i Poziomem 2 hierarchii pomiaru wartości godziwej oraz nie nastąpiły przesunięcia z/do Poziomu 3.

53. Postępowania sądowe niezakończone na dzień 31 grudnia 2011 roku

Łączna wartość toczących się postępowań dotyczących zobowiązań Budimeksu SA i spółek zależnych według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiła 298 580 tysięcy złotych. Toczące się postępowania dotyczące Budimeksu SA i spółek zależnych związane są z działalnością operacyjną spółek Grupy.

Największa sprawa sądowa pod względem wartości przedmiotu sporu toczy się przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie, w której stronami są Konsorcjum Ferrovial Agroman SA – Budimex SA – Estudio Lamela LS (Konsorcjum FBL) oraz Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze” (PPL). Spór jest następstwem złożenia przez PPL oświadczenia o odstąpieniu od Kontraktu na Rozbudowę Międzynarodowego Portu Lotniczego Warszawa - Okęcie – Budowa Terminala 2. Początkowo postępowanie dotyczyło powództwa wniesionego przez Konsorcjum FBL, w związku z bezpodstawnie zrealizowanymi przez PPL gwarancjami bankowymi udzielonymi jako zabezpieczenie dobrego wykonania umowy, na łączną kwotę 54 382 tysiące złotych. Powództwo w tej sprawie zostało wniesione w dniu 24 stycznia 2008 roku.

W toku sprawy PPL wniósł powództwo wzajemne na kwotę 135 719 tysięcy złotych, obejmującą naprawienie szkody, w tym utracone korzyści, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia oraz karę umowną. W dniach 31 lipca i 26 października 2009 roku PPL wniosło do Sądu Arbitrażowego kolejne pisma procesowe zawierające rozszerzenie powództwa wzajemnego, zmieniające kwotę pierwotnego powództwa wzajemnego ze 135 719 tysięcy złotych do kwoty 280 894 tysiące złotych. Zgodnie z wysokością udziałów określoną w umowie konsorcjalnej ryzyko przypadające na Budimex SA nie przekracza łącznej kwoty 112 358 tysięcy złotych.

W ocenie Budimex SA wszystkie zawarte w pozwie wzajemnym roszczenia PPL są bezpodstawne.

W dniu 21 października 2008 roku została przez konsorcjum złożona odpowiedź na pozew wzajemny. Zawierała ona wniosek o oddalenie powództwa w całości, a tym samym twierdzenia o bezpodstawności roszczeń PPL. Do chwili obecnej odbyło się kilkanaście rozpraw, w trakcie których byli słuchani świadkowie Powoda i Powoda Wzajemnego na okoliczności zawarte w pozwie wzajemnym.

W dniu 27 maja 2010 roku Sąd Arbitrażowy wydał postanowienie, którym dopuścił dowód z opinii biegłego odnośnie oceny zasadności roszczeń PPL. Biegły wybrany przez Sąd Arbitrażowy - Grupa BS Consulting rozpoczęła prace pod koniec 2010 roku. W trakcie prowadzenia przez biegłego prac odbyło się kilka spotkań pełnomocników stron z biegłym, a także przeprowadzona została w marcu 2011 roku z udziałem ww. eksperta wizja lokalna na obiektach lotniska. Efektem pracy biegłego jest sporządzona przez niego opinia techniczna, którą pełnomocnicy stron otrzymali w dniu 29 lipca 2011 roku. Do sporządzonej opinii strony zgłosiły swoje komentarze, uwagi oraz pytania szczegółowe. Obecnie, zgodnie z postanowieniem Sądu Arbitrażowego biegły ma wypowiedzieć się, co do ostatnich pism procesowych stron i na ich podstawie uzupełnić wydaną opinię.

Niezależnie od powództwa wzajemnego PPL i zgodnie ze wcześniejszymi zapowiedziami w dniu 27 lutego 2009 roku Konsorcjum FBL złożyło pismo procesowe zawierające rozszerzenie powództwa głównego o kwotę 216 458 tysięcy złotych, obejmującą: zapłatę za roboty wykonane, a niezapłacone przez Inwestora, zapłatę za roboty dodatkowe, zwrot kwot zatrzymanych oraz odsetki za zwłokę. Zgodnie z umową konsorcjalną udział Budimex SA w tym roszczeniu wynosi 86 583 tysiące złotych. Kwestie wzajemnych roszczeń finansowych będą przez Sąd Arbitrażowy rozpoznane (również poprzez opinię biegłego) po zakończeniu prac nad opinią, co do generalnej zasadności roszczeń PPL.

Zdaniem Zarządu ostateczny werdykt Sądu Arbitrażowego w zakresie roszczeń będzie dla Konsorcjum FBL korzystny.

W dniu 23 marca 2009 roku Sąd Arbitrażowy wydał wyrok częściowy obejmujący rozstrzygnięcie w przedmiocie gwarancji bankowych, którym zasądził od PPL na rzecz Konsorcjum FBL kwotę 54 382 tysiące wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 listopada 2007 roku (na dzień wydania wyroku wysokość samych odsetek wynosiła 8 805 tysięcy złotych). Zgodnie z umową konsorcjalną na Budimex SA przypada wówczas część w wysokości 40% tj. 21 753 tysiące złotych oraz 3 522 tysiące złotych z tytułu odsetek.

Po otrzymaniu z Sądu Arbitrażowego uzasadnienia wyroku częściowego Konsorcjum złożyło w sądzie powszechnym wniosek o stwierdzenie wykonalności wyroku Sądu Arbitrażowego poprzez nadanie klauzuli wykonalności. W dniu 8 maja 2009 roku PPL wniosło skargę o uchylenie wyroku częściowego i jednocześnie wstrzymanie wykonalności wyroku Sądu Arbitrażowego. W dniu 31 maja 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił w całości wyrok częściowy Sądu Arbitrażowego, uznając że zaskarżony wyrok Sądu Arbitrażowego narusza zasady porządku publicznego w zakresie zasądzenia odszkodowania łącznie na rzecz trzech podmiotów, w sytuacji gdy świadczenie jest podzielne. Wyrok ten zapadł w odniesieniu do spółki Budimex SA, którą Sąd Okręgowy uznał jako jedyne biernie legitymowanego w sprawie, stwierdzając jednocześnie, że wyrok częściowy nie mógł być wydany przeciwko Ferrovial Agroman SA - Oddział w Polsce oraz Estudio Lamela SL - Oddział w Polsce, albowiem oddziały tych przedsiębiorców nie posiadają odrębnej od spółki osobowości prawnej. Stąd też w wydanym przez Sąd Okręgowy wyroku - sąd ten postępowanie przeciwko tym podmiotom zniósł i złożoną przez nich skargę w tym zakresie (tj. w odniesieniu do nich) odrzucił. Odwołanie od ww. rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego złożyli wszyscy trzej konsorcjanci. Spółki Ferrovial Agroman i Estudio Lamela wniosły zażalenia na postanowienia w sprawie zniesienia postępowania względem nich. Zażalenia te zostały już rozpatrzone i zostały przez Sąd Apelacyjny uwzględnione w całości. Rozpatrujący je Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone postanowienia przyznając rację twierdzeniom Ferrovial Agroman i Estudio Lamela stwierdzając, że jako przedsiębiorcy zagraniczni (a nie ich oddziały w Polsce) miały legitymację procesową do działania jako strona procesu i wyrok częściowy wydany przez Sąd Arbitrażowy został w tym zakresie wydany poprawnie. W związku z powyższym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w styczniu 2012 roku Sąd Okręgowy w Warszawie skorygował wydane w dniu 31 maja 2010 roku rozstrzygnięcie, uchylając w całości wyrok Sądu Arbitrażowego - również względem Ferrovial Agroman SA – Oddział w Polsce oraz Estudio Lamela SL.

W dniu 13 lipca 2010 roku Budimex SA złożył apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie. W chwili obecnej Budimex SA oczekuje na wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie złożonej apelacji, który zostanie wydany po złożeniu apelacji przez pozostałych członków Konsorcjum.

Zdaniem Zarządu rozstrzygnięcie złożonej przez Budimex SA apelacji powinno być dla spółki korzystne i w efekcie powinno odblokować możliwość uzyskania klauzuli wykonalności dla wydanego przez Sąd Arbitrażowy wyroku częściowego, pozwalając na jego egzekucję. Równie pozytywne według Zarządu powinno być ostateczne rozstrzygnięcie Sądu Arbitrażowego w zakresie pozostałych roszczeń konsorcjum.

W dniu 16 grudnia 2010 roku Tomasz Ryskalok i Rafał Ryskalok prowadzący działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej Cerrys s.c. z siedzibą w Wykrotach wnieśli pozew przeciwko Budimeksowi SA o zapłatę kary umownej za zwłokę w usuwaniu wad ujawnionych w okresie gwarancji. Sprawa dotyczy Budowy Zakładu Betonów na podstawie umowy zawartej dnia 19 maja 2003 roku o wartości 4 189 tysięcy złotych. Wartość przedmiotu sporu wynosi 90 000 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 października 2006 roku do dnia zapłaty. W ocenie Budimeksu SA roszczenie objęte przedmiotowym sporem jest oczywiście bezzasadne i brak jest podstaw do jego uwzględnienia zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym (upływ terminu na dochodzenie przedmiotowych roszczeń, nie uwzględnienie limitu kar w wysokości 15% wartości kontraktu, nieistotny charakter usterek). Do chwili obecnej odbyły się dwie rozprawy, w czasie których słuchani byli świadkowie strony powodowej. Sąd odroczył rozprawę do dnia 9 maja 2012 roku, w czasie której przesłuchani będą świadkowie strony pozwanej.

Kolejna co do wartości sprawa dotyczy pozwu złożonego w dniu 5 marca 2008 roku przez Miejskie Wodociągi i Kanalizację w Bydgoszczy Sp. z o.o. o zasądzenie solidarne od konsorcjum, w skład którego wchodziły spółki Budimex SA i Budimex Dromex SA, łącznej kwoty 25 252 tysiące złotych. Roszczenie dotyczy kosztów wykonawstwa zastępczego poniesionych przez zamawiającego w związku z odstąpieniem przez konsorcjum od umowy. Udział spółek w konsorcjum wynosił 90%, w związku z czym wartość roszczenia przypadająca obecnie na Budimex SA wynosi 22 727 tysięcy złotych. W terminie dwutygodniowym od otrzymania niniejszego pozwu pozwani wnieśli odpowiedź na pozew. W związku ze sformułowanym w odpowiedzi na pozew zarzutem niewłaściwości sądu powszechnego ze względu na zapis umowy na sąd polubowny, obecnie czynności podejmowane przez Sąd zostały ograniczone do rozstrzygnięcia swojej właściwości. W dniu 30 września 2010 roku Sąd wydał postanowienie, w którym odmówił odrzucenia pozwu, a tym samym uznał sąd powszechny za właściwy do rozpoznania sporu. Dnia 28 października 2010 roku Budimex SA złożył zażalenie od postanowienia Sądu, które zostało oddalone przez Sąd Apelacyjny w dniu 10 marca 2011 roku. Na postanowienie Sądu Apelacyjnego w tym przedmiocie nie przysługuje już żaden środek zaskarżenia. Wobec powyższego sprawa będzie rozpatrywana przez sąd powszechny po przekazaniu akt sprawy sądowi I instancji. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania odbyły się trzy rozprawy przed sądem powszechnym, w trakcie których sąd przesłuchiwał świadków strony powodowej. Kolejne rozprawy w roku 2012 będą poświęcone przesłuchaniu pozostałych świadków obu stron.

Budimex Dromex SA (spółka połączona z Budimex SA w roku 2009) jako następcą prawnym spółki Dromex SA, otrzymał w dniu 8 lutego 2005 roku pozew, skierowany przez Republikę Federalną Niemiec, reprezentowaną przez kraj związkowy Brandenburgia, reprezentowany z kolei przez Ministerstwo Rozwoju Miast, Mieszkalnictwa i Komunikacji („Powód”) do spółek:

- Budimex Dromex SA,
- VHV Deutsche Kautionsversicherung AG, Hannover,
- Deutsche Bank AG, Frankfurt/Main,
- Allgemeine Kreditversicherung Coface AG, Mainz

o zwrot nadpłaconego wynagrodzenia za pracę oraz uregulowanie zobowiązania z tytułu rękojmi w łącznej wysokości 2 583 tysiące euro. Dromex SA oraz spółka Philipp Holzmann AG były współnikami spółki „ARGE Oderbrücke Philipp Holzmann AG/Dromex” („Konsorcjum”). W latach 1993 – 1997 zbudowały w pobliżu Frankfurtu nad Odrą most na autostradzie nad rzeką Odrą. Według Powoda Konsorcjum otrzymało wynagrodzenie w wysokości zawyżonej o kwotę 2 509 tysięcy euro, natomiast Budimex Dromex SA jest zobowiązany do zapłaty zaliczki w wysokości 74 tysięcy euro na poczet kosztów usunięcia wad budowlanych. Z tego tytułu oraz z tytułu zwrotu nadpłaty spółki VHV Deutsche Kautionsversicherung AG i Allgemeine Kreditversicherung Coface AG ponoszą odpowiedzialność jako poręczyciele. W związku z zapłatą przez niektórych poręczycieli części zobowiązań całkowita wartość roszczenia uległa zmniejszeniu do kwoty 1 697 tysięcy euro.

W trakcie rozprawy, która miała miejsce w dniu 31 maja 2011 roku przed Sądem Krajowym w Neuruppin doszło do zawarcia ugody, na mocy której Budimex SA został zobowiązany do zapłaty kwoty 1 miliona euro, składającej się z kwoty 600 tysięcy euro z tytułu roszczenia głównego oraz 400 tysięcy euro z tytułu odsetek na rzecz Republiki Federalnej Niemiec. Strony uzgodniły, że koszty postępowania i ugody zniosą się wzajemnie. Strony ustaliły również, że w terminie 3 miesięcy od daty zawarcia ugody, a zatem w terminie do dnia 31 sierpnia 2011 roku strony mogą wycofać oświadczenia woli złożone w tej ugodzie. Strony nie odwoływały się od ugody, wobec czego uprawomocniła się ona w dniu 1 września 2011 roku, zaś Budimex w jej wykonaniu, w dniu 14 września 2011 roku dokonał wpłaty na rzecz powódki kwoty 1 miliona euro. Sprawa została prawomocnie zakończona.

Na dzień sporządzenia sprawozdania nie są znane wyniki końcowe postępowań.

Łączna wartość toczących się postępowań dotyczących wierzytelności Budimeksu SA i spółek zależnych według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosi 250 866 tysięcy złotych. Postępowania dotyczą głównie odzyskania przeterminowanych należności od kontrahentów oraz dodatkowych roszczeń z tytułu wykonanych prac budowlanych.

W dniu 10 marca 2009 roku Sąd Okręgowy w Krakowie wydał wyrok w sprawie z powództwa Budimeksu Dromeksu SA przeciwko Gminie Miejskiej Kraków, zasądając na rzecz Budimeksu Dromeksu SA zapłatę 20 708 tysięcy złotych z odsetkami ustawowymi licznymi od dnia 5 listopada 2007 roku oraz zwrot kosztów procesu w wysokości 143 tysiące złotych. Pozew Budimeksu Dromeksu SA dotyczył zwrotu kwoty pobranej przez Gminę Miejską Kraków w dniu 5 listopada 2007 roku z gwarancji bankowych ustanowionych przez Budimex Dromex SA jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy na zaprojektowanie i wykonanie hali widowiskowo-sportowej w Krakowie - Czyżynach zawartej 20 grudnia 2005 roku między

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Konsorcjum: Budimex Dromex SA, Ferrovial Agroman SA i Decathlon SA a Gminą Miejską Kraków. Gmina pobrała wskazaną kwotę na zaspokojenie kary umownej zastrzeżonej w umowie, po złożeniu oświadczenia o odstąpieniu od umowy i naliczeniu w związku z tym odstąpieniem kary umownej, pomimo zakwestionowania przez Budimex Dromex SA zasadności naliczenia takiej kary. W dniu 15 lipca 2009 roku Sąd Apelacyjny w Krakowie, jako Sąd II instancji w powyżej opisanej sprawie, wydał wyrok, w którym zmienił wyrok Sądu I instancji, zasądzając od Gminy Miejskiej Kraków na rzecz Budimeksu Dromeksu SA kwotę w wysokości 6 903 tysiące złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 20 listopada 2007 roku do dnia zapłaty oraz zwrot kosztów procesu w wysokości 20 tysięcy złotych. Sąd Apelacyjny oddalił apelację Gminy Miejskiej Kraków w pozostałym zakresie oraz zasądził od Budimeksu Dromeksu SA na rzecz Gminy kwotę 70 tysięcy złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Budimex Dromex SA wniósł skargę kasacyjną od wyroku do Sądu Najwyższego. W dniu 20 października 2010 roku Sąd Najwyższy uwzględnił kasację i skierował sprawę do ponownego rozpoznania do Sądu Apelacyjnego. Wyrokiem z dnia 17 lutego 2011 roku Sąd Apelacyjny w Krakowie, ponownie rozpoznając apelację Gminy Miejskiej Kraków od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 10 marca 2008 roku, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 10 marca 2008 roku w części uwzględniającej powództwo ponad kwotę 6 903 tysiące złotych (tj. co do kwoty 13 805 tysięcy złotych) oraz przekazał sprawę do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach procesu Sądowi Okręgowemu w Krakowie. Sprawa z powództwa Budimeksu SA (jako sukcesora generalnego Budimex Dromex SA) przeciwko Gminie Miejskiej Kraków o zapłatę 20 708 tysięcy złotych jest obecnie prawomocnie rozstrzygnięta w zakresie zasądzenia od Gminy Miejskiej Kraków na rzecz Budimeksu SA kwoty 6 903 tysiące złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 20 listopada 2007 roku, zaś co do pozostałej części powództwa sprawa ta jest obecnie przedmiotem ponownego rozpoznania przed Sądem Okręgowym w Krakowie. Sąd dopuścił wnioskowane przez Budimex SA dowody z dokumentów i opinii biegłego, sprawa została odroczone do czasu przygotowania opinii przez biegłego.

Na dzień sporządzenia sprawozdania nie są znane wyniki końcowe pozostałych postępowań.

54. Zdarzenia po dniu bilansowym

Do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne istotne zdarzenia, które powinny być ujawnione.

55. Zobowiązania i należności warunkowe

	31 grudnia 2011 roku	31 grudnia 2010 roku
<u>Należności warunkowe</u>		
Od jednostek powiązanych		
– otrzymanych gwarancji i poręczeń	-	-
– otrzymanych weksli jako zabezpieczenie	-	-
Od jednostek powiązanych ogółem	-	-
Od pozostałych jednostek		
– otrzymanych gwarancji i poręczeń	358 041	277 344
– otrzymanych weksli jako zabezpieczenie	20 228	19 978
Od pozostałych jednostek ogółem	378 269	297 322
<u>Należności warunkowe ogółem</u>	378 269	297 322
<u>Zobowiązania warunkowe</u>		
Na rzecz jednostek powiązanych		
– udzielonych gwarancji i poręczeń	503	602
– wystawionych weksli jako zabezpieczenie	-	-
Na rzecz jednostek powiązanych ogółem	503	602
Na rzecz pozostałych jednostek		
– udzielonych gwarancji i poręczeń	1 801 518	1 361 935
– wystawionych weksli jako zabezpieczenie	30 613	4 464
Na rzecz pozostałych jednostek ogółem	1 832 131	1 366 399
Pozostałe zobowiązania warunkowe	3 709	-
Zobowiązania warunkowe ogółem	1 836 343	1 367 001
Pozycje pozabilansowe razem	(1 458 074)	(1 069 679)

Należności warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń obejmują wystawione przez banki lub inne podmioty na rzecz spółek Grupy Budimex gwarancje stanowiące zabezpieczenie roszczeń Grupy w stosunku do kontrahentów z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych.

Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń to przede wszystkim gwarancje wystawione przez banki na rzecz kontrahentów spółek Grupy na zabezpieczenie ich roszczeń w stosunku do spółek Grupy z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych. Bankom przysługuje roszczenie zwrotne z tego tytułu wobec spółek Grupy. Gwarancje udzielane zleceniodawcom Grupy stanowią alternatywny, w odniesieniu do zatrzymywanych kaucji gwarancyjnych, sposób zabezpieczenia ewentualnych roszczeń zleceniodawców z tytułu realizacji kontraktów budowlanych. Jednocześnie ryzyko dotyczące napraw gwarancyjnych oszacowane przez Zarząd Grupy jako prawdopodobne zostało odpowiednio odzwierciedlone w rezerwie na naprawy gwarancyjne, co zostało opisane w notce 31 sprawozdania.

Wystawione weksle własne stanowią zabezpieczenie spłaty zobowiązań wobec strategicznych dostawców spółek Grupy, natomiast otrzymane weksle ujęte w należnościach warunkowych stanowią zabezpieczenie zapłaty należności przez inwestorów / odbiorców spółek Grupy.

56. Zatrudnienie**Wyszczególnienie****Liczba zatrudnionych osób na dzień 31 grudnia**

	2011 roku	2010 roku
Pracownicy fizyczni	4 263	2 534
Pracownicy umysłowi	2 807	2 110
Ogółem	7 070	4 644

57. Istotne zdarzenia mające wpływ na sytuację finansową Grupy

Budimex SA posiada 37% udziałów w konsorcjum tworzonego ze spółkami Ferrovial Agroman SA i Estudio Lamela S.L. („Konsorcjum”) na rzecz realizacji kontraktu związanego z rozbudową i modernizacją (wraz z pełną infrastrukturą techniczną) Międzynarodowego Portu Lotniczego Warszawa Okęcie - Terminal II o pierwotnej wartości 198 850 tysięcy dolarów i terminie realizacji 14 listopada 2005 roku. Zamawiający w pierwszym kwartale 2005 roku przesunął termin zakończenia prac na 15 kwietnia 2006 roku ze względu na pięciomiesięczne opóźnienie w uzyskaniu przez Konsorcjum pozwolenia na budowę (z przyczyn niezależnych od Konsorcjum). W dniu 15 września 2006 roku Konsorcjum podpisało z Przedsiębiorstwem Państwowym Porty Lotnicze aneks do powyższego kontraktu. W wyniku zmian i zwiększenia zakresu robót oraz uwzględnienia rekompensat za poniesione przez Konsorcjum dodatkowe koszty ogólne budowy w wydłużonym terminie realizacji wartość kontraktu została zwiększona do kwoty 247 687 tysięcy dolarów amerykańskich. Strony ustaliły nowy termin zakończenia prac na 30 listopada 2007 roku. Jednocześnie inwestor - Przedsiębiorstwo Państwowe Porty Lotnicze nałożył na konsorcjum kary umowne zgodnie z kontraktem podstawowym w wysokości 6 378 tysięcy dolarów za zaistniałe opóźnienia po upływie terminu 15 kwietnia 2006 roku.

W dniu 12 października 2007 roku Budimex SA otrzymał oświadczenie Przedsiębiorstwa Państwowego Porty Lotnicze o odstąpieniu od kontraktu na realizację rozbudowy warszawskiego lotniska im. Fryderyka Chopina. W dniu 29 października 2007 roku Zarząd Budimeksu SA powziął informację od banków obsługujących spółkę o skierowaniu przez Przedsiębiorstwo Państwowe Porty Lotnicze żądań wypłaty z gwarancji bankowych kwoty 8 665 tysięcy dolarów amerykańskich przypadającej na Budimex SA jako członka Konsorcjum realizującego rozbudowę międzynarodowego portu lotniczego na warszawskim Okęciu. W dniach 2 - 9 listopada 2007 roku banki dokonały wypłat z gwarancji udzielonych Budimex SA w wysokości 21 612 tysięcy złotych. Według Konsorcjum żądania wypłaty z gwarancji bankowych zostały zgłoszone niezgodnie z postanowieniami Kontraktu i Kodeksu Cywilnego, co stało się przedmiotem postępowania sądowego, szerzej opisanego w nocie 53.

Przychody i koszty oraz aktywa i zobowiązania związane z realizacją tego kontraktu w części przypadającej na Budimex SA zostały odpowiednio uwzględnione w księgach rachunkowych Spółki. Na dzień 31 grudnia 2011 roku nie występowały zobowiązania inwestycyjne dotyczące tego kontraktu. Zobowiązania warunkowe, wynikające ze złożonych pozwów wzajemnych zostały opisane w nocie 53).

Według najlepszych szacunków Zarządu na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego całkowita strata Budimeksu na kontrakcie (proporcjonalna do udziału Budimeksu w konsorcjum) z uwzględnieniem pozostałych kosztów/przychodów operacyjnych oraz kosztów/przychodów finansowych (w tym wyniku na transakcjach terminowych zawartych w celu zminimalizowania ryzyka kursowego) wynosiła 98 258 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2011 roku (na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 101 136 tysięcy złotych). Strata Budimeksu SA na wykonaniu całości kontraktu liczona bez uwzględnienia wyniku na pozostałej działalności operacyjnej i finansowej wynosiła 140 483 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2011 roku (143 362 tysiące złotych na dzień 31 grudnia 2010 roku). Ze względu na toczące się postępowania sądowe oraz fakt, iż Konsorcjum nie zakończyło rozliczeń finansowych z Przedsiębiorstwem Państwowe Porty Lotnicze oraz swoimi podwykonawcami ostateczny wynik z realizacji kontraktu może ulec zmianie.

W dniu 23 stycznia 2010 roku Zarząd Budimex SA powziął wiadomość, że nie ziścił się warunek, od którego uzależniona była budowa i eksploatacja autostrady A1 Stryków - Pyrzowice w systemie koncesyjnym zgodnie z umową podpisaną w dniu 22 stycznia 2009 roku pomiędzy Autostradą Południe SA, a Skarbem Państwa. W konsekwencji powyższego nie weszła w życie II faza (dotycząca robót budowlanych) podpisanej w dniu 19 stycznia 2010 roku pomiędzy spółką Budimex SA Ferrovial Agroman SA Sp. J. (poprzednio Budimex Dromex SA Ferrovial Agroman SA Sp. J.), a Autostradą Południe SA umowy na zaprojektowanie i wybudowanie odcinka autostrady A1 Stryków - Pyrzowice. I faza obejmowała prace projektowe o wartości 180 000 tysięcy złotych, których rozpoczęcie nastąpiło w roku 2009 roku na podstawie umowy wstępnej zawartej pomiędzy Autostradą Południe SA, Budimeksem Dromeksem SA i Ferrovial Agroman SA w dniu 30 maja 2008 roku.

W marcu 2010 roku Zarząd Budimeksu SA powziął informację o braku akceptacji przez Ministerstwo Infrastruktury dokumentacji projektowej wykonywanej przez Spółkę Jawną na rzecz Autostrady Południe SA. W związku z tym faktem, istnieje ryzyko braku odzyskania przez tę spółkę (w której Budimex SA posiada 50% udziałów) pełnej kwoty kosztów realizowanego kontraktu od spółki Autostrada Południe SA, chyba że zostanie wykazane, iż brak płatności od Skarbu Państwa

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

na rzecz Autostrady Południe SA nie wynika z wady dostarczonego przez Spółkę Jawną projektu lub też wady te są konsekwencją wymagań Autostrady Południe SA odmiennych od Skarbu Państwa jako inwestora. W dniu 21 grudnia 2011 roku Autostrada Południe SA wniosła do sądu pozew przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, domagając się zapłaty kwoty 176 855 tysięcy złotych z tytułu wykonanych prac projektowych, których wykonawcą była Spółka Jawna.

Przychody z tytułu realizowanych prac projektowych, rozpoznane w latach ubiegłych z uwzględnieniem przewidywanych ryzyk przez Spółkę Jawną, przypadające na Budimex SA wynosiły 72 505 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2011 roku Spółka Jawna objęła odpisem aktualizującym wartość należności od spółki Autostrada Południe SA, z czego na Budimex SA przypadała kwota 39 850 tysięcy złotych oraz rozpoznała rezerwę stanowiącą zobowiązanie z tytułu odszkodowań dla Autostrady Południe SA, z czego na Budimex SA przypadła kwota 12 655 tysięcy złotych.

Dariusz Blocher	prezes Zarządu	Henryk Urbański	członek Zarządu
imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
Ignacio Botella Rodriguez	wiceprezes Zarządu	Marcin Węglowski	członek Zarządu
imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
Jacek Daniewski	członek Zarządu	Grzegorz Fąfara	główny księgowy
imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
Joanna Makowiecka	członek Zarządu			
imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis			
			Warszawa, 15 marca 2012 roku		